هكذا من الأصل

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

קאסטים

יום ראשון, ה' באלול תשמ"ז, 30 באוגוסט 1987 ● גליון 19209

היום 12 עמודים ● המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

היום בדבר

● ואנונו: האם הדמוקרטיה מתגוננת/ חגי אשד
● על כוס בירה/ ח"גי
● ללא התיוך של רק"ח/ שלמה שפיר
● אלימות בטלוויזיה/ נעה גל
● כל העולמות (5) ספורט (10־9) תחבורה (11) בידור (12)

עצור !!
טיול לחו"ל בחינם !!
אם ברשותך ספרים, כתבי יד יהודיים עתיקים, כלי כסף יהודיים, רקמות, ציורים, אמנות יהודית וכל פריט עתיק בעל תוכן יהודי –
אספן גדול מחו"ל ישמח לממן בתמורה טיול לחו"ל או לקנותם במחיר טוב.
טל' 03-795061, 03-5709222.

מהפך: שמיר חותר להכריע היום בתיקו המערך חותר לדחייה לצירוף שר נוסף

בנסיון של הרגע האחרון הביא השגריר פיקרינג עשר הבטחות להטבות אם יבוטל ה„לביא"

מאת אריה ארד, עליזה וולך ויוסי מלמן סופרי „דבר"

ראש־הממשלה יצחק שמיר נחוש כנראה בדעתו להביא להכרעה בממשלה עוד היום את עתיד ה„לביא", לאחר שנראש מהשגת רוב ברור להמשך הפרוייקט. אם אכן תיערך ההצבעה היום ולא יחול מפנה של הרגע האחרון, ביחסי הכוחות תיכשל הצעתו של ראש־הממשלה שמעון פרס להפסיק את הפרוייקט, שכן השר אברהם שריר נענה להפצרות ראש־הממשלה, חזר בו מהתנגדותו ל„לביא" ויצר בכך תיקו. הואיל ומדובר בשינוי החלטה קודמת בזכות ה„לביא", דרוש לפחות רוב של קול אחד

(המשך בעמ' 2)

חרדים במאה שערים נמלטים מזרנוקי המים של המשטרה. (צילום: יצחק הררי)

בגאז מדמיע ובזרנוקי מים הדפה המשטרה הפגנת החרדים בבירה

מאת יוחב לוי, סופר „דבר" בירושלים

500 שוטרים ושוטרי משמר הגבול מנעו במשך השבת קיטות אלים בין חילוניים לחרדים בירושלים על רקע הקרנת הסרטים בעיר. הקרנות הסרטים עברו ללא הפרעות למעט הפרות סדר באיזור מאה שערים.

בשבת אחה"צ הפגינו מאות חרדים ב־18 מוקדים ובכמה מהם השתמשה המשטרה בגאז מדמיע ובזרנוקי מים לפיזורם, אך בכלל התנהלו החיים בירושלים כרגיל.

עד כניסת השבת התנהלו מגעים

(המשך בעמ' 2)

פיקרינג מסר 10 הבטחות אם יוחלט לבטל ה„לביא"

עוד 100 מיליון ד' להמרה ● עוד רכישות גומלין ● פיתוח משותף של „אף־16" עתידי

מאת מסופרו הצבאי של „דבר"

שגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג נפגש אתמול באופן אישי ביוזמתו עם ראש הממשלה יצחק שמיר, עם ממלא־מקומו שמעון פרס ועם שר הבטחון יצחק רבין. שגריר ארה"ב הגיש לשלושת האישים נייר עמדה של הממשל האמריקאי בעניין פרוייקט ה„לביא".

לסופרו הצבאי של „דבר" נודע, כי במסמך מפורטות עשר הבטחות של הממשל האמריקאי והטבות כספיות לישראל, אם יבוטל פרוייקט ה„לביא". עיקרי מסמך זה נמסרו כבר לשר הבטחון יצחק רבין בביקורו האחרון בוואשינגטון לפני כחודשיים. בתמורה להחלטת הממשלה על ביטול פרוייקט ה„לביא" חוזר אמש הממשל האמריקאי והבטיח לישראל:

● הגדלת כספי ההמרה מארה"ב מ־300 מיליון דולאר ל־400 מיליון דולאר;

● המשך הסדרי „האופסט" (רכישות גומלין) תוך הגדלתם בשנה נוספת (לדברי רבין שני סעיפים אלה מקנים תעסוקה במשק לכ־2,000 עובדים).

(המשך בעמ' 2)

<u>ספר התקציב האמריקאי מגלה:</u>

ה„אף־16" יתייקר ב־22 אחוז וקנייתו תעלה יותר מהלביא

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

מטוס ה"אף 16" מסדרות הייצור הבאה יתייקר ב־22 אחוז והעיסקה העתידה של 90 מטוסים כאלה תעלה בשל כך 60 מיליון דולאר יותר מהשלמת פיתוח ה"לביא" וייצור 90 מטוסים. עלפי חישוב זה יעלה כל "אף 16" מן הסדרה הבאה בארה"ב 24 מיליון דולאר, במקום 19 מיליון דולאר במחירי נובמבר 1986. מידע זה, שהגיע לידי סופר "דבר" בימים האחרונים, לא נמסר לממשלה, והוא מתפרסם כאן לראשונה.

לגבותו של השר גד יעקבי נאמר מפי כלכלני מערכת הבטחון, כי מחיר ה"אף 16" לצורך השוואתו עם ה"לביא" הוא 18.5 מיליון דולאר. אולם באותה שעה כבר שילם תמורת המטוסים הנקלטים עתה סכום של 19.02 מיליון דולאר למטוס. אף כי השר הוסיף למחיר 1.5 מיליון דולאר, "ליתר בטחון", והעמיד את מחיר ה"אף 16" בעתיד על 20 מיליון דולאר, מתבסס תחשיבו בדבר אי־כדאיותו של ה"לביא" על הטיית מחיר ה"אף 16" כלפי מטה ב־4 מיליון דולאר ויותר. תחשיבי משרדי הבטחון, האוצר ובנק ישראל מבוססים על הטיה נוספת של 1.5 מיליון דולאר.

כלכלני מערכת הבטחון מסתמכים על הערכה,

(המשך בעמ' 2)

האסטרולוג בעד ה„לביא"

מאת סופר „דבר" בירושלים

סכנה חמורה צפויה לישראל מביטול ה„לביא", וזאת מ־32 טעמים, שמביא האסטרולוג הירושלמי קדושי אליצור, אשר גם הרמטכ"ל לשעבר, רב־אלוף משה לוי, ביקר אצלו בזמנו וקיבל ממנו את המפה האסטרולוגית של צה"ל.

קדושי אליצור, איש העדה הכורדית בירושלים, מזכיר, כי דב זקהיים, שהיה ממתנגדי פרוייקט ה„לביא" הוא מחסידי סאטמר, השורפים את דגל המדינה. האסטרולוג מציין כי לפי המפה של ה„לביא" תצמח ממנו ברכה גדולה לישראל מבחינה כלכלית.

האסטרולוג נפגש עם השר משה ארנס בבית־קפה בירושלים ושם הסביר לו את כל 32 הטעמים שבשלם אסור לבטל את פרוייקט ה„לביא".

מת ג'ון יוסטון

במאי הסרטים ג'ון יוסטון, שמת ביום ו' בניו־יורק בגיל 81. (צילום: א.פ.)

האיש שרצה [illegible]

[illegible]

(המשך בעמ' 2)

כמה מטוסי מיג־29 כבר הגיעו לסוריה

מאת מסופרו הצבאי של „דבר"

כמה מטוסים מדגם „מיג 29" הגיעו כבר לידי חיל־האוויר הסורי, על כך מסרו משקיפים במערב.

עם המטוסים הגיעו גם מדריכים ואנשי אחזקה מברה"מ.

המשקיפים מעריכים, כי תוך כמה חודשים יהיו מטוסי ה„מיג 29" בסוריה בכשירות מבצעית.

<u>מקורות בניו־יורק:</u>

בקרוב חידוש היחסים בין ישראל להונגריה

ניו־יורק (עי"ר). – ישראל והונגריה יחדשו בקרוב את היחסים הדיפלומאטיים ביניהן, 20 שנים לאחר שנותקו בעקבות מלחמת ששת הימים – אמרו מקורות יהודיים בניו־יורק ביום ה'.

המקורות, שעקבו מקרוב אחר המשאומתן בין ישראל להונגריה, אמרו, כי היחסים יחודשו בדרג נמוך כייצוג הדיפלומאטי ושיוכרז עליהם בתחילת החודש הבא. לדבריהם מחזקות שתי המדינות את הקשרים הכלכליים והתרבותיים ביניהן זה מספר חודשים.

<u>תעלומה עקב פתיחת הלימודים</u>

44 מיליון ש"ח נעלמו מתקציב מש' החינוך

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

משרד החינוך פתח את שנת הלימודים הנוכחית עם גרעון עצום של כ־44 מיליון ש"ח, שעד כה אין יודעים בבירור כיצד הוא נוצר.

גרעון בסדר גודל זה עלול לגרום לשיבושים רציניים במערכת החינוך במהלך השנה הקרובה. על השאלה כיצד נוצר

(המשך בעמ' 2)

חריש ממליץ לסגור התיק נגד ח"כ גדות

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש החליט לסגור את תיק החשדות נגד ח"כ גדעון גדות בפרשת אלבין. היועץ נוטה לסגור את תיק החשדות באותו נושא נגד ח"כ מיכה רייסר.

בכך דחה חריש את המלצת המשטרה להעמיד את גדות לדין באשמת קבלת שוחד ממיכאל אלבין בצורת מניות־אופציה מקרן „בשואה". בעת שקיבל ח"כ גדות את האופציות מאלבין, הוא היה יו"ר מפעל הפיס והשאלה שעליה נחלקו בפרקליטות היתה אם הוא נחשב לעובד ציבור. רוב משפטני פרקליטות המדינה לא סברו כך.

תיקו של ח"כ רייסר לעומת זאת מסובך יותר. על פי החשדות, הוא קיבל אופציה מאלבין וגם מינוי כחבר דירקטוריון של „אתא". בתוקף כך קיבל מכונית שכורה למשך שלוש שנים במימונו של אלבין.

ביום ג' התקיים ישיבה מסכמת בעניינו של רייסר בפרקליטות המדינה.

שוטר דרום־קוריאני בוחן גופות של אחדים מ־32 קרבנות רצח, שנמצאו אתמול מסותרות בתקרת חדר־האוכל של מפעל ביונגין, כ־80 ק"מ מדרום לבירה סיאול. רוב הנרצחים הם ילדי גן ילדים, שנמצאו בשידיהם כבולות מאחורי גבהם. ביניהם היו גם בעלת המפעל סון־יא פארק ושלושת ילדיה. המשטרה חיפשה לאחרונה אחר פארק בחשד שגנבה יותר מ־8 מיליון דולאר מלווים שונים. עם זאת חושדת המשטרה כי לרצח מניע דתי פולחני דתנקא. (צילום: א.פ.)

ארבעה מחבלים נהרגו בשתי היתקלויות בלבנון

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

בשתי היתקלויות שהיו במשך יום אתמול בין כוח צה"ל שפעל בתוך אזור הבטחון בדרום לבנון לבין שתי חוליות של מחבלים, נהרגו ארבעה מחבלים.

ההיתקלות הראשונה ארעה בשעה 6.30 בבוקר, כאשר כוח צה"ל, שנע רגלית מצפון לרצועת הבטחון, נתקל בחוליית מחבלים. בסביבות אזור הכפר יעטר בגזרה המזרחית פתח הכוח במכת אש והרג את כל שלושת המחבלים שהיו במקום.

כעבור זמן מה נתקל הכוח בחוליית מחבלים נוספת. חיילי צה"ל זיהו את המחבלים במרחק־מה מהם ופתחו עליהם באש מנשק קל. במהלך חילופי הירי נהרג מחבל ויתר חבריו נמלטו מהמקום.

בעקבות שתי ההתקלויות ירו המחבלים במשך כל יום אתמול לסירוגין אש מרגמות לעבר מוצב של צה"ל הממוקם מזרחית לכפר יעטר. כמו־כן ירו המחבלים מספר פעמים אש מרגמות לעבר הכוח הצה"לי שפעל באזור. צה"ל וצד"ל השיבו באש תותחים כדי לשתק את מקור הירי של המחבלים.

בני משפחת ואנונו ינסו להיכנס הבוקר למשפטו

מאת יורם לוי ואמיר רוזנבליט, סופרי „דבר"

חלק מבני משפחת ואנונו יגיעו הבוקר לבית המשפט המחוזי בירושלים, עם היפתח משפטו של מרדכי ואנונו, אולם טרם ידוע אם תותר כניסתם לאולם הדיונים. הוריו הקשישים של מרדכי ואנונו, שלמה ומזל, לא יגיעו למשפט מסיבת גילם ומכיוון שאין הם מוכנים להיחשף באמצעי התקשורת.

לקראת המשפט ננקטו אמצעי בטחון חמורים סביב בית המשפט ובתוכו. ואנונו יובא בתוך מכונית שחלונותיה אטומים ויוכנס ישר לחדר מיוחד, שהוכן עבודו בבית המעצר של בית המשפט.

הכניסה האחורית לבית המשפט, דרכה ייכנס הרכב, כוסתה ביריעות יוטה כדי למנוע כל אפשרות לצלם את ואנונו.

בראש הרכב השופטים שינהל את המשפט עומד השופט אליהו נועם, ויחד עימו השופטים שלום ברנר וצבי טל. נציג התביעה הוא עו"ד עוזי חסון מפרקליטות המדינה ומולו יתייצב עו"ד אביגדור פלדמן.

האולם בו יתקיים המשפט נאטם לחלוטין וכן נחסמה הכניסה לפרוזדור המוליך לאולם. הדיון הבוקר יתמקד בבקשת השופט של ואנונו, בה יבקש לקיים את המשפט בדלתיים פתוחות.

נותנים לך הלוואת ענק ל־12 שנה – הרווחת!

בנק לאומי מציע הלוואות עד 60,000 ש"ח ל־12 שנה

גודל ההלוואה	עד 60,000 ש"ח	עד 30,000 $	עד 30,000 ש"ח
תקופה	עד 12 שנה	עד 6.5 שנים	עד 5 שנים
ריבית	0.9% צמוד לחודש	19% לשנה + צמוד ל־$*	0.9% צמוד לחודש
החזר חודשי קבוע לכל 10,000 ש"ח (לתקופת ההלוואה המירבית)	124 ש"ח צמודים למדד	224 ש"ח צמודים ל־$*	216 ש"ח צמודים למדד
בטחונות	כנגד שיעבוד דירת מגורים וערבים		כנגד שיעבוד רכב וערבים.

*ריבית משתנה(ליבור + 12%). ההחזר החודשי נכון ליום הפרסום.
הבנק רשאי לשנות את תנאי התכניות או להפסיקן בכל עת.

פרטים בכל סניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

יצחק רונה היה בירושלים – אבל באיזו מאה?

מות יומת! מות יומת! מות יומת!

הייתי שם, אבל לא הייתי בטוח מתי זה. ושיתפתי חבר תל־אביבי, שבא לראות את „ירושלים במאבקה", בתחושה הצריפה של מעגליות הזמן הירושלמי, המחזוריות.

מכל האפשרויות על מה חשבתי – על צורות דקדוקיות: אותו חרד שחדר אל לב מחנה האויב ליד בית אגרון, ששם הסרט לכד אותי לכידה גמורה. „מות יומת, מות יומת, מות יומת מחלל שבת". הוא לבד ולא הרפה היחיד הזה, שנפרם מתוך המחנה המהדק שלו, והגיע לבדו, לסתוב־את־הדגל. לפי הרגשתו היה בוודאי תינוק שנשבה, ניצוץ בין קליפות. מות יומת מחלל שבת, מות יומת.

שמעתי את הריתמוס המעגלי הזה, את המצלול האפל הזה סוחב אל מזבח השבט, אל הטקס, גם לאחר שנשתתק. רדף אחרי צליל הציווי הזורם ישר מהתורה שבכלף. כמובן, תורה שבעל־פה תעזור לנו להבין, שלשון הציווי שבתורה איננה נותנת רשות להרוג, איננה מצווה לעשות מעשה, תמיד אפשר לקרוא את כוונת הכתוב במובן מרוכך: שההשגחה כבר תדאג לזה. אבל איכשהו, האוויר נדחס בחרדות שבטיות אפלות, ובצטיירה לפני מול מדרגות בית־אגרון תמונת סקילה המונית. עוד אבן, ועוד אבן, ועוד אבן עד שנופלת דממה.

חשבתי על המרחק הגדול בין שורה כמו „שייבנה בית־המקדש", בהברה אשכנזית – שמי מאתנו לא שר באחת ההזדמנויות – לבין שורה כמו „נבנה את בית־המקדש", בהברה ספרדית, בדיבור של היום. חשבתי שאפשר ללמוד משהו על הכיוון שמושכים אותנו אליו בכוח, מתוך עיון בהבדל הזה בין השורות. „שייבנה" האשכנזי מתוק, חוברי, ומרשה ריחוקמה עם מידה של דבקות שבשיר, שלא כמו „נבנה", שפירושו בידינו, עכשיו. וזה גם ההבדל בין „מות יומת" לבין „שייבנה". שי"ן השעבוד הזאת היתה מחסום מפני הטירוף של משיחיות־שווא עכשיו. שי"ן התקווה, שי"ן המשאלה הזאת – המרשה ריחוק, הומור, מטפוריקה – היתה מחסום מפני התרגום הפוליטי: בידינו נבנה, עכשיו נבנה, ואם צריך לפוצץ קודם מסגד, קודם נפוצץ.

גם ב„מות יומת מחלל שבת" אפשר – וגם נכון – לשמוע את שי"ן התקווה המרוככת הזאת. משהו כמו: שימות, ראוי שימות. אבל עכשיו, כאן ואצלנו, עם כל הקשיות הזאת ועם כל המרירות התוקפנית המחליפה את אהבת ישראל אף על פי שחטא, ועם כל גאוות הצודקים הזאת? עכשיו ראיתי צמרמורת של אימה תופסת בעורף האורח התל־אביבי על מדרגות בית־אגרון, סרט יווני או רומי בפנים, וגרונו של המארח נחנק:

מות יומת, מות יומת. לא כאן ועכשיו הכוונה? עכשיו שפעמי משיח וחבלי גאולה ניכרים בכל פינה למי שעיניו פקוחות.

השבת נפתחה

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

בפתח בית־אגרון בליל־שבת המתין אברך לבוש־שחורים וקיבל את פני הצופים בסרט בקריאות: „שאבעס, שאבעס. כל מחלל שבת, מות יומת". הוא חזר על ההבטחה הזאת מאות ואולי אלפי פעמים באותו ליל־שבת. הוא סיפר לנו בגאווה שהוא סגנו של מש־הב, קצין המבצעים של העדה החרדית. שמו אהרון גרטנר והוא הגיע לבית־אגרון, בתפקיד כמובן.

גרטנר הוא רק בן 20, אבל נראה לפחות בן 40. הוא היה האברך היחיד בזירה הזאת – בין קהל צעירי ר"צ שבאו לראות את הסרט. בקהל הזה הוא נראה אמיץ למדי. הוא סיפר שהיה סיכום מראש, שירשו לו לעמוד שם ולצעוק.

הצעירים של ר"צ מסתובבים עם סרט לבן על הראש, שעליו כתוב צנ"כ, לאמור: „צעירים נגד כפייה". הם מסתכלים בגרטנר, כאילו היה יומן של הסרט. כאילו, הוא חלק מההצגה.

דדי צוקר, בלבוש כל־לבן, מסתובב בין המדרכות ואומר שהנצחון הוא עניין של עקשנות. בינתיים כועס צוקר על עוזי ברעם ומכנה אותו האדמו"ר של מפלגת־העבודה. ברעם מתנגד לפתיחת בתי־הקולנוע בירושלים וצוקר מזכיר לנו, שמפלגת העבודה מתחרה על חסדי החרדים בקואליציה ואינה יכולה להרשות לעצמה להפקיר אותם לידי הליכוד.

בסך־הכל, עובר ליל־שבת בשקט. שני חרדים שעוברים בתוך הקהל הזה, זוכים לקריאות „בוז" ארוכות ונמלטים מן המקום בחצי־ריצה. העיתונאים מתלבטים אם אפשר כבר ללכת, שהרי אין שום „אקשן".

המאוכזבים מתפזרים הביתה ומתנחמים שבמוצאי־שבת, יבוא ה„אקשן". אבל, הוא לא בא. החרדים לא מצליחים לפרוץ את מחסומי המשטרה למרכז העיר ועוד שבת נגמרת עם הבטחות גדולות, אבל גם עם בשורה: השבת נפתחת גם לירושלמים, שהסתגרו עד כה בבתיהם.

עוד שיפור קל במצבו של מושתל הלב מצרי

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

במצבו של מושתל הלב עובדיה מצרי חל שיפור הדרגתי קל, אך הוא עדיין קריטי וטרם יצא מכלל סכנה.

ביום ו' ירד עובדיה מצרי ממיטתו והלך כמה צעדים בחדרו כשהוא נעזר באחות. הוא גם שתה בכוחות עצמו. עובדיה מצרי מבצע פעילות פיסיותראפית בסיוע האחיות לשיפור תפקודי החזה.

בשל חולשתו הגופנית בעקבות הניתוח הקשה, מרבה עובדיה מצרי לישון. לחדרו הוכנס מקלט רדיו והוא מאזין מדי פעם לשידורים.

בני המשפחה שוהים כל העת בבית החולים, שהקצה להם חדר במחלקה הפרטית לשינה ולמנוחה. למשפחה צמודה עובדת סוציאלית מטעם בית החולים, שמסייעת להם בכל.

אתמול נכנסה לחדרו של עובדיה מצרי בתו אסנת, שלא היתה אתו מאז הניתוח משום שהיתה מצוננת והרופאים אסרו עליה להיכנס לחדרו. מצרי הגיב בהתרגשות ואף בכה.

במשך השבוע, על פי השתפרות המצב, יוחלט אם להעביר את מצרי מחדר ההתאוששות למחלקה.

בתו של מושתל הלב עובדיה מצרי, אסנת פרנקל, סיפרה אמש, כי אביה מטושטש רוב הזמן מן התרופות שהוא מקבל. הרופאים הצמידו לפיו מסכת חמצן, כדי להקל על נשימתו, אך כללית הוא חלש מאוד. היא סיפרה עוד, כי הוא מבקש שיתנו לו לאכול ולשתות, והדבר מעיד לדעת הרופאים, שמצבו משתפר בהדרגה.

כל מהגר לארה"ב יעבור בדיקת איידס

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – החל מחודש דצמבר השנה יחוייבו כל מי שמבקשים לקבל אשרת מהגר לארה"ב לעבור בדיקות לגילוי איידס. מי שיתגלה בו נגיף המחלה לא יקבל אשרת הגירה, ואם הוא שוהה כבר בארה"ב – הוא יגורש ממנה.

הרוג ותשעה פצועים בתאונה – בגלל גמל

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

אדם אחד נהרג ותשעה נפצעו, מהם שניים באורח קשה, בתאונת דרכים שאירעה אמש בכביש דימונה־ירוחם. ההרוג הוא אברהם ועקנין, כבן 50.

התאונה אירעה אמש, סמוך לשעה תשע בערב. נהג של רכב פרטי הבחין לפתע בגמל הנבעד על תוואי נסיעתו. הנהג בלם את רכבו בפתאומיות, וכתוצאה מכך התנגש בו רכב פרטי שנסע אחריו. כתוצאה מכך נהרג במקום אחד הנוסעים, אברהם ועקנין.

אמבולנסים של מד"א, שהוזעקו למקום, פינו תשעה פצועים לבית החולים „סורוקה" בבאר שבע, משם נמסר כי שניים מהם פצועים באורח קשה.

יצויין, כי בקטע כביש זה אירעו בעבר תאונות בנסיבות דומות, אשר נגרמו על ידי גמלים ששוטטו לאורכו.

האיש שרצה להיות מלך

(המשך מעמ' 1)

גורלות של אולפנים גדולים עליפי סרט יקרה אחד הופק „אנני", מחזמר בתקציב 50 מיליון דולאר, בניצוח של ג'ון יוסטון, ישיש בן 76. רינגו עליו אז, שהוא בן לשטות היקרה, שהתגמגם בכיסא במשך הצילומים, שאחרים עשו את מלאכתו ושהסטודיו רק הלב את שמו המשודסם. כך או כך, הוא גורף את הכסף, וחוזר למחבואו בשמש במקסיקו, הרכילאים שבו לספר על מעלליו כאילו היה כוכב קופה טרי.

יוסטון היה אגדה הרבה לפני הגיל שבו מתחילים מייצרי המיתוסים לעגל את המעשים, לסלוח ולנפח. שובבותו הפרחחית, הנשים, השכרות, פני הפסל המקומטות וקול הוויסקי, כל שלל העיסוקים שלקח ונטש, בראו לעתים כאילו הגיח האיש עצמו מאחד מסרטיו רק כדי לפרנס את המיתוס ולהזדהות.

האגדה מספרת, שסבו זכה באחוזת המשפחה במשחק פוקר לילי במונטאנה. אביו וולטר יוסטון הופיע על הבימה בפעם הראשונה בגיל שלוש, ואמו היתה שחקנית בתיאטרון נודד. לאחר שהתגרשו חילקו ביניהם ההורים את חיי הבן שווה בשווה, והוא נסע עמם ברכבות בין עיירותיה הרחוקות של אמריקה, שנה עם אמא, שנה עם אבא. נסע, סחב מזוודות, התגלגל בבתי־מלון והתבונן בהורים על הבימה. כך התאהב בשאו־ביזנס.

בגיל 19 כבר שיחק בברודוויי, והסתודרות יצאה לדרך. הוא התחתן, השתעמם מהר יצא למקסיקו והתגייס לחיל הפרשים. השתעמם שוב והיה ללהסוטן במופעי רכיבה במדיסון־סקוור־גארדן.

אל הקולנוע נכנס בסדרת תפקידים קטנים שהעניק לו הבמאי ויליאם ויילר, ידידו של אבא. אבל הוא השתעמם שוב, היה לעתונאי רשלני, פוטר, חזר לבית־ההורשת ההוליוודי ושרבט תסריטים סתמיים בשכר שבועי. שוב פוטר, גלה לאירופה, ללונדון ואחר־כך לפאריס, צייר וכתב קצת כמו כל גיבורי „הדור האבוד", רעב בעליות גג קרות, פיזז ושר בגנים ציבוריים עם הכובע ביד וחזר הביתה להוליווד, זנבו בין הרגליים.

אחרי שלוש שנות עבודה רצופות כתסריטאי ניתנה לו ההזדמנות הגדולה. הופקד בידיו סיפור בלשים בנאלי, אבל מה שאמור היה להיות עוד סרט מפס הייצור היה ל„בז ממאלטה" אב טיפוס של „הקולנוע האפל".

יוסטון עמד להיות במאי גדול, אבל המלחמה פרצה, הפטריוט לבש מדים ויצא לקרב חמוש במצלמה. סרטיו הדוקומנטאריים תחת אש האויב זיכו אותו בכמה אותות הצטיינות. שנה אחרי השחרור עשה את „אוצר הסיירה מאדרה", משל קולנועי על אהבת בצע ובוגדנותו של האדם.

הוא ביים 50 סרטים, ביניהם „קי־לארגו", „ג'ונגל האספלט", „המלכה האפריקאית", „מובי־דיק", „מולין רוז'", „פרויד", „ליל האיגואנה", „האיש שרצה להיות מלך" ו„כבודו של פריצי". „המתים", הסרט שעשה בנשימתו האחרונה, יוקרן בפסטיבל חיפה.

ראש הממשלה יצחק שמיר והשר פרופ' משה ארנס עם משלחות עקורי איקרית וביר־עם. (צילום: יצחק הררי)

שמיר לעקורי אקרית וברעם: לא במהרה תחזרו לכפריכם

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר אומר, כי איננו רוצה לעודד תקוות־שווא אצל תושבי אקרית וביר־עם ולהבטיח להם כי ישובו במהרה לכפריהם.

שמיר אמר זאת ביום ו' בפגישה עם 30 חברי ועד עקורי שני הכפרים בראשות הבישוף המרוני סאלום. בפגישה, שבה השתתף גם השר משה ארנס, אמרו נציגי ועד עקורי אקרית וביר־עם, כי הם התרגלו לקבל הבטחות. בעבר מגורמים הנוגעים בדבר ובכלל זה גם מראש הממשלה מנחם בגין, שהבטיח לאפשר להם לשוב ולהתיישב בכפרים שמהם גורשו ב־1948.

ראש הממשלה שמיר הדגיש, כי הממשלה מתייחסת ברצינות לנושא ולפניית העקורים, אך ביקש מהם להתאזר בסבלנות. „אינני רוצה לעודד בכם תקוות־שווא ולהוסיף על ההבטחות שלא התגשמו. הנושא ייקח עוד זמן־מה והו נושא מדיני, ולא מינהלי־טכני".

ה„אף־16" יתייקר ב־22 אחוז

(המשך מעמ' 1)

שמחירו של ה„אף 16" יהיה בסדרת הייצור הבאה, שתחל ב־1989, ב־22.2 אחוז, ויגיע ל־14.8 מיליון דולאר. אולם מבדיקת ספר התקציב של צבא ארה"ב עולה, שמחיר 180 מטוסים לחיל־האוויר האמריקאי יגדל ב־21.8 אחוז, מ־14.66 מיליון דולאר המטוס ל־17.86 מיליון דולאר. ישראל אמורה להצטייד במטוסים מסדרת ייצור זו, אם פרוייקט ה„לביא" יופסק, והספקת המטוסים תחל בתחילת 1990.

על סמך מידע זה אפשר לחשב, כי עיסקה של 90 מטוסי „אף 16" מסדרת הייצור הבאה תעלה, בתוספת עלות הסגירה של פרוייקט ה„לביא", 4.419 מיליארד דולאר במחירי 1990, ואילו השלמת פיתוח ה„לביא" וייצור 90 מטוסים יעלו במחירי 1990 4.359 מיליארד דולאר, הפרש של 60 מיליון דולאר לטובת ה„לביא". להלן פירוט התחשיב, המתפרסם כאן לראשונה:

- מחיר „אף 16" במחירי נובמבר 86 – 19.02 מיליון דולאר.
- התייקרות 21.8% – 4.15 מיליון דולאר;
- הוצאות ניהול המשלוח – 0.83 מיליון דולאר;
- היטקכום 12% לאגלה – 0.10 מיליון דולאר;
- בסך הכל: 24.10 מיליון דולאר.

לכך יש להוסיף:

- ציוד מסווג ישראלי – 3.15 מיליון דולאר;
- סך הכל – 27.25 מיליון דולאר;
- 50% חלפים – 13.63 מיליון דולאר;
- שינויים הנדסיים – 2.22 מיליון דולאר;
- סך הכל מחיר „אף 16" בסיסי: 43.10 מיליון דולאר;
- עוד 3% עמלה לפנטאגון – 1.29 מיליון דולאר;
- סך הכל: 44.33 מיליון דולאר.

ומכאן להשוואה עם עלות ה„לביא":

- מחיר 90 מטוסי „אף 16" – 3,995.10 מיליון דולאר;
- עלות סגירת פרוייקט ה„לביא" – 424.00 מיליון דולאר;
- סך הכל עלות העיסקה במחירי 1991 – 4,419.10 מיליון דולאר.
- פתות השלמת פיתוח ה„לביא" וייצור 90 מטוסים מעודכן ל־1991 – 4,359.00 מיליון דולאר;
- הפרש לטובת ה„לביא" – 60.10 מיליון דולאר.

פיקרינג

- כן מבטיחה ארה"ב לישראל, כי אם יבוטל פרוייקט ה„לביא", לא תחוייב ישראל בעלות [illegible] כנהוג לגבי מכירות בית נאט"ו.
- ייצור משותף, אמריקאי־ישראלי, של מטוס ה„אף־16" [illegible].
- הממשל מבטא נכונות לביטול ה„לביא" סיוע כמו"ם עם יצרנית ה„אף־16" לגבי השתתפות ישראל בפיתוח וייצור מטוס ה„אף־16" העתידי.

בגאז מדמיע ובזרנוקי מים

(המשך מעמ' 1)

קרחתניים בעירייה כדי למנוע העימות. אנשי סיעת ש"ס נפגשו לשיחה ארוכה עם סיעת „ירושלים אחת" וחרשו מקלט לפעול מייד לסגירת בתי הקולנוע. קלק הבהיר, כי הוא מתנגד לפתיחת בתי הקולנוע המסחריים בשבתות, אך הוא תומך בפעילות של מועדונים ותנ"סים.

ארבעת בתי הקולנוע, שהקרינו בליל שבת סרטים, היו מלאים, אך בכמה מהם לא נמכרו כל הכרטיסים.

לקראת חצות הגיעו לאיזור בית אגרון וחמישה פעילים מתנועת „כך". נפקד משטרת ירושלים תנ"צ יוסף יהודאי מסר, כי החמישה אותרו בשעות הערב המוקדמות במאה שערים ונראו מעוררים. אנשים לצאת להתנגש במשטרה.

המשטרה הניחה להם להגיע לבית אגרון, שם הם החלו לשיר ולצעוק סיסמאות. לדברי תנ"צ יהודאי, הוחלטים במקום חיכו להזדמנות זו ואז החלו לפזר את הקבוצה. חמישה מהם עוכבו לחקירה ושוחררו אחרי חצות.

בשבת, סמוך לשעה 5 אחה"צ, החלו אלפי חרדים לצאת מבתיהם אל הצמתים שנקבעו להפגנות. החרדים התרכזו כמתוכנן בכביסה לבית וגן, בשכונת קטמון, בכניסה לעיר ליד גבעת שאול, בצומת רמות, ברחוב בר־אילן וליד גדרות השבת ברחוב שטראוס ושבטי ישראל.

„זירת הקרבות" העיקרית היתה שוב באזור רחוב שבטי ישראל, ליד ישיבת „תולדות אהרון". עשרות חרדים התקרבו לעבר מחסומי המשטרה ואף צעקו לעבר השוטרים „נאצים". קצין משטרה הורה להם להתפזר ומשלא נענו נורו לעברם רימוני גאז מדמיע רבים. מאחורי הגדר השוטרים זרנוקי מים חזקים מהולים בצבע צבעי.

החרדים נמלטו למסמאות, אך כעבור כמה דקות, כאשר חלפה השפעת הגאז, הם התקרבו לשוטרים ושוב נורו לעברם רימוני גאז.

גם באיזור צומת סנהדריה הפזו בר־אילן וליד מלון „הנשיא" נאלצה המשטרה להשתמש בגאז מדמיע ובזרנוקי מים לפזר חרדים שניסו לחסום את הכבישים במקום.

44 מיליון ש"ח נעלמו

(המשך מעמ' 1)

גרעון כה גדול מתגלים כבר מספר חודשים דיונים בין אנשי האוצר החינוך.

לדעת אנשי משרד החינוך, סיבת הגרעון היא עלייה בדמת ההשכלה של המורים, שלא נצפתה מראש וגרמה לייקור מחיר שעת הוראה. לדבריהם, עקב שום הפיסורים החדרו אלפי מורים, לא מוסמכים להשלים את לימודי ההסמכה שלהם ושכרם עלה עקב כך. עוד אלפי מורים עברו השתלמויות המזכות אותם בגמול כספי משמעותי, שיצר „חור" בתקציב.

אנשי האוצר טוענים, כי מקור הגרעון הוא אי־סדר השורר בתהליך הגשת הדיווחים של משרד החינוך על הוצאותיו. לדבריהם, בגלל אי־סדר זה לא הגיש משרד החינוך דיווחים מעודכנים על הוצאותיו, ונמנע ממנו לקבל תוספות יוקר המגיעות לו כמו למשרדי ממשלה אחרים.

כבר בסיום שנת הלימודים הקודמת החלו להסתמן שיבושים במערכת החינוך בגלל הגרעון. מוסדות חינוך והרבנות ורשויות מקומיות קיבלו ממשרד החינוך סכומים קטנים מאלה שיילבו לעבריהם, והמורים שלא קיבלו משכורותיהם במועד הבריעו על שביתות.

אנשי משרד החינוך צופים, שאם לא יימצא פתרון לגרעון, יחמירו תופעות אלה בשנה הקרובה. דובר משרד החינוך מסר בתגובה: „הסיבה הסופית למקור הגרעון עדיין לא ברורה. לטענתנו, הגרעון נוצר לא רק מתקצוב לא נכון של שכר המורים, אלא מפערים בין הסכומים המוקצבים על־ידי האוצר על חשבון אגרת החינוך שלא אושרה – לבין השוטפות. אנחנו משתדלים לזרז את הדיונים על הגרעון, ומקווים שהבעייה תיפתר לפני שתחמור".

מתכנן מחוז הדרום ממליץ להקים שדה־תעופה אזרחי בנבטים שבנגב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

העלות הכוללת של פיתוח שדה תעופה אזרחי בנבטים שבנגב נאמדת ב־35 מיליון דולאר. כך מעריך מתכנן מחוז הדרום במשרד הפנים יצחק שטרית. במסמך מקיף שהעביר שטרית לבנו יו"ר מועצת הנגב היב זאק אמיר ממליץ שטרית על הקמתו של שדה תעופה אזרחי חדש בנגב, למרות עלותו הגבוהה.

„פתיחת שדה חדש בנבטים", קובע שטרית, „היא המנוף הרציני וברי־היישום בין כל הפרוייקטים הגדולים לפיתוח הנגב, בהתחשב בתשתית הקיימת בשדה הצבאי במקום, בגובהו, בטיב הקרקע ובאקלים".

הוא מציע לפתח את השדה המיועד בשני שלבים. בשלב הראשון יוקם שדה להובלת מטענים ותחזוקת מטוסים בעלות של כ־20 מיליון דולאר. עליפי התחזית, עד 1995 יעברו במקום כ־500,000 טונות של מטענים חקלאיים ואחרים, והפעלת השדה תוסיף לנגב כ־5000 עובדים. בשלב השני, יקום שדה תעופה בין־לאומי לנוסעים בעלות של כ־15 מיליון דולאר. לפי התחזית, עד 1995 תגיע תנועת הנוסעים ל־1.2 מיליון איש בשנה. גם בשלב זה, יתוספו על פי התחזית כ־5000 עובדים.

שטרית קובע, כי שדה התעופה בן גוריון משרת בקושי את הצרכים הנוכחיים, ולפיכך אם לא תתקבל החלטה לבנותו מחדש או להקים שדה נוסף במקום אחר, אי־אפשר יהיה, לדבריו, לענות על הצרכים העתידיים.

במסמך מונה שטרית את החסרונות בהגדלת נמל התעופה בן גוריון ומבליט את היתרונות בהקמת השדה החדש בנבטים, בסמוך לשדה הצבאי הקיים במקום.

לדבריו, פיתוחו של נמל בן גוריון עומד בניגוד למדיניות פיזור האוכלוסין ויגרום לאובדן של קרקע חקלאית טובה. הצורך בהורדת מספר ישובים באזור השדה הנוכחי בגלל מטרדי הרעש או השקעות־עתק בבנייה אקוסטית מתאימה הופכים, לדבריו את התכנית לבלתי כדאית.

שטרית מפרט שורה ארוכה של יתרונות להקמת השדה החדש בנבטים. לדבריו, הנמל החדש עשוי להוות אלטרנטיבה לנמל הקיים, בעיתות של משבר, שביתות ועיצומים או לחלופין, בעת שבנמל הנוכחי שורר מזג אוויר קשה „אין צורך בעוצר־לילה בגלל רעש המטוסים, דברי הקיים בנתב"ג החל משעה 22.00 ועד לשעה 06.00.

„כמו כן, קובע שטרית, לשדה החדש תהיה נגישות גדולה יותר, תינתן לנוסעים האפשרות לבחור את נמל התעופה לפי אזורי המגורים וכן תיפתח האופציה להבאת צ'ארטרים בשעות הלילה.

מבחינת היתרונות האזוריים־מקומיים, מעלה שטרית את הנימוקים...הבאים: שימוש בתשתית הקיימת בשדה הצבאי במקום; פתיחת השדה יאיץ את פיתוח אזור המשולש באר־שבע דימונה ערד: תיצור כ־5,500 מקומות תעסוקה ותמשוך תעשיות שונות שחלקן קשורות לתעופה וחלקן לתעשיות הנלוות לה; השדה יהווה מנוף לפיתוח התיירות ופתיחת חברות־תב וסוכנויות מקומיות המבוססות על תעופה; בנגב יש שטח זמין ורחב מישובים ומאילוצים, כאשר מספר הנפגעים ממטרדי רעש המטוסים יהיה זעיר ביותר.

המתכנן המחוזי של משרד הפנים מסכם: „שדה תעופה הינו אלמנט מפתח בפיתוח אזורי וביצירת מקומות תעסוקה ישירים. מהניסיון הקיים בעולם הרחב ידוע, כי אזור שדה התעופה משמש מוקד למיקום תעשיות הקשורות בתעופה ובפעילויות כלכליות עניפות, שמקומם בקירבת שדה התעופה משמש יתרון עבורם. מדינה המעוניינת בפיתוח אזורי, תקפיד על מיקום השדה במקום זמין שישמש מנוף לפיתוחו".

מהפך: שמיר חותר להכריע

(המשך מעמ' 1)

להצבעה נגדית בלטהי, שאם לא כן נשארה ההחלטה הקודמת בעינה והפרוייקט נמשך.

שגריר ארה"ב תומאס פיקרינג פתח אמש במאמץ של הרגע האחרון לשכנע את הממשלה לקבל את הצעת של מ"מ ראש־הממשלה. הוא נפגש בזה אחר זה עם שר־הבטחון יצחק רבין, עם ראש־הממשלה שמיר ועם מ"מ ראש־הממשלה פרס (ראה ידיעה נפרדת).

אולם ראש־הממשלה איתן בדעתו להמשיך בפרוייקט הסביר לשגריר האמריקאי, כי מדובר בהחלטה ישראלית על־פי שיקולים ישראליים. ראש־הממשלה מסתמך בין היתר על זרם של הודעות תמיכה מצד אישי קונגרס בכירים, שכולם מבטיחים לתמוך בהחלטה להמשיך ב„לביא". ראש־הממשלה שואב עידוד מתמיכתו הנחרצת של מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר בהמשך הפרוייקט.

אתמול נמשך הלחץ הכבד על השרה שושנה ארבלי־אלמוזלינו לחזור בה מתמיכתה ב„לביא" או לפחות להתנזר בהצבעה, עד שתוכל מפלגת העבודה לצרף לממשלה שר נוסף מטעמה, שיצביע נגד המשך הפרוייקט. בו בזמן מפעיל ראש־הממשלה שמיר לחץ כבד על שר־האוצר משה נסים ועל השר זבולון המר לחזור בהם מהתנגדותם ל„לביא". לחצים אלה יימשכו עד הרגע האחרון.

השר שריד הסביר אמש, שהחליט לחזור בו מהתנגדותו להמשך הפרוייקט, לאחר שראש־הממשלה הודיע לו, שנמצאה הדרך גם למימון „חלופות צה"ל". השר שריד מדגיש במיוחד את המפנה שחל עם התגבשותה של חזית מפלגתית למעשה, כאשר כמעט כל שרי מפלגת העבודה תומכים בהפסקת הפרוייקט.

מקורבי ראש הממשלה הכחישו אמש, שראש הממשלה הפעיל משמעת סיעתית על השר שריד וציינו, שייתכן כי שריד הבין את דברי שמיר כתכתיב מפלגתי. הדוברת של שריד אמרה אמש ל„דבר", בעקבות טלפון מיוחד לשריד, כי אבן נאמר לשר התיירות והמספסים שהצבעה היא עניין מפלגתי.

מקורות במפלגת העבודה אמרו בקשר לכך אמש, כי עבדת ראש־הממשלה פירושה חזרה לימי האינפלציה שבימי ממשלת הליכוד ולמדיניות כלכלית חסרת אחריות. „כשאומרים נחליט עכשיו ונראה איך לממן אחר כך, המצב כבר ברור", אומרים המקורות.

בעקבות השינוי בעמדת שריד, גברה בקרב שרי „העבודה" התחושה שיש לשכנע את שרת הבריאות לשנות את עמדתה ויחד עם זאת יש לפעול בהקדם לצירופו של שר מטעם „העבודה" לממשלה, במקומו של השר אמנון רובינשטיין, שפרש לפני כמה חודשים.

שרת הבריאות שושנה ארבלי אמרה אמש ל„דבר", שהיא דבקה בעמדתה לשלול את הפסקת פרוייקט ה„לביא". שלשום בערב שמעה אמנם ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, את פרטי הצעתו, אך ההצעה לא נראית לה. לדבריה, כל עוד לא יוחלט במוסדות המפלגה להטיל מרות מפלגתית בהצבעה על המשך פרוייקט ה„לביא" – לא תשנה את עמדתה.

ל„דבר" נודע על כוונת פרס לנסות להשפיע על ארבלי לשקול מחדש את אופן הצבעתה ולהסתפק בהימנעות בהצבעה, אך לא ניתן לכך אישור מפי שרת הבריאות.

בינתיים ייעשה מאמץ לצרף את ח"כ רפי אדרי לממשלה בהקדם. בצמרת מפלגת העבודה העריכו בסוף־השבוע החולף, כי הנחיתות המספרית היא בעוכרי נציגות „העבודה" בממשלה וכי שמעון פרס לא יוכל להשהות עוד את בחירתו של מועמדו לתפקיד השר.

במערכת הפוליטית טענו, כי ההצעה למנות את אדרי לשר „אינה רצינית". אישור הממשלה למינוי זה יכול היה למנוע את נצחונם של ראש הממשלה ומצדדי המשך הפרוייקט.

האולם הח"כ אדרי טרם החליט אם להצטרף לממשלה ובכל מקרה גם אם היה מובא היום מינויו לישיבת הממשלה, טעון המהלך אישור של הכנסת וזו תוכל להתכנס רק בעוד שבוע עד 10 ימים לכבר. לפיכך אין כל כוונה להביא את הנושא לדיון בממשלה.

חה"כ אדרי עצמו סירב אמש להתייחס לעניין והשיב ב„אין תגובה" על שאלת „דבר" אליו.

עובדי התעשיה האווירית המתינו אמש בדריכות להחלטת ראש־הממשלה להעמיד את עתיד ה„לביא" להכרעה הבוקר. העובדים קיבלו אישור להפגין מול משרד ראש־הממשלה בעת הישיבה, אולם אמש נראה שרק מועצת העובדים תעלה לירושלים. רק לאחר תוצאות ההצבעה יחליטו העובדים, אם יקיימו את ההפגנה ההמונית שהם מבקשים לערוך השבוע בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב. כן שוקלים כינוס עובדים חברי מפלגת העבודה עם שרי המפלגה.

ביום ו' נכשל מ"מ ראש־הממשלה במאמציו לשכנע את נציגי העובדים לקבל את תכניתו. העובדים אמרו לשר פרס, כי הם מרגישים עצמם נבגדים על־ידו. „היית אבא שלנו עד לפני יומיים. איפה ההגינות? מלה שלך אינה מלה?" טענו כלפיו.

מ"מ ראש־הממשלה ענה, כי „איני יכול להתעמת עם מערכת־הבטחון. התוכנית שלי היא הפשרה הטובה ביותר לטובתכם". כן נפגשו נציגי העובדים עם השר גד יעקבי ועם השרה שושנה ארבלי־אלמוזלינו. השרה הודיעה לעובדים, שהיא איתנה בתמיכתה בהמשך הפרוייקט למרות הלחצים המופעלים עליה.

ראש־הממשלה יעמיד תחילה להצבעה את הצעתו של השר פרס. לאחר שיוצבר תיקו ישקול כיצד ומתי יביא להחלטה את תכניתו של השר יצחק מודעי בדבר הגדלת תקציב הבטחון לצורך מימון „החלופות" והשלמת צרכיו השוטפים של הצבא. הואיל ואין מדובר בהגדלת תקציב הבטחון השנה, יתכן שהנושא יובא להכרעה בעת הכנת התקציב לשנה הבאה.

הודעה לצרכני החשמל

חברת החשמל מתכבדת להודיע לציבור צרכניה, כי במטרה לייעל את מערך הגביה ולצמצם את התשלומים שלנו לבנקים, פעלנו לשינוי בתנאי ההסדר עם הבנקים לגבית חשבונות החשמל בדלפקים.

באמצעות שינוי זה תצומצמנה ההוצאות הכרוכות בגבית חשבונות החשמל ותשופר האמינות של קליטת הנתונים המועברים אלינו מהבנקים.

לצערנו רק חלק מהבנקים נענה עד כה והצטרף להסדר החדש.

לפיכך, החל ביום 1.9.87 ואילך, ניתן יהיה לפרוע חשבונות חשמל בדלפקים של כל אחד מסניפי הבנקים הבאים בלבד:

בנק דיסקונט לישראל בע"מ
הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
בנק חקלאות לישראל בע"מ
בנק מרכנתיל לישראל בע"מ
בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ
קופת אשראי וחסכון פ"ת בע"מ

כמו כן ניתן להמשיך לפרוע את חשבונות החשמל בכל משרדי החברה ובכל סניפי בנק הדואר.

לרשות הצרכנים עומדת האפשרות – שהיא הנוחה והזולה ביותר – לשלם את חשבון החשמל באמצעות הוראת קבע בבנק. הסדר זה קיים בכל סניפי הבנקים.

לשרותכם תמיד,
חברת חשמל לישראל בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס ב„דפוס דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)

מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 26
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, מ. 33104

עליה לקברו של
אליהו אלקאיים ז"ל
לשעבר שומר בית המשפט המחוזי (שופר בדימוס)
שנפטר ביום שלישי ל' מנחם אב תשמ"ז (25/8/87) תתקיים ביום השבעה שני, ו' באלול תשמ"ז (31/8/87) בבית העלמין בקרית־שאול בשעה 9.00 בבוקר.
יושבים שבעה בבית המנוח, שד' בורלא 53 ת"א
המשפחה

אנו מודיעים בצער על מותו של
אלחנן בן־אריה
ההלוויה תתקיים היום יום ראשון ה' באלול תשמ"ז 30.8.87 בשעה 15.00 בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
יושבים שבעה ברח' בארי־טוביה 5 תל־אביב
המשפחה

לטלי, מיכל, שמשון ושלומית וב"ב
אתכם באבלכם במות
אם המשפחה
זיוה שכטמן ז"ל
מחזיקות כפר בילו
בית כפר בילו

אנו משתתפים בצער במות
זלצברג אוסקר
ומשתתפים בצער המשפחה
גימלאי מולל בונה
מקרן נתיב

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

החלק השני בגירסה הישראלית על פרשת איראן הוגש לוועדות

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – החלק השני של הכרונולוגיה הישראלית על הפרשה האיראנית הוגש ביום ו' לוועדות החקירה של הקונגרס על-ידי הציר המדיני בשגרירות ישראל בוואשינגטון, עודד ערן. החלק הראשון הוגש בחודש שעבר, ושלשום הוגש החלק השני, הכולל את השתלשלות המאורעות מינואר עד נובמבר 1986. מקורות בוועדות הקונגרס שיבחו את איכות החומר הישראלי וציינו, כי הוא מפורט מאוד ושלם. החומר הוכן על-ידי צוות מיוחד בראשות אלוף (מיל') רפאל ורדי.

החומר נמסר לוועדות בעקבות הסכם שהגביל את השימוש בו ואת פרסומו והתנה אותם בהסכמה ישראלית מפורשת. דובר שגרירות ישראל בוואשינגטון אמר, כי יש קיפאון במגעים עם השופט החוקר המיוחד לורנס וולש, הבודק היבטים פליליים של הפרשה האיראנית. "וולש יודע את תנאינו", אמר הדובר. בינתיים אין הוא מוכן להיענות להם ולפיכך לא נמסר לו כל חומר על-ידי ישראל".

שגרירנו איגלטון יחזור לדמשק תוך כמה ימים – הודיע הממשל

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – ממשל רייגן הודיע ביום ו' כי השגריר ויליאם איגלטון יחזור לדמשק תוך ימים, נוכח הצעדים האחרונים שנקטה ממשלת סוריה לצמצום תמיכתה בטרור. יחד עם זאת אמרו פקידי הממשל, כי שובו של איגלטון לדמשק אינו מעיד על ביטול מידי של הסנקציות שהוטלו על סוריה בשנה שעברה עקב מעורבותה בטרור.

"ארה"ב החליטה להחזיר את השגריר איגלטון לסוריה תוך כמה ימים", אמרה דוברת ה"סטייט דיפרטמנט" פיליס אוקל. "שובו של השגריר הוא מענה שקול לצעדים החיוביים שנקטו הסורים. המידע שבידינו מראה, כי חלה ירידה בתמיכה הסודית בפעולות טרור".

הדוברת לא מסרה תאריך מדוייק לשובו של איגלטון לדמשק, אולם ציינה, כי בין הצעדים החיוביים של סוריה גירושו של הטרוריסט הערבי הפלסטיני הקיצוני אבו-ניդאל וקבוצתו מדמשק והמאמצים שהשקיעה סוריה בשחרור בן הערובה, העתונאי האמריקני צ'ארלס גלאס. היא אמרה עם זאת כי ההחלטה על החזרת איגלטון לסוריה נתקבלה לפני שגלאס ברח מחוטפיו בלבנון.

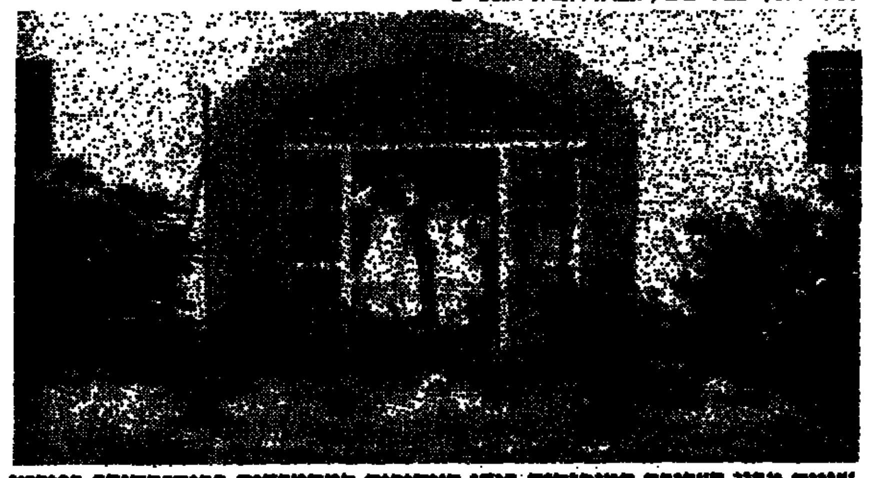

שניים מבני הערובה המוחזקים בידי האסירים המתמרדים בבית-הסוהר בפורטו אזורו שבאלבה קשורים לחלון מרפאת בית-הסוהר, ככל הנראה כדי להרתיע את המשטרה מלנסות לירות לעבר החוטפים. אתמול, עם היכנס ההתמרדות ליומה החמישי, שחררו האסירים אחד מבני הערובה, אסיר בן 65 שהיה מאושפז במרפאה בעת שהם השתלטו עליה. ממשלת איטליה סרבה גם אתמול להעמיד מסוק לרשות החוטפים, בנמקה זאת, בין היתר ב"נימוקים טכניים" שאותם היא לא פירטה. (צילום: א.פ)

רייגן: ארה"ב וברה"מ מתקרבות להסכם על פירוק טילי הגרעין

וואשינגטון (א.פ. וע"צ). – נשיא ארה"ב רונלד רייגן אמר אתמול בשידור הרדיו השבועי שלו לאומה, כי ארה"ב וברה"מ "קרובות להסכם" בדבר פירוק הטילים הגרעיניים שלהן. הנשיא גם קרא לברה"מ "לנקוט צעדים להפגת מתחים בינלאומיים, בין היתר על-ידי התרת בחירות חופשיות במדינות הגוש המזרחי.

"כדי שהעולם יוכל ליהנות משלום אמת, על הסובייטים לוותר על הרפתקאות אימפריאליות אלה", אמר רייגן, בהזכרו על הצעות שהעלה בנאום שנשא ביום ד' על יחסי מערב-מזרח. אמר רייגן: "הם יכולים לחדול מלסייע לשלטון הסאנדיניסטי בניקראגואה להפוך תנועת משמרי[illegible] שבניו ובן להתיר עריכת בחירות חופשיות במזרח אירופה".

דובר משרד החוץ הסובייטי גנאדי גראסימוב הודיע ביום ו' כי מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב לא יבקר בארה"ב בסתיו הקרוב וכי ההודעה שפורסמה על כך יסודה בטעות.

גראסימוב אמר כי עדיין מוקדם לדבר על תאריכים לוועידת פיסגה של שני המנהיגים וכי אפשרות כזו תידון בשיחות רמות דרג בין שתי המעצמות בחודש הבא.

קבוצת חובבי היסטוריה אמריקאים לבושים במדים מימי מלחמת העצמאות האמריקאית מסתערים ביום ה' על מבצר טילבורי בבריטניה. הקבוצה תערוך עוד מספר התקפות דומות באתרים אחרים במהלך שהותה בבריטניה. (צילום: א.פ)

קנדי עמד להיכנע לברה"מ בעת משבר הטילים של 1962

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – בעת משבר הטילים של קובה ב-1962, היה הנשיא קנדי מוכן לצעוד מרחיק לכת של כניעה לסובייטים, והוליס כי אם לא יהיה מנוס – תוציא ארה"ב את טילי ה"יופיטר" שהיו מוצבים בטורקיה, בתמורה להוצאת הטילים הסובייטיים מקובה. בסופו של דבר נסוגו הרוסים והוציאו את הטילים, בלא שידעו כי עמדו בפני הישג חשוב.

זאת גילה ביום ו' ה"ניו-יורק טיימס", שהסתמך על מכתב שכתב מי שהיה אז מזכיר המדינה דין ראסק לוועידה של מומחים לעניין משבר הטילים, שהתכנסה בחודש מארס בפלורידה.

עד כה נחשב הנשיא קנדי למי שגילה עמדה קשוחה ובלתי-מתפשרת במשבר. ה"וואשינגטון פוסט" כתב אתמול, כי אחרי המשבר דלף לעתונות מידע מהבית הלבן ולפיו האשם מי שהיה אז שגריר ארה"ב באו"ם אדלאי סטיבנסון ב"פייסנות", משום שצידד במהלך המשבר ברעיון הוצאת הטילים מתורכיה. העתון כותב, כי היה זה מהלך מכוון של חוגי קנדי להשמיץ את סטיבנסון, והוא לא התאושש מכך.

השוק של ליאקטאבאד שמדרום לקאראצ'י בירת פקיסטאן, לאחר שנבזז והועלה באש ביום ו' בשעות הספורות שבהן הוסר העוצר במקום. העוצר הוטל ברבים מהאזורים הסמוכים לבירה לאחר פרוץ התנגשויות אלימות בין בני שתי העדות היריבות, המוהג'ירים והפונג'אבים. 34 בני אדם מצאו את מותם עד כה במהומות ויותר ממאה נפצעו. (צילום: א.פ)

מטכ"ל צבא הפיליפינים בלהבות. (צילום: א.פ)

דוכא נסיון ההפיכה בפיליפינים; החיים במאנילה שבים למסלולם

מאנילה (א.פ.).– במאנילה שבו אתמול החיים למסלולם, שעות ספורות בלבד לאחר שדוכא סופית נסיון ההפיכה נגד משטרה של הנשיאה קוראסון אקינו, החמור ביותר עד כה ב-18 חודשי שלטונה. חיילים חמושים הוסיפו אמנם גם אתמול את הנישה לדרום הבירה המוליכים לארמון הנשיאות, אבל חיילים בודדים בלבד נראו במקומות אחרים בבירה.

25 בני אדם לפחות נהרגו ומאות נפצעו בקרבות שהחלו בצהרי יום ה' ונמשכו עד לערבו של יום ו'. מוקד הלחימה היה המטה הכללי של הצבא בבסיס אגינאלדו שבפרבר קואזון, שבו התבצרו החיילים המורדים. המחנה הופצץ קשות מן האוויר על-ידי מטוסי חיל האוויר וגרמו בו הרס רב. חיילי יחידות עלית של הצבא ששמרו אמונים למשטר הפגיזו את המחנה בתותחים ואחר הסתערו עליו ותפסו אותו.

קודם לכן תפסו המורדים שישה מתקנים צבאיים ותחנות טלוויזיה בסביבות מאנילה, ונמסר כי הם זכו בתמיכת הצבא המוצב בעיר קבו, העיר השניה בגודלה בפיליפינים, והמרוחקת 563 ק"מ מדרום למאנילה. לקראת רדת החשיכה גברו כוחות הממשלה על רוב המורדים והחזירו לעצמם את השליטה בחשובים שבמתקנים.

דובר הצבא קולונל הונסטו איסלטה מסר עם תום הקרבות ביום ו', כי שישה חיילים נהרגו בהתקפה על בסיס אגינאלדו ו-39 חיילים האחרים נפצעו. 195 חיילים מורדים נלקחו בשבי.

מנהיג המורדים קולונל גרגוריו הונאסן נעלם עם תום הלחימה על בניין המטכ"ל, ואיסלטה הביע דעתו שהונאסן יצא את תחומי הבסיס במסוק מיד עם תחילת הקרבות. הונאסן היה מראשי התמרדות הצבא בשנה שעברה, שהובילה לנפילתו של הנשיא פרדינאנד מארכוס. בשעה מוקדמת ביום ו' הוא אמר לעתונאים, כי מטרת ההפיכה היא להשיב למדינה את אחדותה הלאומית. הוא האשים את הנשיאה אקינו באבדן "הרצון המדיני" לנוכח הבעיות הלאומיות הרבות שבפניהן היא ניצבת.

תמיכת רייגן

נשיא ארה"ב רונלד רייגן הצהיר ביום ו' כי הוא מבטיח "תמיכה בלא תנאי" לממשלה של אקינו וגינה חריפות את נסיון ההפיכה.

בהודעה מטעמו שהוקראה באזני כתבים על-ידי דובר הבית הלבן מרלין פיצ'ווטר אמר הנשיא: "אני מודאג ביותר מהדיווחים על פעולה צבאית שנקטו גורמים בקרב הכוחות המזויינים נגד ממשלתה הדמוקראטית של הנשיאה אקינו. ארה"ב מגנה נסיון זה לביצוע פעולה חוץ-חוקתית. ברצוני להבהיר חד משמעית את תמיכתה הנחרצת של אמריקה בנשיאה אקינו."

מארקוס מכחיש מעורבותו

הנשיא לשעבר פרדינאנד מארקוס הכחיש ביום ו' כל קשר לנסיון ההפיכה. הוא לא הסתיר עם זאת את סיפוקו ממנה.

מחריפים הקרבות בין לוב לצ'אד סביב עיר הגבול המדברית אאוזו

קולונל עבדל סאלם אטאווי מצבא לוב מוצג בפני עתונאים לאחר נצחון צבא צ'אד. (צילום: א.פ)

רומא (ע"ד, ע"צ וא.פ.). – ממשלת צ'אד הודיעה אתמול כי נמשכים הקרבות על השליטה בעיר הגבול המדברית אאוזו, שלוב הודיעה יום קודם לכן כי צבאה כבש.

בהודעה קצרה של רדיו אנג'מנה נאמר אתמול בבוקר: "הצבא שלנו נאבק עדיין נגד הצבא הלובי בעיר". לאחר מכן שודרה הודעת הפיקוד העליון של צבא צ'אד, שבה נאמר, כי הקרבות החריפו למדרים שטרם היו כמותם.

ביום ו' הודיעה סוכנות הידיעות הרשמית של לוב "ג'אנה" על כיבוש העיר. "לאחר שמוצו כל מאמצי השלום שלנו, ניתנה הבוקר ההוראה לכוחותינו המזויינים האמיצים לצעוד לעבר העיירה אאוזו, הם שחררו אותה והשמידו את כוחות האויב". כאמור, הוכחשה ההודעה הלובית על-ידי צ'אד.

אתמול אמר נשיא צ'אד חיסנה האברה בראיון לטלוויזיה הצרפתית, כי ממשלתו מוכנה לגשת למשא-ומתן למציאת פתרון לאזור המריבה בגבול שבין שתי המדינות. הוא הדגיש עם זאת, שצ'אד לא תהיה מוכנה לוותר על טריטוריה לאומית.

לדברי האברה, תהיה צ'אד מוכנה לתיווך במשא ומתן מצד הארגון לאחדות אפריקה או האו"ם, והיא תהיה מוכנה גם למשא ומתן ישיר.

העיירה אאוזו היא בעלת אוכלוסיה של כ-2,000 נפש. היא נכבשה על ידי צבא צ'אד ב-8 באוגוסט, לאחר 14 שנות שלטון לובי.

לפי שעה אין כל אישור של גורם בלתי-תלוי להודעות שני הצדדים.

מצרים וירדן הקימו חברה להשקעות

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

מצרים וירדן הקימו אתמול חברת השקעות ופיתוח חדשה. על הקמת החברה הוכרז במהלך ביקורו של שר התכנון המצרי כמאל גנזורי ברבת-עמון.

החברה הוקמה בהון ראשוני של 50 מיליון דולאר והיא תיזום פרוייקטים בתחומי החקלאות, התיירות ותעשיית הדגה.

מצרים שיפרה טנקי ה"ט-55" שברשותה

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

צבא מצרים שיפר את טנקי ה"ט-55" שברשותו, במטרה להשתמש בטנקים אלה בסדר הכוחות של הצבא עד שנת 2000 – כך מסר העתון "אל-אתיחאד".

אותו עתון דיווח כי המצרים מוכרים עתה למדינות ערביות ואפריקאיות את הטיל "סאם 7" ("סטרלה"), המיוצר על-ידי התעשיה הצבאית המצרית והמכונה במצרים טיל "עין סקר".

נהרג מנהיג קבוצת טרור במצרים

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

כוחות הבטחון המצריים הרגו בסוף השבוע את מוחמד כאיס עבד אל-קוי, שעמד בראש קבוצת טרור איסלאמית קיצונית.

קבוצה זו ניסתה לאחרונה להתנקש בחיי שר הפנים לשעבר נבוי איסמאעיל וייתכן שהיא היתה אחראית גם לנסיונות ההתנקשות הקודמים שנעשו נגד עורך שבועון "אל-מוצאוור" מכרם מוחמד אחמד ונגד שר הפנים בדימוס חסן אבו-באשא.

משרד הבריאות
מטה ההסברה לאיידס

קול ישראל
רשת ב'

איידס

משדר מיוחד
על מחלת האיידס

רשת ב' של קול ישראל,
מקיימת משדר מיוחד
על מחלת האיידס,
בשיתוף מטה ההסברה לאיידס
של משרד הבריאות.
היום, יום ראשון, 30 באוגוסט 1987.

מומחים מהארץ ומהעולם ישיבו
על שאלות המאזינים.

שעות השידור:
17.00-15.00 קו פתוח לבני נוער, תלמידים וחיילים.
24.00-22.00 קו פתוח לציבור הרחב.

שאלות ניתן להפנות,
החל מן השעה 1.00 בצהריים
לטלפונים: 02-557612-3-4

עורך: ירון אנוש
מגישים: יצחק נוי וירון אנוש

לדעת

לקבלת חומר הסברה, פנה בגלויה
למטה ההסברה לאיידס
לשכת דובר משרד הבריאות,
ת.ד. 1176, מיקוד 91010, ירושלים.

חגיגות השנה ה-40 החל מ-20 בספטמבר

(עש"ת).– אירועי השנה ה-40 למדינת ישראל ייפתחו ב-20 בספטמבר בשעה 4 אחה"צ בטקס ממלכתי שייערך בבית הנשיא בירושלים בהשתתפות נשיא המדינה, ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, ממלא-מקום ראש הממשלה, שרים, חברי כנסת, נשיא בית-המשפט העליון, אנשי דת ואורחים.

בטקס יכריז נשיא המדינה חיים הרצוג על פתיחת השנה ה-40 במנשר מיוחד, שיועבר לאחר הטקס לקהילות היהודיות ברחבי העולם. פרטים אלה מסר יו"ר הוועדה הבין-משרדית לאירועי השנה ה-40 ומנהל מרכז ההסברה, יעקב שץ.

במהלך השנה ה-40 ייערכו ברחבי הארץ אירועים רבים ומגוונים, שיכללו טקסים, עצרות, כינוסי לוהמים, מפגשים בין-לאומיים, חגיגות ברשויות המקומיות, מופעים, פסטיבלים, תערוכות ציור, צעדות ועוד. כן יופקו ספרים, כרזות, פרסומים וסרטים בנושאים שונים הקשורים להישגיה ולתולדותיה של המדינה. ברוב האירועים יבוא לידי ביטוי הנושא המרכזי של השנה ה-40, שנת תשמ"ח, שהוא מגילת העצמאות.

יועץ נשיא ארה"ב לענייני בטחון לשעבר ג'ון פוינדקסטר, שלדברי אחד ממקורביו, הגיש ביום ה' בקשה לפרוש מן הצי, מתוך רצון לפרוש "כשראשו מורם" ולפני פרסום החלטות הוועדות החוקרות את פרשת הנשק "איראן-קונטראס". (צילום: א.פ)

מפגינים מחו על הרס בית עתיק בגטו בפראנקפורט

פראנקפורט (ע"ד). – מאות מפגינים התגברו אתמול על שוטרי פראנקפורט ופרצו לגטו היהודי במרכז העיר, שבו נהרס בית יהודי שנבנה בימי הביניים. לפני כן הטילה המשטרה מצור על אתר הבנייה, שנתפס מאז יום ג' על-ידי קרוב ל-30 מפגינים.

המפגינים חששו כי המשטרה תפנה אותם בכוח. הם חדרו פנימה כדי למנוע נזק נוסף ליסודות בתי הגיטו שנתגלו תוך כדי חידוש הבנייה בסביבה.

עיריית פראנקפורט בונה מרכז חדש לשירות הצרכן של חברות החשמל והגאז, אולם באתר הבנייה עמד בעבר בית-כנסת עד שהוא נהרס על-ידי הנאצים ב-1938.

המפגינים, יהודים ונוצרים, שאליהם הצטרפו הירוקים ואנשי האופוזיציה מן המפלגה הסוציאל-דמוקרטית, צעדו למקום ההפגנה תחת משמר משטרתי.

כאשר הגיעו לאתר טיפסו רבים מהם מעל מחסומי המשטרה והתגברו על עשרות השוטרים שבפנים. אחרים פרצו את השער וחדרו פנימה.

המשטרה הודיעה כי לא תנקוט פעולה כלשהי בשבת.

עיריית פראנקפורט הודיעה קודם לכן, כי היא תשלב שרידים של כמה מבתי הגטו הישנים תחת ריצפת זכוכית בכניסה למרכז השירותים החדש, אולם המפגינים אמרו, כי נתגלו ממצאים היסטוריים חשובים ובהם מקווה ושהם דורשים, כי האתר כולו יישמר כאתר היסטורי.

דייוויד אואן יקים מפלגת יוצאי הסוציאל-דמוקרטים

מאת דליה שחק, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – ד"ר דייוויד אואן, שפרש לאחרונה ממנהיגות המפלגה הסוציאל-דמוקראטית בבריטניה, אחרי ש-56 אחוז מחבריה בחרו לתמוך באיחוד עם המפלגה הליבראלית, הודיע אתמול כי יקים בקרוב מפלגה של יוצאי הסוציאל-דמוקראטים.

ההודעה שמה לאל את תוכניותיו של חבר הפרלמנט הסקוטי רוברט מק'לנון, אשר נבחר לעמוד בראש המפלגה הסוציאל-דמוקראטית, להקטין את המתח בין תומכי האיחוד למתנגדיו בוועידה השנתית, ואולי האחרונה, של המפלגה, הנפתחת היום בפורטסמות.

יוון ביטלה מצב המלחמה ששרר בינה לבין אלבניה

אתונה (ע"ד וע"צ). – ממשלת יוון ביטלה ביום ו' מצב מלחמה שהיה קיים בינה לבין אלבניה הקומוניסטית מאז 1945.

דיפלומאטים באתונה אמרו כי ביטול מצב המלחמה הוא סימן חשוב לשיפור היחסים בין שתי המדינות. מצב המלחמה היה קיים טכנית בין שתי המדינות על אף שהן כוננו יחסים דיפלומאטים ביניהן ב-1971.

מטיראנה בירת אלבניה נמסר כי ההודעה היוונית נתקבלה שם בברכה. כן נמסר, כי סגן שר החוץ האלבני סוקראט פלאקה יבוא לביקור רשמי של חמישה ימים באתונה בשבוע הבא.

עצרת פיוס בקריית-שמונה עם אנשי הקיבוצים באיזור

מאת יוסי ליברביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

עצרת פיוס בין תושבי קריית-שמונה ואנשי הקיבוצים המושבים באיזור הגליל תתקיים היום באמפיתיאטרון של העיירה.

את עצרת קירוב הלבבות מארגנת תנועת "עם יפה עם אחד" ומצפים להשתתפותם של כ-7,000 איש. העצרת נערכת לאחר שלפני כחודש וחצי נערכה האוורירה באיזור, בעקבות פרסום במקומון בקריית-שמונה, שבו השוו חברי הקיבוצים, למחבלים הצרים על קריית-שמונה. המקומון אף פסק, כי הקיבוצים עלולים לעשות לעיירה את מה שהמחבלים לא הצליחו לעולל לה.

בעקבות ההסתייגויות הפומביות של ראשי העיירה ואחרים מהפרסומים, החליטה ישבת ראש תנועת "עם יפה עם אחד" נעמי שדמי ליזום ערב פיוס בהשתתפות מועצה אזורית גליל עליון, עיריית קריית-שמונה, התק"ם והשילוב האזורי גליל עליון. האירוע יתקיים גם בברכתו של אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד.

בין האישים שהודיעו על השתתפותם: השר דוד לוי, שיופיע כנציג עיירות הפיתוח, השר יעקב צור כמייצג התנועה הקיבוצית וכן האמנים יפה ירקוני, מירי אלוני, אריק סיני ולהקת מחול חמר של תושבי האזור.

אלימות בטלוויזיה: גירוי או קתארזיס

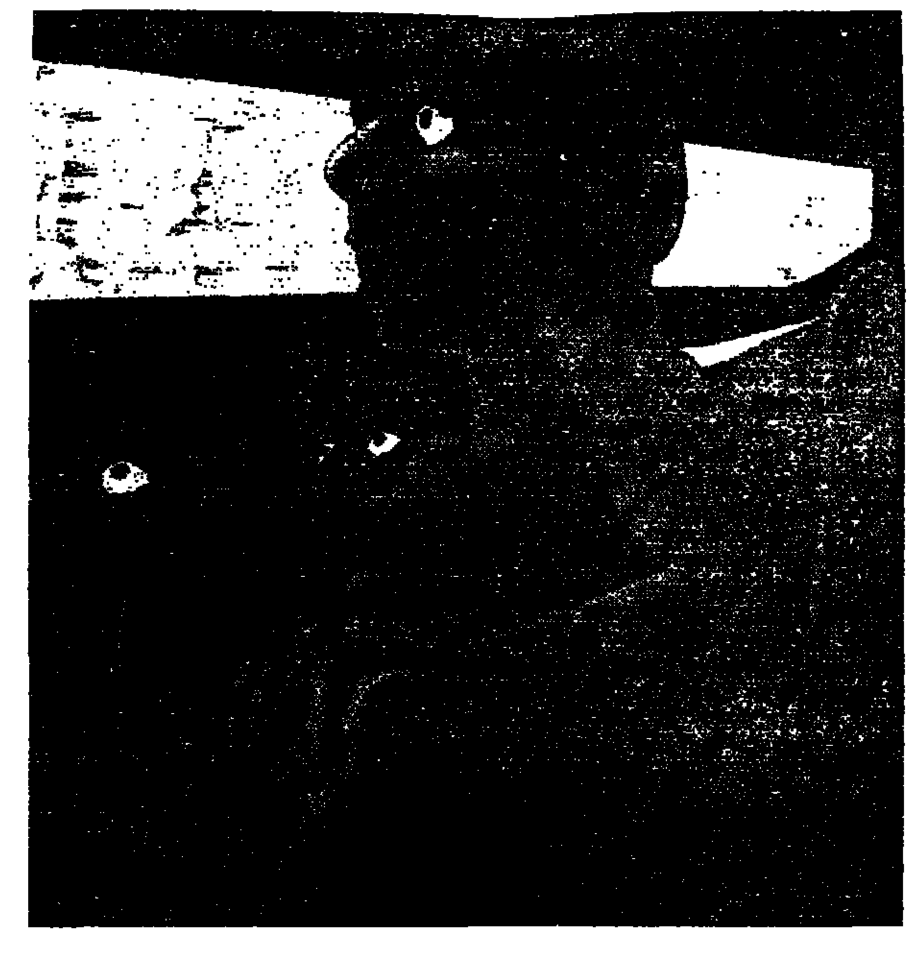

מאת נעה גל

במסדרונות בנין הטלוויזיה הישראלית כבר מטיילת השמועה שהחלטתו של הבי.בי.סי. לקצץ במינון האלימות על המסך הקטן היתה רק תרגיל ביחסי ציבור. אצלנו, אומרים ברשות השידור, לא מחכים לאיזה „ראמבו" מקומי שהדם רותח בעורקיו, כדי לעקר את הסרטים והסדרות מאלימות קשה, ומקדישים לבעיה תשומת לב יומיומית.

התקפתו של הרוצח בעיירה האנגפורד והחלטת רשת הטלוויזיה הבריטית חידשה את הדיון בשאלת השפעת סרטי האלימות על הצופים, ומידת התבונה שיש בהחלטה לחסוך מהצופה מחזות אימים וטירוף. האם הטלוויזיה רק משקפת את המציאות, בבחינת מעשה תיעוד שבין המציאות לצופה, אולי גם מספקת לו את מה שהוא מחפש כצרכן בידור, או שהיא גם מלבה את יצריו, מציעה לו דרך לפתרון מצוקותיו, את המלה האחרונה של ה„מקצוע" בשליפות מיומנות, מכות קאראטה וטכניקות הרג והרס?

השפעה מצטברת

„קשה לקבל את העובדה שהטלוויזיה משפיעה על דפוסי הבילוי, הצריכה, העדפה בתחומי חיים רבים ומגוונים כל־כך, ולמקרי האלימות המוצגים בה אין השפעה", אומר ד"ר שמחה לנדאו, מרצה בכיר במכון לקרימינולוגיה בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. „אלמנט החיקוי קיים בטבע האנושי ואי־אפשר לבטל את הטלוויזיה באחד הגורמים המשפיעים על אלמנט זה. נוסף לכך, עבור ילדים הצופים לאורך זמן במעשי אלימות, מצטברת השפעת הצפייה ועלולה בהחלט ליצור סגנון חיים תוקפני בתקופת בגרותם. ילדים מחפשים מודלים חזקים להזדהות, ומחקרים הראו שתוקפנות הנובעת מצפייה בסרטי אלימות, יוצרת אצלם אמונה שבאמצעות אותם מעשים ניתן לפתור בעיות, במיוחד כשמדובר באוכלוסיה הסובלת מתחושת נחיתות חברתית או אחרת", אומר ד"ר לנדאו.

פרופ' ישראל נחשון, ראש המחלקה לקרימינולוגיה באוניברסיטת בר־אילן הוא נוירופסיכולוג בהשכלתו. „אין דבר המייחד את האלימות כהתנהגות אנושית יוצאת דופן", הוא אומר, „זו עוד תגובה ברפרטואר האנושי, התנהגות הנקלטת בעיקר על־ידי חיקוי ולמידה. אלימות היא בעיקר תוצאה של גורמים חברתיים ולא ביולוגיים־אישיותיים. גורמים ביולוגיים עלולים להאיץ התפרצות אלימה אבל לא לפתח. אנשים שבאים לצפות בסרט כשהם מתוחים יושפעו יותר מאנשים רגועים, אבל עדיין ההשפעה היא בעיקרה חוץ־אישית.

„בניסוי שנעשה בארה"ב התגלו תופעות של התנהגות אלימה אצל ילדי גן, תופעות שלא איפיינו אותם הילדים לפני שצפו בסרט שהוצג להם, הכאת בובה, זריקת חפצים, וכו'. הילדים חזרו על המעשים שראו בסרט. כמו שילד מחקה דברים אחרים במהלך התפתחותו, הוא יחקה גם תופעות אלימות בהן הוא נתקל".

פרופ' נחשון מדגיש, כי האלימות תתפרץ במיוחד אצל אותם אנשים שנתוני האישיות שלהם נוטים לקלוט את המסר 'הפותר בעיות' בעזרת התנהגות אלימה".

שני אנשי האקדמיה שוללים את תיאורית הקתרזיס, הטוענת כי עבור צופה מתוח ורווי יצר אלימות, הצפיה בסרט אלים מאפשרת הזדהות ופריקת אינסטינקט התוקפנות ובעקבותיו מצב של רגיעה. „הניסויים בארה"ב הוכיחו שביציאה מהסרט התנהגו אנשים לא בפחות אלימות מאשר בכניסה אליו", מציין פרופ' נחשון. ומוסיף ד"ר לנדאו: „צעירים נוטים לפתח תמונת עולם מסולפת על־פי צפיה בטלוויזיה, וכבר הוכח שהדימוי הנוצר אצלם הוא אלים וחמור יותר משהוא קיים בחיים. אלמנט החיקוי הנוצר בעת הצפיה חזק יותר מאשר אלמנט הקתרזיס".

לא הוכח קשר

ד"ר יריב בן אליעזר, מרצה לתקשורת, טוען לעומת שני קודמיו, כי לא הוכח קשר בין תכנים בתקשורת כמו זימה, פשע, אלימות, לבין יצירת תופעות בתחומים אלה. „כשיש לאנשים נטיה לאגרסיביות, לפשע, מתוך סיבות גנטיות או סביבתיות, אפילו תכנים תמימים למראה יכולים לעודד אותם לפעולה אלימה, או להחליש את יכולת ההתנגדות לנטיה זו. כל ניסוי שנעשה בתנאי מעבדה, מכחיש רק עובדה אחת: כך זה נראה במעבדה. בחיים, כשלא מבודדים גורם אחד על־פני האחרים, אנשים מגיבים אחרת".

לדעתו של ד"ר בן־אליעזר מקובל לחשוב שהאלימות נמצאת רק בתכניות בהם יורים או מכים. אין התייחסות למידת האלימות המתבטאת באמצעים פסיכולוגיים: התנשאות, השפלה, עוינות, כעס. „כשהצופה רואה את היחס המשפיל של בלייק קרינגטון לאלכסיס גרושתו (בסדרה „שושלת") או את ההתנשאות של אלכסיס על סביבתה, זו לדעתי אלימות, הוא בהחלט עלול לתרגם את ההתנהגות הזו לכך שמותר לו להכות את אשתו או את ילדיו. ועדיין לא התייחסתי לתכניות 'תמימות' כמו החבובות שיש בהן מפלצות גדולות שאוכלות מפלצות קטנות. או לסרטי פופאי שיש בהם מכות, איום על חיי הגיבורים, ומאבקי כוח. עיקר הזעם יוצא על סרטי המבוגרים כשסרטי הילדים מלאים באלימות".

האלימות החרדית

ד"ר בן־אליעזר סבור כי עיקרה של תופעת האלימות היא פונקציה של תנאים סביבתיים או גנטיים. לחיזוק טענתו הוא משתמש בדוגמה טריה ומעודכנת: „אחת התופעות המעניינות היא האלימות האכזרית של הציבור החרדי. ומדובר באלימות גם כלפי ציבור חילוני, או אחר, ובעיקר בתוך המחנות עצמם. הרי מידת החשיפה שלהם להשפעת הטלוויזיה והתקשורת היא אפסית. תופעות מוכרות של שריפת עתונים, מכות וחבלות קשות, גזיזת פיאות וזקנים של חסידי הרבי מלובביץ' על ידי חסידי סאטמר, שלא לדבר על ליבוי היצרים והסתה זה במחנהו של זה. ובחורי המחתרת ודאי לא למדו את מעשיהם משום שחונכו על ברכי הטלוויזיה".

לדעתו של ד"ר בן־אליעזר, זו דוגמה מובהקת להשפעה סביבתית ולא כתוצאה מתכנים נלמדים, אלא כתוצאה מצפיה במעשי אלימות. „מסגרת צרה, קנאות, וסמכות כמו צו אלוהי, מסוגלת לעודד אלימות נוראה בשם אידיאולוגיה כלשהי, גם ללא הטלוויזיה. הורים שמכים את ילדיהם, או בעלים המכים את נשותיהם, לא לומדים את זה מהטלוויזיה; הם גדלו בבית שבו חוו את ההכאות כנורמה. בוחרים בטלוויזיה כשעיר לעזאזל, בעוד שהטלוויזיה בעיקרה היא כלי מהרהר, מבדר, מרגיע, ויכולתו ללמד התנהגות או אמונות הנתפסות כחיוביות או שליליות, היא שולית".

לדבריו של ד"ר בן־אליעזר הפגינה רשת הבי.בי.סי. בערות ופשטות. האם מקצצים בתכניות, בסרטים, בסדרות, אולי אין די בזה ויש לחשוב גם על הרשות ממלחמות בעולם, מעשי אונס, פיזור הפגנות בכוח, התעללות בעצירים, טרוריזם?

אין מדד לקבוע כמה ואיך בדיוק משפיע ענין ספציפי על בן־אדם ספציפי. ואם כך, אין מדד לקבוע אילו תכנים במדיה ובעיקר בטלוויזיה, יכולים להגביר, להחליש או ליצור, תופעה של סטיה חברתית", הוא מסכם.

יש מי שמכוון

פרופ' נחשון וד"ר לנדאו מבחינים מהשוואה בין אלימות בקבוצות סגורות המוגבלות בכללים נוקשים, כדוגמת החרדים, ובין ציבור פתוח, חופשי. „גם אם מרובים בקרב החרדים מעשי האלימות, הרי שמקרי האונס והרצח בתוכם פחותים בהרבה מאשר בקרב הציבור הלא דתי", אומר ד"ר לנדאו. „זה נכון שיש שם פוטנציאל אלים, אבל יש מי שמכוון ויכול לשלוט בהתפרצות. יש מי שקובע כמה מתי ואיך".

פרופ' נחשון אומר כי הקונטקסט של השידור משפיע גם הוא. כשמראים תופעות אלימות כחלק מסרט תעודי או בחדשות זה אחרת מאשר מציגים מעשי אלימות כחלק מ„אמצעי בידור".

אנשי המקצוע במדעי ההתנהגות טוענים כי לאנשי התקשורת אינטרסים ברורים בשימוש באלימות. „חלק מהפרסום מכור מראש", אומר ד"ר לנדאו, „מין ואלימות הם היוצרים הבסיסיים של האדם ויש בהם אלמנטים אטרקטיביים. אלימות גורמת למכירת מוצרים לצפיית שיא. זה מה שמוכר, זה מה שקונה. העתונות באנגליה, בעיקר זו „הצהובה", וגם בארץ, נמכרת היטב באמצעות אלימות וסקס ובוודאי שהציבור מחפש את זה". לדיווח התקשורתי יכולת לעודד תופעות של אלימות בדומה למקרי ההתאבדות. ידועה הגישה הפסיכולוגית שכל פרסום על מקרה התאבדות, בעיקר אצל צעירים, גורר בעקבותיו גל התאבדות נוסף, ומשום כך יש להצניע את הפרסום ולהשתמש בתחליפים רבים כמו „מוות בנסיבות טרגיות".

הרצח בכבישים

פרופ' נחשון אומר שכך גם במקרי אלימות. אנשים לומדים ומקבלים חיזוקים. ועבור אלה הסובלים מתופעות של מופרעות נפשית ומהרהרים באפשרות כמו זו שהוצגה בפניהם בסרט זה עלול להיות טריגר לפעולה. כדוגמה אקטואלית הוא מביא את מעשי הרצח בכבישים המהירים בארה"ב. לאחרונה התראיין שם מפקח משטרה שהודה כי תופעות של שימוש בנשק חם בעימות בין נהגים עלולה להתפשט כמנהג נפוץ אם תזכה לתהודה ולפרסום. מה אם כן, ניתן לעשות? האם אפשר לעמעם ולנטרל את השפעת האלימות גם ללא אסימת המסך וללא סטריליזציה של התכניות בהם אנו צופים? האם לא יתפרשו נסיונות הקיצוץ והחיתוך כצנזורה ערכית או פוליטית?

ד"ר לנדאו סבור כי למציאות בה אנו חיים, הקשורה בתופעות אלימות, כמו מלחמות ואירועים בטחוניים, יש השפעה על אלימות בחברה. „השאלה היא האם צריך להוסיף על זה? אני בדעה שצריך להתחשב במה שהמסרים עושים לילדים, לאנשים של מחר. איזה תמונת עולם תיווצר אצלם. בשוודיה, למשל, הצנזורה על אלימות רבה יותר מהצנזורה על מין. יש להפחית את כמות האלימות שאנו צופים בה. יש להיות רגישים לעוצמה שיש למכשיר הטלוויזיה. השאלה היא בידי מי לתת את השיבר". מי ישפוט ויכריע באופן שלא יגלוש לשיקולי צנזורה שאינם ממין העניין. לדעתי יש ללמד צעירים מהי צפיה ביקורתית. ברגע שילד לומד כי האלימות היא פונקציה וזו אינה אלא תוצאה של פעלולים, חוויות צילום בלבד, הוא עשוי גם ללמוד לאבחן בין אלימות בטלוויזיה ובין אלימות במציאות. להורים לא תמיד יש זמן וסבלנות להסביר לילד מה רואות עיניו בסרט, ויש לחפש דרכים להעביר לילד אינטרפרטציה על המסרים".

פרופ' נחשון חולק על ד"ר לנדאו בנקודה זו. „מדובר בתהליכים בלתי־תודעתיים", הוא מסביר, ש„הילד לא יעשה אבחנה בין המציאות לדמיון. ההשפעה של מה שהוא רואה חזקה מכדי לשכנע שהמדובר בסך הכל בפעלולים וטכניקות. בשבילו זו המציאות. יש לתעל את האלימות לדרך נכונה, לא הרסנית, כמו ספורט, פעילות גופנית, פריקת מתחים בדרך של הוצאת אנרגיה. העייפות הפיסית מנטרלת את הלחץ המצטבר. אילו זה היה תלוי בי הייתי מבטל את הצנזורה פרט לסרטי מין לקטינים וסרטי אלימות קשה, אני גם עד לעובדה שסרט אלים במסגרת צפיה ביתית, באווירה שקטה וללא התנגדות כבית הקולנוע, בקבוצה גדולה המעניקה בטחון וגיבוי, בהחלט מפחיתה את ההתרגשות והצורך בפורקן שעלול לבוא בעקבות סרט אלים".

צמח: איזון נכון

יוסי צמח, סגן מנהל הטלוויזיה הישראלית ומנהל מחלקת התכניות, אומר כי הבשורה בישראל הקדימה את הבי.בי.סי. כל סרט שנרכש עובר, לדבריו, צפיה מקדימה. „העניין הוא שעדיין הבידור הטוב ביותר נחשב רצח. מה לעשות? אבל אותי מדאיגה השאלה מה יקרה כשתהיה טלוויזיה בכבלים ותהיה תחרות על ערוצים ועל הקרנת חומר אלים ללא צנזורה בעת ובעונה אחת. וזו אגב, בעיה שגם הבי.בי.סי. התלבט בה ומשום כך נמנע מלצנזר את התכניות עד כה. אנחנו משוחררים מזה בינתיים. יכולים לחתוך, להזיז, ולדעתי אנחנו נמצאים באיזון הנכון. את התכנית „בשידור חוקר" העברנו על־פי בקשת הצופים משמונה לתשע בערב. חילקנו את התכנית לשני חלקים ולא לשלושה כדי שילדים לא יצפו בשידור. הוספנו סמל מזהיר מפני צפיית ילדים בסרטים שלא לגילם. אנחנו לא נרתעים מלחתוך סצינות, לעתים עד כדי גיחוך, ועדיין רבה הביקורת גם מצד הצופים וגם מצד משרד החינוך. יש עירנות ורגישות מתמדת לנושא".

נדמה כי אין אנשי המקצוע, החוקרים בנבכי נפש האדם ועיוותיה מסוגלים להשיב תשובה ברורה וחד־משמעית לאנשי התקשורת, המתחרים חומר תעודי או בדיוני לטלוויזיה, מה באמת משפיע ומה לא. מה ראוי לשידור ומה כדאי לגנוז, והאם ניתן לעצור או למתן תופעות של אלימות על־ידי חיטוי המסך. ואולי לכל העובדות גם יחד יכולת השפעה במידה משתנה. בנקודה אחת מסכימים המלומדים הן מתחום התקשורת והן מתחום ההתנהגות: הצפיה המרובה באלימות מגבירה את קהות החושים ומחלישה את הרגישות של הצופים למעשי אלימות להם הם נחשפים במציאות. צרכני הטלוויזיה ובעיקר הצעירים, עלולים להגיע במשך חייהם לסף רוויה הגורר תגובות אדישות לאלימות ולפשע „אל אמת". וזו כבר קביעה המחייבת מעשה.

מה צריך סרטים אלימים בטלוויזיה כשמהדורות החדשות מספקות אלימות מהחיים? בתמונה: משיכת שיער. שוטרת ומפגינה בניו־דלהי, הודו בהפגנה נגד עליית מחירי החשמל.

„חסך" קופת חסכון לחינוך בע"מ – חיפה

תמצית מאזן ליום 30 ביוני 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש יוני 1987 (בלתי מבוקר)
(בשקלים חדשים שלמים)

	30 ביוני 1987	31 במרץ *1987	31 בדצמבר *1986
מזומנים ובנקים	29,439	79,566	142,222
חייבים שונים	6,016	6,104	915
השקעות	1,190	1,261	1,291
הלוואות לעיריות	44,125,694	43,213,431	42,359,300
בניינים וציוד בניכוי פחת	135,595	129,074	127,232
סך הכל נכסים	44,297,934	43,429,436	42,630,960
פקדונות הציבור	33,770,098	33,143,527	32,453,908
זכאים ויתרות זכות אחרים	43,748	50,281	146,422
סך הכל התחייבויות	33,813,846	33,193,808	32,600,330
הון עצמי	10,484,088	10,235,628	10,030,630
סך הכל התחייבויות והון	44,297,934	43,429,436	42,630,960

* מויין מחדש

תמצית דו"ח רווח והפסד לרבעון שהסתיים ביום 30.6.87
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש יוני 1987 (בלתי מבוקר)
(בשקלים חדשים שלמים)

	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 1987	לששה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1987
עודף נקי לתקופה	248,460	453,458

דו"ח על השינויים בהון, קרנות ועודפים לרבעון שנסתיים ביום 30 ביוני 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש יוני 1987 (בלתי מבוקר)
(בשקלים חדשים שלמים)

	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1987 – הון מניות וקרנות הון	לשלושה חודשים – עודפים	לששה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1987 – הון מניות וקרנות הון	לששה חודשים – עודפים
יתרה לתחילת התקופה	10,030,630	204,998	10,030,630	–
עודף נקי בתקופה	–	248,460	–	453,458
יתרה לסוף התקופה	10,030,630	453,458	10,030,630	453,458

הדו"חות הכספיים הרבעוניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערך הדו"ח הכספי השנתי המבוקר האחרון.

(–) מ. הרי, מנהל עסקים | (–) ח. ינקולוביץ, יו"ר | (–) ד. גיא, מנהל

פריד ופריד רואי חשבון
Fried & Fried C.P.A. (ISR.)

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 2.9.1987 תונפק סדרת מלווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
1147 ג'	150	25.11.87	84

בקשות לרכישה של הסדרה תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משוויה הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג', 1.9.1987 (ערך יום ד', 2.9.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרה תסחר בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדה על ידי בנק ישראל בשוויה הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרה הנ"ל פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד (סדרה מסוג ג') התשמ"ד – 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

הלוח הכללי

חוק העסקת שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

וילות ובתים

דירות למכירה

עסקים

משרדים

הצעות עבודה

פוליש וניקיון

שרותים

הכרויות

שוק המציאות

ירושלים

ריפוי והרזיה

מכוניות

מקררים

הלוואות

טלוויזיות

ריפוי והרזיה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי עירית נצרת עילית
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נצרת עילית בעירית נצרת עילית מופקד שינוי תכנית הנקרא תכנית מפורטת מס' 5531 שינוי לתכנית מפורטת מס' 4249 – חלוקת מגרשים לבניה, נצרת עילית. ביחד עם תשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: –
גוש 16535 חלקות 30, 38, 39, 69, 71 חלקי חלקות 67, 75, 97, 110. עיקרי מטרות שינוי התכנית: חלוקה למגרשי בניה בהתאם לקיים בשטח.
כל המעוניין בשינויי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או כל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על־ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון
ד' בתמוז התשמ"ז 1.7.1987

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי עומר
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 16 – לתכנית מפורטת 113/03/14 – בית יחיד ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
לקבוע קו בנין חזית נקודתי 2.42 מ' במקום 5.00 מ'.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 714 מ"ר.
מגרש 5031 בעומר.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עירית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
עו"ד אהוד רקם ועו"ד יורם באמן – לאחד 2 אגפים בבנין ברחוב 920 מס' 5 מגרש 214 בגוש 10794; 10792, הנה"אשכול. הבקשה כרוכה בפטור שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

מועצת פועלי שדרות

מודיעה

ביום שני 31.8.87 בשעה 18.00 תתקיים ישיבת מליאת מועצת הפועלים בהתאם להחלטת רשות השיפוט.

על סדר היום:
1. אמון או אי אמון במזכיר מועצת הפועלים הרב שלמה הלוי – העברה מתפקידו. (בהתאם לתקנון מועצת הפועלים).
2. בחירת מזכיר מועצת הפועלים.

חברי מליאת המועצה מוזמנים.
ההזמנות נשלחו לחברי המליאה.

בברכת חברים
אליהו בביוף

هكذا من الاصل

■ דנמרק

מנהיג על הראש

כשהכריז ראש ממשלת דנמרק, פול שליטר, על בחירות בזק ב־8 בספטמבר, ארבעה חודשים לפני סיומו המיועד של מושב ה„פולקטינג" הנוכחי, הוא תפס את יריביו, הסוציאל־דמוקרטים, לא מוכנים. מנהיגם, אנקר יורגנסן, שיצא לחופשה בבולגריה, היה מנותק מעמיתיו במשך כמה וכמה ימים. אחד העתונים, שנזכר כי יורגנסן נהג להתאמן בתרגילי יוגה, פרסם קריאה במדור לחיפוש נעדרים: „אם תראו אדם העומד על הראש ורגליו באוויר, התקשרו מיד".

יתכן שעיתוי צעדו של שליטר הושפע מן המהלומות שהנחיתה התקשורת באחרונה על הסוציאל־דמוקרטים ובעלי בריתם באיגודים המקצועיים. עסקי מפלגה־בקבוצת־בניה קואופרטיבית הוכרחו להתפטר בעקבות גילויים כי הם קיבלו טובות הנאה מקבלנים, והעתונות הדנית פרסמה האשמות בדבר נוהלים עסקיים מפוקפקים של כמה ממנהיגי האיגודים המקצועיים. מקרים אלה סייעו לקואליציית המיעוט של שליטר ־ ובה המפלגה השמרנית שלו, הליברלים, דמוקרטים מרכזיים ומפלגת העם הנוצרית ־ לזכות ביתרון נאה על יריביהם.

בחירות אלה תהיינה שונות מכל בחירות שנערכו עד כה בדנמרק. עד כה עמדה בפני המצביעים הברירה בין ממשלה סוציאל־דמוקרטית, הנתמכת על־ידי מפלגה אחת או יותר מן המרכז, לבין ממשלה לא סוציאליסטית, התלויה גם היא בתמיכת מפלגת מרכז. לפיכך, כל צד שזכה היה נתון להשפעה מרסנת. אבל עכשיו, הסיכוי הטוב ביותר לשובם של הסוציאל־דמוקרטים לשלטון הוא בתמיכתה של „מפלגת העם הסוציאליסטית" השמאלית־קיצונית (ואולי אפילו בתמיכת „המפלגה הסוציאליסטית השמאלית" הקיצונית עוד יותר, אבל קטנה יותר).

מפלגת העם הסוציאליסטית היא נייטרליסטית ופאציפיסטית ורוצה שדנמרק תפרוש מן הקהילייה האירופית המשותפת ומנאט"ו. היא היתה מוכנה שדנמרק תמשיך את חברותה בשני הגופים לעוד זמן מה, אבל רק כדי להגיע למצב שיאפשר לה להפעיל את השפעתה על ממשלה סוציאל־דמוקרטית ־ ככל הנראה על־ידי מתן תמיכה מן הספסלים האחוריים ולא על־ידי הצטרפות לקואליציה. היא רוצה גם להרחיב את הסקטור הציבורי (אשר בו, בין עובדי הצווארון הלבן, יש תומכים רבים למפלגה), וכדי להגיע למטרה זו היא מציעה להכביד את עול המס של הדנים, הכבד גם עכשיו.

במצב זה, כשמפלגות השמאל חלוקות ביניהן בענייני מדיניות חוץ ובטחון, וכשבקרב הסוציאל־דמוקרטים המוראל ירוד (משאל דעת קהל מן הזמן האחרון הראה שרק רבע מאלה המתכוונים להצביע בעד המפלגה מאמינים שהיא תוכל להרכיב ממשלה), הקואליציה המונהגת בידי השמרנים קרובה מאד לזכות בבחירות אלה. אם תזכה, היא תציב בכך שיא. שום מפלגה לא סוציאליסטית לא זכתה בשתי מערכות בחירות רצופות בדנמרק מאז שנות ה־20.

■ נמיביה

התקוות התנדפו

שליטי דרום־אפריקה היו רוצים להשיל קצת מן המעמסה של האדם הלבן, אבל אינם מוצאים את השותפים שיקחו על עצמם את העול שנועד להם.

בעייתם הנוכחית היא ארץ המחצבים העצומה והריקה, שנקראה בעבר אפריקה הדרומית־מערבית והנתונה עכשיו במאסר פוליטי כנמיביה. הדרום־אפריקאים, השולטים בה בניגוד לצווי האו"ם, היו רוצים לתקן את מעמדם החוקי על־ידי הענקת עצמאות מדינית לנמיביה, בתנאי שהפיקוח על עושרה המינרלי ועל תועלתה הגיאוסטרטגית תישמר בידם. עכשיו מאכזבים אותם אלה שהם בחרו להיעזר בהם.

הדרום־אפריקאים רוצים להשאיר אחריהם ממשלה נבחרת אבל נוחה לתמרון. בחירות כלל־ארציות תעלינה בוודאי לשלטון ממשלה בלתי נוחה בשליטת סוואפ"ו, הארגון העממי של דרום־מערב־אפריקה, המוכר על־ידי האו"ם כ„נציג האותנטי" של העם הנמיבי.

סוואפ"ו הוא ארגון מושחת, לא יעיל ומאמין בתרופות השווא הישנות של „הסוציאליזם האפריקאי". אבל הוא בוודאי ינצח בבחירות, מפני שבדומה למפלגה הלאומית השלטת בדרום־אפריקה עצמה, סוואפ"ו הוא תנועה אתנית. מנהיגו הגולה של הארגון, סאם נוג'ומה, ורוב חסידיו הם בני עם אובמבו, ויותר ממחצית הנמיבים כולם הם בני אובמבו. ב־19 באוגוסט עצרה המשטרה כמעט את כל מנהיגי סוואפ"ו שנשארו בנמיביה.

הסיכוי הטוב ביותר להוריש לנמיבים ממשלה שתהיה חלשה ומפולגת הוא הצבעה לפי חלוקה שבטית. במחצית 1985 מינו הדרום־אפריקאים ממשלה זמנית של אחדות לאומית" ומועצה מחוקקת, כדי לעשות את הסידורים המתאימים. חברי הממשלה הזמנית מייצגים את 11 הקבוצות האתניות לפי המיון שערכו הדרום־אפריקאים באוכלוסית נמיביה. (אבל העיסקה מוציאה מן הכלל את סוואפ"ו, בנימוק שהארגון תומך באלימות, ומונה כקבוצה אתנית אחת שלושה שבטים לבנים – הגרמני, האפריקנרי והבריטי).

למקרה שהממשלה הזמנית תגלה רצון משלה, הוכפפו החלטותיה לאדמיניסטרטור שמונה על־ידי הדרום־אפריקאים, וכוחות הבטחון כפופים לגנרל דרום־אפריקאי. חיבור החוקה צריך היה להסתיים עד אוגוסט 1986, אבל הדבר נדחה מפני שהדרום־אפריקאים, בעצת האמריקאים, עמדו על כך שהמהלך לקראת עצמאות יעוכב כל זמן שחיילים קובאניים נמצאים באנגולה.

בובות יכולות לקום לתחיה. הרוב בממשלה הזמנית דוחה עכשיו את תכניתו של האדמיניסטרטור למהלך לקראת העצמאות. המהלך היה צריך להתחיל בבחירות מקומיות. כיון שרוב הישובים כפופים לשלטונו של שבט יחיד, היה הדבר מעמיד את הפוליטיקה האתנית במקום הראשון. היסודות היחידים בממשלת המעבר התומכים בכך הן שתי המפלגות הזעירות הדוברות אפריקאנס, אחת מהן מסונפת למפלגה הלאומית השלטת בדרום־אפריקה, השניה מייצגת את הגזע המעורב „בסטרים" (שיבוש של „באסטארד", שפירושו ממזר). שאר חברי הקבינט מסרבים להשתתף במשחק הפוליטיקה האתנית, בהדגישם כי על הבחירות להיות כלל־ארציות וכי על האספה הנבחרת לנהל את המדינה ולהכין את החוקה החדשה.

אין להניח שהדרום־אפריקאים יוכלו „לרדוף קדימה" מול התנגדותה של מה שנועדה להיות ממשלת בובות. ההשערה היא שהם ינסו עכשיו לשמור על השקט ויגנזו את רעיון ההתקדמות הפוליטית שנועד לרצות את מותחי הביקורת הזרים. שוב נראה כי התקוות לשינוי בדרכי שלום בדרום־אפריקה התנדפו ואינן.

■ פיליפינים

דמוקרטיה בצל הטרור

הדמוקרטיה, בכל שהיא רצויה, טרם הביאה שלום לפיליפינים. „כנופיות אנקור" קומוניסטיות עדיין מסתובבות ברחובות מאנילה ורוצחות שוטרים במדים; מורדים מוסלמים חוטפים בני ערובה באי הדרומי מינדנאו; „שוטים חמושים", כבינויים בפי הפיליפינים, עובדים בשביל כל פוליטיקאי, בעל קרקעות, או גאנגסטר המספק להם בירה, סיגריות, או כמה פזות נוספות; בידי האזרחים מצויים כחצי מיליון רובים. ההיכרות הקרובה עם מוות מקרי מולידה אדישות היאה לסרט קולנוע מערבי ועומדת בניגוד גמור לבטחון וליציבות שמשקיעים זרים מחפשים.

החודש זועזעה סוף־סוף השאננות הפיליפינית. ב־2 באוגוסט הושם מארב על מכוניתו של חיימה פרר ליד כנסיה במאנילה והוא ונהגו נרצחו. פרר בן ה־71, שר לענייני השלטון המקומי, הוא חבר הממשלה הראשון שנרצח אי־פעם בפיליפינים. מותו בא בדיוק שבוע לאחר שהושבע הקונגרס החדש של המדינה: התכנסות ראשונה של מדינאים נבחרי בחירות חופשיות לאחר 15 שנה. מה יקרה לדמוקרטיה הפיליפינית המשוקמת תחת הנשיאה קוראסון אקינו אם אין בטחון לגדול ולקטוף?

לשאלה זו ניתנו כמה וכמה תשובות. ב־17 באוגוסט, בנאום הבכורה שלו בסנאט, האשים חואן פונצ'ה אנרילה את אקינו ב„צביעות פוליטית" משום שהיא נוהגת בשיטות המשטר הצבאי של הנשיא המודח פרדיננד מארקוס „לנוחותם של אלה שבשלטון". במחסומי דרכים המאויישים בשוטרים וחיילים, עורכים חיפושים באנשים ללא צו חיפוש. לדברי אנרילה, עורך־דין בוגר הארווארד לפני שראה לעצמו סיכוי רב יותר בפוליטיקה, נוהל זה סותר את פרק 3, סעיף 2, של החוקה החדשה.

אולי כך, אף שאנרילה עצמו נקט שיטות אלה כשניהל משטר צבאי בעידן מארקוס. סנטור אקווילינו פימנטל, לשעבר אסיר פוליטי „באדיבותו של השר חואן פונצ'ה אנרילה", העיר: „מעולם לא הרימות את קולך נגד אותו נוהל שעכשיו אתה מגנה לגנותו". לאחר זאת הוא בירך את אנרילה, אחד משני חברי האופוזיציה היחידים בסנאט המונה 24 צירים, על „נאום שכמותו לא היה יכול לשאתו במשך 14 שנות המשטר הצבאי".

אנרילה מגזים, כמובן. מחסומי דרכים חדשים, מסע לאיסוף נשק בלתי חוקי, ובתי־דין מיוחדים לדיון במקרי התנקשות, מרידה והחזקה בלתי חוקית של נשק חם ־ בכל אלה אין לראות פגיעה בחירות הפרט. הוויכוח האמיתי בעניין אמצעי הבטחון שהוכרז עליהם בימים האחרונים צריך להתמקד בשאלה ־ האם אמצעים אלה יעבדו.

אם להאמין לכמה מתומכיה של אקינו, הם לא יעבדו. שר ההגנה, רפאל אילטו, טוען כבר עכשיו כי האלימות היום גרועה מזו שהיתה בספטמבר 1972 ־ החודש שבו הטיל מארקוס משטר צבאי לאחר מארב לכאורה, שאחר כך נאמר כי היה „מפוברק", על מכוניתו של אנרילה. אילטו מודה כי הממשלה אחוזת „פוביה" בעניין הטלת מצב חירום, אבל הוא מוסיף: „במקרה הגרוע ביותר, אנחנו נעשה זאת".

כמה חברי קונגרס סבורים כי הגרוע ביותר כבר הגיע. מאחר שהשנה נרצחו עד כה יותר מ־50 שוטרים, מציעים חברי הקונגרס השעייה „סלקטיבית" של האביאס קורפוס (צו הבאה), כדי לאפשר לשוטרים לעצור אנשים ללא פקודה למשך יותר מ־36 שעות. החוקה אומרת כי מותר לבטל האביאס קורפוס רק „במקרה של פלישה או מרד, כשבטחון הציבור דורש זאת".

אקינו מבטיחה כי לא יהיו כל „קיצורי דרך קונסטיטוציוניים" נוסח מארקוס. האיום העיקרי על שלום ובטחון הוא „צבא העם החדש" הקומוניסטי, המונה עכשיו, לפי הודעות רשמיות, 24,430 לוחמים, שולט על חמישית מ־42,000 כפרי המדינה, והוא נתמך על־ידי 1.7 מיליון מתוך 55 מיליוני הפיליפינים. אבל הקומוניסטים שגשגו, למעשה, תחת המשטר הצבאי של תקופת מארקוס. פנייתם לטרור עירוני היום נובעת אולי מכך שגישת ה„בלב ונפש" של אקינו מניבה תוצאות בכפר: כ־600 לוחמי גרילה קומוניסטים וכמה אלפי אוהדים הסגירו עצמם בהתאם לתכנית שביתת נשק שהתחילה לפני שישה חודשים.

הנשיאה צריכה לשים אל ליבה כי שיטות שנודף מהן ריח של גישת מארקוס יכשילו את השאיפות הדמוקרטיות של הממשל שלה. שאיפות אלה נתונות כבר עכשיו במתח לאחר שהוקמו ־ כהמרצתו של חיימה פרר ־ קבוצות אזרחיות חמושות של שוטרים מתנדבים כגון „אלמה אסה" במינדנאו. כל הסתמכות נוספת על כוח ללא הכוונה במקום על דרכי שכנוע תציג את אקינו לא רק כבלתי יעילה, אלא גם כלא ישרה.

■ צרפת

עם של מלשינים

האם הצרפתים הם עם של מלשינים? הקיץ על חופיה של צרפת, מרותקים מאזיני תחנת הרדיו הפופולארית „אירופה 1" אל משדר יומי בן חמש דקות „אס.או.אס – דלאסיון". המאזינים מתבקשים לטלפן ולהוקיע את שכניהם או כל אדם אחר שעשה מעשה בלתי הגון והצליח לחמוק מעונש. 150 עד 200 איש מצלצלים יום־יום ומקליטים את טענותיהם על מכשיר הקליטה. חצי תריסר מסיפורים אלה משודרים אחר כך לקהל מאזינים נלהב.

המלה „דלאסיון" פירושה הלשנה. השתמשו בה בימי מלחמת העולם השניה לתיאור פעולתם של משתפי הפעולה עם הנאצים, שהלשינו על שכניהם אנשי ה„רזיסטאנס". באותם ימים עלול היה „דלאסיון" כלומר הלשנה, להביא לנקישת הגסטאפו על דלתך בחצות הלילה, ואולי אף למוות.

גירסתה של „אירופה 1" ל„דלאסיון" עשויה להראות בלתי מזיקה לולא האסוציאציות של מלה זו עם העבר. מאזינים מצלצלים וטוענים לדוגמה, כי קצב מקומי מזלזל בתקנות ההיגיינה וכי בעל בית קפה בשאנז־אליזה מפקיע מחירים. אבל כמה מן ההאשמות ממש מרושעות. מאזינה אחת צלצלה כדי להוקיע את המאהבת של בעלה: אורחת התקשרה לומר כי „מר איקס, העובד במשרד" התעסוקה, מועסק גם במשרה נוספת, בלתי חוקית.

הליצנים הצעירים והפופולאריים שהמציאו את „אס.או.אס דלאסיון" טוענים כי הם רק עושים צחוק מ„מנטליות הקונסיירג'" – של תחיבת החוטם בעניינים לא לך האפיינית לרבים בצרפת. בדומה לחבורת מונטי פייתון הבריטית בשנות ה־70, סגנונם סאטירי ואנטי־ממסדי. יש צרפתים, מכל מקום, המוצאים ברעיון קיצי זה טעם מפוקפק, ואפילו תוקפני. למרות תלונות בעתונות ומבול של מכתבים נרגזים, אין „אירופה 1" מתכוונת לוותר על „אס.או.אס. דלאסיון". התחנה מתכוננת אפילו גירסה חדשה, מורחבת, של ההצגה בסתיו.

■ ארה"ב

המדיום הטלוויזיוני הוא המסר הדיפלומטי

מאת ליאון הדר

גם מי שלא נמנה עם קוראיו של „קומנטרי", בטאון הניאו־שמרנים, או אינו משתייך לחסידיו הישראליים של אהרון פאפו, יכול להתייחס בהבנה לביקורת שנמתחה בישראל על „מותו של חלום", תוכנית הטלוויזיה האמריקאית על 20 שנות הכיבוש.

לכאורה שיקפה התוכנית את המצב המדכא של הכיבוש המתמשך, מצב שגם היונים בישראל מרבות לתארו. אולם יש הבדל משמעותי. צופה ישראלי בתוכנית דומה ב„מבט" מכיר את הרקע של הכיבוש הישראלי: את החששות של ערב מלחמת ששת הימים, את האיומים של קריין „קול קאהיר" בעברית, את גמגומיו של אשכול. בעיני צעיר אמריקאי בן 16 ממיזורי, שעשוי היה לצפות בתוכנית ושאינו מכיר את הקונטקסט של מלחמת 1967, מצטיירת ישראל כמהדורה מזרח־תיכונית של דרום אפריקה ותו לא. הגיבור הטוב של „אופרות הסבון" על הטרור שהפיק רייגן נהפך לנבל של המערבון על הגדה המערבית.

זו היתה דוגמה למה שחוקרים רבים בתחום התקשורת והיחסים הבין־לאומיים מתארים כאי־יכולתה של הטלוויזיה האמריקאית לשקף נאמנה את המציאות הבין־לאומית. ללא שיקוף כזה מתערערת יכולתם של הציבור ושל העלית האמריקאית לנהל דיון רציונאלי ומעמיק בנושאי חוץ וביטחון ונחלשים הכלים המאפשרים ניהול יעיל של מערכות הדיפלומאטיה והביטחון הלאומי.

אולם הסכנה איננה רק בחלל הריק שמשאירה הטלוויזיה בנושאי חוץ אלא במסר המבולבל שמשגרות שלוש רשתות הטלוויזיה המונופוליות לצופה האמריקאי ושבאמצעותו הן קובעות את סדר־היום הציבורי בוושינגטון. ההנהגה הפוליטית והפקידות הבכירה ניצבות לפעמים חסרות־אונים מול הקצב הדיפלומאטי שמכתיבה מהדורת חדשות הערב בטלוויזיה. אם להשתמש בפאראפראזה על אימרתו המפורסמת של הפילוסוף מארשאל מקלוהאן, המדיום הטלוויזיוני נהפך למסר הדיפלומאטי.

הבעיה היא שנקודות המבט והאינטרסים של הדיפלומאט המקצועי ואלה של מפיק הטלוויזיה שונים מקצה לקצה. הדיפלומאט פועל במערכת השואפת לנהל דו־שיח המוביל לפשרה, מערכת של ניואנסים עדינים ושטחים אפורים, שבמסגרתה אפשר להגיע לפתרון שלעולם איננו אידיאלי. איש הטלוויזיה, לעומת זאת, מעוניין ב„סיפור טוב", בקונפליקט שנאבקים בו בני חושך בבני אור, בתשובות פשוטות על שאלות לא מסובכות.

המתח בין הדיפלומאטיה והטלוויזיה אינו משקף בהכרח חילוקי־דעות אידיאולוגיים בין מימסד „ימני" לבין עתונות „שמאלנית", אלא פער כמעט מנטאלי בין מדיום בידורי, שבאמצעות „צבע" ודימויים שטחיים מעורר רגשות ויצרים, לבין המאמץ הדיפלומאטי, המבוסס על קו חשיבה לינארי ומטרתו להציג פתרונות הגיוניים לדילמות של הביטחון הלאומי. לא היה זה מפתיע שכאשר נציגי ישראל, מצרים וארה"ב החליטו להשליך את יהבם על פתרון דיפלומאטי הם החליטו להרחיק מעליהם את מצלמות הטלוויזיה ולהתבודד ב„קמפ־דייוויד". ספק רב אם אפשר היה להשיג את ההסכם המיוחל אילו כל צעד במשא־ומתן היה נחשף בחדשות הערב של הטלוויזיה.

העיתונאי וולטר ליפמאן הביע כבר בשנות השלושים, זמן רב לפני שהטלוויזיה נהפכה למדיום חדשות מרכזי במערב, את חששו מההשפעה ההרסנית שעשויה להיות לשילוב ה„פלבאי" של דעת־הקהל והעתונות על ניהול מדיניות־החוץ בחברות דמוקראטיות: שתיים אלה במשולב עלולות להציב מכשולים בדרכם של אנשי מקצוע, ה„נערים במכנסיים המפוספסים".

כוחה של הטלוויזיה לעצב את סדר־היום המדיני בא לביטוי עז במלחמת וייטנאם. „אופנסיבת טאט" ב־1968, כשהאמריקאים הצליחו להכשיל התקפה של הוייטקונג על סייגון, הוצגה בטלוויזיה האמריקאית ככישלון פוליטי אמריקאי. „אם וולטר נגדנו, סימן שהובסנו", הסביר הנשיא לינדון ג'ונסון ליועציו, לאחר ששדרן רשת הטלוויזיה סי.בי.אס, שיצא לביקור בסייגון בעקבות „טאט", מתח ביקורת על המעורבות האמריקאית שם.

„מלחמת מסכי הטלוויזיה", כפי שהוגדרה מלחמת וייטנאם, שזוועותיה הובאו ערב ערב אל בתיהם של האזרחים האמריקאים, היתה רק פתיח בשינוי החשוב שהתחולל בארה"ב בשנות השישים. השינוי התבטא בגידול השפעתה של התקשורת בכלל, ושל הטלוויזיה בפרט, על תהליך קבלת ההחלטות המדיניות בוושינגטון. הפיכת חטיפת הדיפלומאטים האמריקאיים בטהראן ב־1979 ל„הפנינג תקשורתי", שבה הוצגה ארה"ב כ„נמר של נייר" שאינו מסוגל להתמודד עם הנבלים האיראנים, היתה אחת הסיבות לנפילתו של הנשיא ג'ימי קארטר ובחירתו של רונאלד רייגן. אולם גם רייגן, שחקן קולנוע לשעבר וה„קומוניקטור הגדול", למד עד מהרה לדעת עד כמה מוגבלת יכולתו להתמודד עם אימפריית התקשורת האמריקאית. בעת חטיפת מטוס טי.וו.אי (טיסה 747) לביירות הצליחו הרשתות לכפות על הממשל סדר־יום שלא תאם את האינטרסים והמטרות שלו. החטיפה נהפכה לאירוע תקשורתי ששלט על מסכי הטלוויזיה יותר מעשרה ימים וחייב את רייגן ועוזריו להתמודד בפומבי עם הבעיה ובסופו של דבר להיכנע לדרישות החוטפים השיעים. אלה התגלו כיח"צנים מקצועיים – הם הצליחו להעביר בהצלחה את המסר שלהם לציבור האמריקאי ולכבול את ידיו של הממשל.

הסיקור הטלוויזיוני של מלחמת לבנון לא רק שפגע בדימוייה של ישראל בדעת־הקהל האמריקאית אלא גם השפיע בבירור על תהליך קבלת ההחלטות בוושינגטון. הממשל, שמלכתחילה התייחס באהדה למערכה הישראלית, נאלץ לשנות את שיקוליו האסטראטגיים בגלל הסיקור הטלוויזיוני, שבין השאר השווה את הכיבוש הישראלי ל„ג'נוסייד" – כך טוען מייקל לאדין, ששימש באותה תקופה יועץ למזכיר המדינה אלכסנדר הייג. הסיקור הטלוויזיוני חיזק את מעמדם של מתנגדי המערכה הישראלית בממשל והחליש את ידיו של גנרל הייג, שתמך בישראל ונאלץ בסופו של דבר לפרוש בלחץ ההתפתחויות.

האספקטים הטלוויזיוניים של מלחמת לבנון נלמדו היטב במשרד ההגנה הבריטי ובפנטגון בוושינגטון. כששורטטו קווי המערכה הצבאית הבריטית באיי פוקלנד ותוכננה הפלישה האמריקאית לגראנאדה, הוחלט כי לא יינתן לאנשי התקשורת, ובמיוחד לא לטלוויזיה, „לרווח במישרין על מהלכי הקרבות, בעיקר בשלבים הראשונים שלהם (התירו רק דיווח סלקטיבי, שעבר צנזורה פוליטית וצבאית קפדנית). היתה זאת החלטה אפקטיבית מנקודת מבטם של המצביאים הצבאיים הבריטיים והאמריקאיים. אין ספק, כי כיסוי טלוויזיוני ישיר וללא הגבלות, במיוחד של ה„פאשלות" הרציניות שהתגלו בעת המערכות הצבאיות בפוקלנד ובאי גראנאדה, היו מעוררים את כוחות האופוזיציה בלונדון ובוושינגטון ולא היה אפשר לסיים במהירות ובהצלחה את הקרבות (במקרה של גראנאדה, דיווח מוקדם על תכנית הפלישה אף היה מעמיד בסימני שאלה את תמיכת הקונגרס בפעולה).

אולם אסור שהצעד הדרום־אפריקאי, שכאמור שיחק לידיו של המשטר הגזעני שם, יעורר מחשבות בכיוון דומה אצל מקבלי ההחלטות בירושלים. פרטוריה נקטה צעד זה רק לאחר שנוכחה לדעת כי ה„קייס" שלה בוושינגטון אבוד, במיוחד לאחר שהקונגרס הטיל עליה סאנקציות כלכליות. תמיכת ארה"ב בישראל תלויה עדיין בדעת־הקהל ובעתונות. מי שמוכן ליהנות ממיליארדי דולרים של סיוע כלכלי וצבאי מוושינגטון חייב להביא בחשבון את הצד השני של ה„קשר האמריקאי", צד שבו ממלאת העתונות, ובמיוחד הטלוויזיה, תפקיד מרכזי. כל נסיון לחרוג מגדר משחק הכוח שניהלה ממשלת ישראל עם אן.בי.סי. ולהודיע, למשל, דרך קבע על אחת הרשתות האמריקאיות, ייתקל בתגובה חריפה גם בקרב אוהדי ישראל.

ישראל צריכה להביא בחשבון שבשנים הקרובות תמשיך הטלוויזיה למלא תפקיד מרכזי בעיצוב היחסים עם וושינגטון, הן בהשפעתה על דעת־הקהל והן בהשפעתה על תהליכי קבלת ההחלטות בממשל. זה יהיה נתון קבוע במערכת היחסים עם ארה"ב וירושלים חייבת להביאו בחשבון, במיוחד אם תפרוץ מלחמה נוספת באיזור.

ליאון הדר, עתונאי וחוקר בעניינים בין־לאומיים, משלים כעת בוואשינגטון את עבודת הדוקטורט שלו העוסקת בהשפעת העיתונות על המדיניות האמריקאית במזרח־התיכון.

הסיעה הדתית מתכוונת לפרוש מהקואליציה בעיריית תל־אביב

מנסה לשכנע המערך לפרוש בגלל התייצבות להט בראש סיעת הליכוד

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

הסיעה הדתית בעיריית תל־אביב מתכוונת לפרוש מהקואליציה העירונית, וזאת לאחר סדרה של שיחות שערך יו"ר הסיעה ד"ר חיים בסוק, עם חבר הכנסת אברהם שפירא מאגודת ישראל וחברי כנסת אחרים מהסיעות הדתיות בכנסת.

בסיום ההתייעצויות עם חברי הכנסת הדתיים קיימה הסיעה ישיבה שבמהלכה הטילו חבריה על בסוק את התפקיד לבחור את העיתוי המתאים לפרישה מהקואליציה.

במקביל מקיימים חברי הסיעה מגעים עם חברי סיעת „העבודה" בעירייה ובמחוז במטרה לשכנעם לפרוש מהקואליציה העירונית, וזאת לאחר שלהט הכריז על התייצבותו בראש סיעת „הליכוד" בעירייה. פגישה ראשונה תתקיים היום או מחר בין אנשי הסיעה הדתית ובין אחד מראשי „המערך" בכנסת.

ההחלטה לפרוש מהקואליציה גמלה אצל בסוק לפני יותר מחודש, לאחר שהתגלע ריב בינו ובין ראש העירייה, שלמה להט, בעניין הנסיעה שלו לחו"ל ותפקוד הסיעה בעירייה.

נלחמים באיידס: משרד החינוך מכין תוכנית חינוכית חדשה והנחיות לבתי־הספר כיצד לנהוג בתלמידים שילקו במחלה. מטעם קופת־חולים הכללית חולקו אתמול בחופי הים של ת"א אלפי עלוני הסברה (צילום: ישראל סאן)

<u>סגן מנהל מחלקת הגנים בנתניה חשוד בניסיון לרצח</u>

חבט בראש המאהבת בבול־עץ זרק עליה בלוק וגרר אותה לקבר

מאת חנה מאר, סופרת „דבר" בשרון

חיים אורק, בן 52, סגן־מנהל מחלקת גנים ונוף בעיריית נתניה, נעצר ל־15 ימים בחשד בניסיון לרצוח את מי שהיתה המאהבת שלו.

דבר מעצרו של חיים אורק הפך לשיחת היום בנתניה ובבניין העירייה, שם הוא עובד. רבים ניסו לנחש מיהו „הפקיד הבכיר" בעירייה וטלפנו לפקידים בכירים כדי לוודא האם הגיעו לעבודתם.

המשטרה טענה שלשום בבית־משפט השלום בפתח־תקווה כי החשוד נפגש עם האשה ביום רביעי בלילה ליד תחנת האוטובוס הסופית בשכונת „אורים". לאחר מכן הוביל את האשה לעבר חורשת „בית גולדמינץ", שם במקום שומם ליד המזבלה העירונית, ביקש ממנה להתפשט.

בבית־המשפט נמסר כי לאחר שהאשה התנגדה, הוא הוריד ממנה את חולצתה ואת חזייתה. לאחר מכן הפשיטה מתחתוניה, מרח עליה חומר צורב, חבט בראשה בעזרת בול־עץ וניסה לגרור אותה אל בור שכרה בראש, כדי לקבור אותה בו. לאחר מכן, הרים חפץ בגודל בלוק וזרק עליה. היא הצליחה למנוע את הפגיעה בה בחפץ זה. כאשר האיש ניסה לאתר חפץ נוסף, הצליחה האשה להימלט. הוא רדף אחריה, תפס אותה והחל לגרור אותה לעבר הבור. אז זרקה חופן חול בעיניו והצליחה להשתחרר מאחיזתו ונמלטה אל כביש הכניסה הדרומי של נתניה, שם הצליחה לעצור נהג מונית שהסיעה לבית החולים „לניאדו".

החשוד הכחיש בחקירתו הראשונית כל קשר לביצוע העבירה, אך בעדות נוספת קשר עצמו למקרה. סניגורו של החשוד, עו"ד איתן לויט, טען כי לא היה זה ניסיון לרצח. הוא ציין כי האיש נשוי וכי המתלוננת אהובתו, עברו נקי והוא עובד בעיריית נתניה. השופט, ראובן גיגי, הורה לעצרו ל־15 יום.

חיים אורק, סגן מנהל מחלקת גנים ונוף בעיריית נתניה הוא בן 52, דתי, נשוי ואב לחמישה ילדים. האשה אותה על־פי החשד ניסה לרצוח היא בת 40, אחות בבית החולים „מאיר" בכפר־סבא, גרושה ואם לחמישה ילדים. היא קרובת־משפחה של אשת החשוד. עד לפני כשנה התגוררה בבאר־שבע ובעקבות גירושיה עברה לנתניה. במהלך השנה שבה היא מתגוררת בעיר נוצרו בין השניים קשרים רומנטיים. בני המשפחה משני הצדדים לא ראו בעין יפה את הקשרים שבין בני הזוג. בלחץ המשפחה ניתקה האשה את קשריה עם האיש. ביום רביעי שעבר הסכימה להיפגש עימו למה שהוגדר „שיחת פרידה".

מכתב מזויף של הוואתיקן סייע ב־47 להציל 3000 ילדים שגדלו כנוצרים

(עיר) – פרשיה שהיתה חסויה זה 40 שנה, ואשר במהלכה הוצאו 3000 ילדים ניצולי שואה מידי נוצרים בפולין והוחזרו ליהדות – נחשפה בגלי צה"ל אתמול בתוכניתו של דודו דיין „עושים מדינה".

אבא גפן, ששירת שנים רבות במשרד החוץ, גילה לראשונה את הפרשה, והודה, שהצלת הילדים נעשתה בזכותו של „זייפן מעולה של [illegible]".

אבא גפן, או ויינשטיין, היה ממונה על ארגון ה„בריחה" בזלצבורג, שאנשיו העבירו דרכה עשרות אלפי יהודים, שנדדו באירופה לאחר השואה. אנשיו גילו כ־3,000 ילדים יהודים, שהוסתרו במנזרים, במוסדות דת נוצרים ואצל משפחות נוצריות בפולין.

„ממשלת פולין היתה מוכנה לאשר את יציאת הילדים, אם יתקבל אישור מהוואתיקן", סיפר. שניים מאנשיו נפגשו עם מזכיר המדינה של הוואתיקן והצליחו לקבל מכתב המאשר שאם יועברו הילדים לאיטליה, יעניק להם הוואתיקן עזרה וסעד.

„הפכנו את המכתב למסמך שונה. השארנו רק את הכותרת" – סיפר גפן – „זייפן מקצועי של חותמי־מתכת זייף את החותמת והנוסח שלנו אמר שהוואתיקן מבקש מממשלת פולין למסור את 3,000 הילדים לידי נציגי ‚ארגון הסעד לפליטים יהודים' – הכותרת של פעולות הבריחה".

עובדי ‚סולתם' באים היום לבחור חלופות

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

יותר מ־600 פועלי „סולתם" יבואו היום אל המפעל כדי לבחור, באמצעות שאלון מיוחד, באחת מהאופציות השונות עליהן סוכם בין ועדי העובדים והנהלות „סולתם" ו„כור".

יו"ר ועד עובדי סולתם, יוסי צמח, אמר אמש ל„דבר" שהעובדים זכאים לבחור בחופשה בת 4 חודשים, במהלכה יקבלו 75 אחוזים מהשכר המשולם כרגיל לעובד בחופשה, או באופציה של השתלמות מקצועית, שפירושה לימודים מקצועיים במשך 4 ימים כל שבוע תמורת שכר של חמישה ימי עבודה.

ההשתלמויות המקצועיות ייערכו ברובן במפעל עצמו ובמיעוטן בבניין מועצת פועלי יוקנעם. הן תכלולנה לימודי מחשבים, כרסום, אנגלית טכנית, בקרה ועוד.

העובדים שלא יבחרו באחת משתי האופציות הללו, יוכלו לפרוש מרצון, בתנאי הפרישה שנקבעו במארס 1987, ולקבל פיצויים מוגדלים. עובדים מבוגרים, שנותרו להם ארבע שנות עבודה לפרישה לגמלאות, יוכלו לבחור בפנסיה מוקדמת. פועלים שיש להם ותק של 26 שנות עבודה יוכלו לפרוש אף הם לפנסיה מוקדמת כאילו הם בני 60 ועבדו 30 שנה.

תעלולי הנחת השיכור

מאת יוסי ליברביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

בית־משפט השלום בחיפה האריך שלשום ב־7 ימים את מעצרו של נחת מחיל המארינס האמריקני, לאחר שנחשד בגניבת חפצים משני כלי־רכב, בגניבת רכב שלישי, ובהיותו בגילופין, בהעלאת קומנדקר של צה"ל באש תוך כדי תאונה.

המקרה אירע ביום חמישי סמוך לחצות. למשטרת חיפה הגיעה הודעה כי קומנדקר צבאי עולה באש סמוך לחוף הים הדרומי במבואות העיר. בסריקות שנערכו במקום התגלה הנחת שתוי. משחזור מעשיו ומתוך גביית עדויות התברר, כי מארק יזו בן 20 ניסה לפרוץ לשני כלי־רכב במטרה לגנוב את תכולתם. בניסיון הפריצה השלישי הצליח וגנב „סובארו".

תוך כדי נהיגה, פגע הנחת השיכור בשני כלי־הרכב שניסה לגנוב מהם קודם לכן והסב להם נזקים. אחר־כך המשיך בנסיעה פרועה והתנגש בקומנדקר. מעוצמת החבטה העלה אותו באש. הנחת נבהל, המשיך בנסיעה ב„סובארו" הפגועה לעבר הכביש הראשי ובשלב מסוים נמלט מהרכב והסתתר. לאחר חיפושים התגלה על־ידי שוטרים ותקף את השוטרים באגרופיו.

<u>לאחר ההיענות הדלה ל„בנה ביתך"</u>

פרויקט כפר־עיר ייפתח בכפר־שלם

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

כפר שלם בדרום תל־אביב יהפוך, בתוך פרק זמן קצר ביותר, לפרויקט שישא את השם: פרויקט כפר־עיר כפר שלם, לאחר שהתברר כי אף אחד מתושבי כפר שלם אינו מוכן להתפנות משכונת העוני שהפכה לאחד ממרכזי הפשע של תל־אביב.

ועד כפר־שלם הפיץ בתחילת אוגוסט דף מידע בנושא תוכנית „בנה ביתך", שבו נמסר כי „בימים האחרונים החלו ראשוני התושבים בחתימת חוזים ובהגשת בקשות להיתרי בניה. למרות זאת ההיענות נמוכה ואיש מן התושבים אינו מוכן להתפנות מן הכפר ולהקים לעצמו בית במסגרת „בנה ביתך".

מי הקולחין באשדוד נאסרו להשקיה חקלאית

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

משרד הבריאות לא ינפק רשיונות השקיה במי הקולחים של אשדוד.

מהנדס התברואה במחוז המרכז, מרדכי פליישר, הודיע על החלטתו משום שמי הקולחין הביאו לפיזור גזים וריחות וגרמו מיטרד קשה לישובי הסביבה. א. בינגפלד מאיגוד משתמשי קולחי אשדוד מסר כי לפני כחודשיים חלה ירידה חדה בטיב מי הקולחין המוזרמים לפרויקט ההשקיה של הישובים מאגני החימצון של אשדוד. הסתבר שהמים לא חומצנו ואינם עומדים בקריטריונים להשקיה במי קולחין.

ראש עיריית ת"א שלמה להט מבקר במדרחוב דיזנגוף הפועל בשבתות וחגים (צילום: יעקב שאלתיאל)

ביקורת על פגישת גריפל עם סוחרים בסניף „חירות" ביפו

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

יגאל גריפל, מ"מ ראש עיריית תל־אביב ואיש „חרות", השתתף ביום ג' שעבר (25 באוגוסט 1987) בישיבה עם סוחרי יפו והעלה בפניהם את פעולת החברה שקיבלה על עצמה את שיפוץ שדרות ירושלים ביפו, חברת „חלמיש".

בשיחה, שהתקיימה במועדון תנועת „החרות" ברחוב שדרות ירושלים 90, בה השתתף הצר"י אולאי, סמנכ"ל חברת „חלמיש", ויו"ר סניף תנועת „החרות" ביפו גרונר, נדונו נושאים שונים הנוגעים לפיתוח שדרות ירושלים. חברים בעיריית תל־אביב אמרו ביום שישי כי יש טעם לפגם שפעולות פיתוח של שדרות ירושלים ביפו מאורגנות במרכז תנועת „החרות" בעיר וזה מריח „מתעמולת בחירות בקרב אנשי יפו".

יגאל גריפל אמר אתמול, כי הוזמן על ידי הסוחרים מיפו משום שרצו לקבל הסברים על פעולות השיפוץ והשיקום שעורכת חברת „חלמיש" בשדרות ירושלים ביפו. „הסוחרים טענו בפני כי יש ירידה משמעותית במספר הקונים, וזאת בגלל בעיות חשמל שנובעות מעבודות חברת החשמל בשדרות ירושלים מאז פברואר השנה. הבטחתי להם כי אדון על הורדת הארנונה שלהם בגלל הפסדים שנגרמים להם בעטיין של עבודות החשמל".

שוד מזוין בבית – הודיעה הילדה המשועממת כדי שאביה יבוא

מאת חנה מאר, סופרת „דבר" בשרון

ילדה בת עשר, תושבת מכמורת בשרון, העמידה את משטרת נתניה על רגליה באזעקת־שווא על שוד שלא היה.

ביום שישי סמוך לשעה 1 בצהריים הזעיקה הילדה בבהילות את אביה העובד במפעל בנתניה וסיפרה לו כי לבית הפרטי שנמצאה בו נכנס אדם רעול־פנים ומזוין בנשק. השודד ערך, לדבריה, חיפוש בבית, הפך מגירות וחיפש כסף ותכשיטים. משלא מצא את מבוקשו נמלט לעבר הצמחיה הסבוכה. האב המבוהל הזעיק את המשטרה. למקום הגיעו קציני משטרה, חוקרי נוער, אנשי משמר־הגבול, וכן המעבדה לזיהוי פלילי.

נערכו סריקות אחר השודד בבית, בחצר הבית הפרטי ובצמחיה. הסריקות נמשכו עד לשעה 2.30 אחר הצהריים. לאחר שסיפורה של הילדה לא נראה לחוקרים, היא הודתה כי בדתה את הסיפור מאחר שהשתעממה להימצא לבד בבית ורצתה כי אביה ימהר לחזור מעבודתו.

מהמשטרה נמסר כי לא יינקטו צעדים בגין הטרדת כוחות המשטרה, מאחר שהילדה קטינה.

קופ"ח במחוז הנגב מקצרת את התורים לרופאים מומחים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

קופת־חולים במחוז הנגב מנהיגה, החל מהשבוע, הסדרים חדשים שנועדו לקצר את התורים לרפואה המקצועית.

בעקבות הנהלים החדשים, ההמתנה בתור לבדיקה אצל רופא מקצועי לא תעלה על שישה ימים, וזאת בניגוד למצב שהיה קיים בעבר, כאשר ההמתנה הממוצעת לבדיקה אצל רופא עור נמשכה בין שבועיים לשלושה חודשים, ואצל רופא עיניים – בין שבועיים לחודשיים.

מנהל מחוז הנגב של קופ"ח, יהודה נוה, ציין כי על־פי ההסדרים החדשים, יוגבר שיתוף הפעולה של קופת־חולים עם הרפואה העצמאית. „משמעות הדבר", אמר נוה, „שהחולים שלנו יופנו לקליניקות ולרופאים פרטיים ואלה יעמדו לרשותנו גם בשעות הצהריים, הסדר שלא היה קיים עד כה. במסגרת התפיסה החדשה, הקמנו באחריותנו מרפאה אורטופדית חדשה, שתתנהל כיחידה עצמאית. ככלל, ההתחשבנות עם הרופאים הפרטיים תתבצע על־פי הסכמים שהושגו בינם לבין קופ"ח".

המשטרה ממליצה: המתעללים בערבים מ„קונקורד" – לדין

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

המשטרה המליצה לפני היועץ המשפטי לממשלה להעמיד לדין מלילי חמישה שוטרי משמר־הגבול ושומר משמר־הגבול בחשד לדין משמעתי על התעללות בפועלים ערבים שעבדו במלון „קונקורד" בתל־אביב.

תחילת הפרשה בתלונה שהגיש חבר הכנסת רן כהן (ר"צ) למשטרה על התעללות של שוטרי משמר הגבול בתשעה פועלים ערבים ביום העצמאות 1987.

על־פי התלונה, את מאגן סאלאח הכריחו אנשי משמר־הגבול ללקק מהרצפה קפה וסוכר שערבבו עם משחת שיניים. את ראשו של מחמד נופאל הכניסו לאסלת בית־השימוש ואת אחמד מוחמד הכריחו לאכול. מעשי התעללות דומים עברו על חבריהם. מתוך תשעה פועלים שעבדו במקום נותרו במלון „קונקורד" חמישה. מנהלי „קונקורד" פנו לחבר־הכנסת רן כהן לאחר שהתברר להם כי במשטרה משהים את הטיפול בתלונה.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	6	20	בהיר
אמסטרדם	16	22	מעונן
בואנוס איירס	10	19	בהיר
הלסינקי	10	14	מעונן
הונג קונג	28	31	בהיר
וינה	14	21	מעונן
ז'נבה	11	21	בהיר
טוקיו	25	35	בהיר
טורונטו	12	19	מעונן
יוהנסבורג	5	22	בהיר
לונדון	17	25	מעונן
ליסבון	28	33	[illegible]
מדריד	16	30	מעונן
מונטריאול	14	22	גשום
ניו יורק	16	18	מעונן
סאן פרנסיסקו	14	31	בהיר
פריס	13	25	בהיר
פרנקפורט	15	18	מעונן
ציריך	14	19	גשום
ריו דה ז'נרו	12	33	בהיר
שטוקהולם	11	18	בהיר
שיקגו	16	22	בהיר

swissair

„דבר" של היום הוא דבר חדש המולץ עליו בפני ידידך

האזינו היום בשעה 4.00 אחה"צ לתוכנית „קו פתוח" בגל"צ שתארח את מר יצחק נבון סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות לקראת פתיחת שנת הלימודים תשמ"ח. מאזינים המעוניינים להפנות שאלות לשר מוזמנים להתקשר החל מהשעה 13.00 לטלפונים 5־813344־03. מנחה: מיכה פרידמן

מישלב
המרכז הישראלי להשכלה
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מפעלי תרבות וחינוך בע"מ

כנס ארצי של עובדי ההוראה ברשת מישלב

יתקיים היום, יום ראשון 30 באוגוסט 1987, בשעה 8.30 בבוקר ב„בית המליץ", בקומה ב', רח' וייצמן 30, תל־אביב.

בתוכנית:
- מרדכי גני – מנכ"ל מישלב: היעדים החינוכיים והחברתיים של רשת מישלב
- אחי יותם – פסיכולוג: העידוד ככלי טיפול

מרכז מפלגת העבודה
המחלקה לערי־פיתוח ושכונות

אנו מצטערים להודיע כי מסיבות בלתי צפויות, מפגש החברים עם ח"כ אבא אבן, שנועד להתקיים ביום רביעי, 2.9.87, בשעה 10.00,

מתבטל

עמכם הסליחה
עמרם לוק

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

מיכאל קושט ז"ל

נעלה לבית העלמין לאזכרה ביום שלישי ד' אלול תשמ"ז 1.9.87 בשעה 5.00 אחה"צ.
לאחר האזכרה נתאסף במועדון להעלות קווים לדמותו.

המשפחה
ובית יפעת

רעייתי

אוה דן

איננה

שייקה דן
והמשפחה

ההלוויה תתקיים מחר, יום שני ו' באלול תשמ"ז 31.8.87 בשעה 11.00 לפנה"צ בבית העלמין בקרית־שאול.
ההלוויה תצא מבית ההלוויות בהדר דפנה, ת"א בשעה 10.30.

הסתדרות עובדי המדינה

אבלה על פטירתו, בטרם עת, של

משה לוי ז"ל

חבר מזכירותה הארצית, לשעבר, ומשתתפת בצערה העמוק של המשפחה.

ראובן בן־עמי
מזכיל הסתדרות עובדי המדינה

לחבר גד אגוזי

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד במות אביך

דב ז"ל

שלמה צנעמי
מזכיר מועצת פועלי הרצליה
חברי המזכירות
ועדות העובדים

במלאת שלושים למותו של

משה ורדינון

נעלה לקברו לאזכרה ולגילוי המצבה בבית העלמין בנחלת־יצחק ביום רביעי ח' באלול תשמ"ז (2.9.87) בשעה 16.30.

נפגשים בשער בית העלמין.

בית ורדינון

מזועזעים ממותו הפתאומי של חברנו לעבודה

משה לוי ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו

נעמת תל־אביב־יפו
אבלה על מותה ללא עת של

אוה דן ז"ל

חברתנו האהובה, ומשתתפת בצער המשפחה

על מותו של

ד"ר **נפתלי וידרא** ז"ל

ידיד ביתנו, מיזמי הדייג העברי וההתיישבות הימית

אבל
בית שדות־ים

هكذا من الأصل

هكذا امن الاحتلال

דבר היום

פרשת ואנונו: אשם ואחראי

משפטו של מרדכי ואנונו, הנפתח היום, מעורר שאלות עקרוניות החורגות מדינו של הנאשם עצמו, שעיסוק תקשורתי בו בשעה זו עלול לפלוש לתחומי ה"סוב יודיצה". השאלות שייכות הן לתחום שבהוצאתו שלא כדין לרשות הרבים חשוד ואנונו, כלומר הפיתוח הגרעיני בישראל, והן לתיפקודה של המערכת הממשלתית בפרשת ואנונו.

מדינת ישראל אימצה לעצמה, כנראה וכנשמע – משום שניתן רק להקיש זאת ולא ללמוד על כך באורח רישמי ומוסמך – מדיניות של הרתעה גרעינית עמומה. הסך המצטבר של ההצהרות, הרמזים והנוסחאות שהופרחו כפטריות לפני הגשם הרדיו־אקטיבי מפי נשיאים, ראשי־ממשלה, שרי בטחון והדוברים בכירים אחרים הוא יש יותר מאין, יכולת על סף ההכשלה, מנתחירום נצורה וכיוצא באלה מסרים, שהמשותף להם הוא הרצון להניא אויבים ממחשבות השמדה, בלא להסתבך בבשורת שבעקבות התגרענות גלויה.

בכל ענייני הצבא והחימוש יש היבטים סודיים, שראוי לשתף בהם רק דרגים מפקחים, מחליטים ומבצעים בכירים. אך הסוגיה העקרונית של המדיניות הגרעינית אינה צריכה להסתתר מאחורי מסך החשאיות. הציבור הישראלי ונבחריו זכאים ואף צריכים לדעת מהי המדיניות, גם אם חיוני לכמוס את פרטי העוצמה הפריסה.

הרהורים נוגים במיוחד, המוסיפים לספק בתבונתו של הדרג המחליט בממשלה זו כמו בקודמותיה, עורר תיפקודה של המערכת הממשלתית מרגע שנפל חשד מוקדם על עובד הקרייה למחקר גרעיני מרדכי ואנונו, דרך הבהלה המופרזת לשמע מגעיו עם "סאנדיי טיימס" ועד לכשלונות נוסח "שוטרי קיסטון" בעת הליכי המשפטים הראשונים. לא שמענו אם נערכה חקירה יסודית בפרשה כולה, אם הוסקו מסקנות ואם נענשו אחראים, שכן ואנונו אולי אשם – זאת יפסוק בית־המשפט – אך יש גם יותר מאחראי אחד.

סוגיה עקרונית נוספת הטעונה ליבון היא משמעותה המהותית של מסירת ידיעות לעתון (במקרה זה זר, אך אפשרויות דומות ייתכנו גם בעתונות הישראלית או בהופעות פומביות המדווחות בתקשורת) כאשר, כלשון החוק, יש בהן כדי לסייע לאויב במלחמתו. לא אחת נוטלים לעצמם חרות ראשי המדינה לחשוף כאות נפשם ברורך זו מידע סודי, בלי שהחשיפה אושרה לפני כן בדרך מוסמכת כלשהי – ראה הודעת שר החוץ משה דיין לפני כעשור כי ישראל מוכרת נשק לאתיופיה, והדוגמאות רבות. אפשר שבמרוצת משפט ואנונו תלובן היטב גם סוגייה זו, כדי שדין אחד יהיה לאורח ולשר.

בזווית חדה / חגי אשד

ואנונו: האם דמוקרטיה מתגוננת?

[illegible]

מרדכי ואנונו, שמשפטו נפתח היום, הוא יורד שהתנצר. כלומר, הוא עצמו עשה שני מעשים של הוצאתו מרצון מכלל החברה הישראלית והעם היהודי. פרט לביטול אזרחותו הישראלית, שאינו תלוי רק באיש המבקש לבטל את אזרחותו, עשה מרדכי ואנונו כל מה שבאפשרותו כדי להתנתק כליל מהשתייכותו ומנאמנותו הקודמות למדינת ישראל. לאחר מכן, הוא התחבר לגורמים בעלי כוונות עוינות לישראל, ועשה בעזרתם את המעשים שבגינם הוא מועמד לדין. לסדר העובדתי הנכון של שרשרת המעשים הזאת יש חשיבות מכרעת.

תהיה זאת טענה כוזבת על פניה, שמי שהוציא את עצמו מכלל ישראל פעל לאחר מכן מתוך מניעים של דאגה לטובתה, לשלומה ולבטחונה. יהיה זה ייחוס כוונות לאחר מעשה, שלא היו יכולות להיות לאיש שעשה אותן לפני מעשה. מי שהתנתק מן הכלל והתרחק ממנו ביודעין ובמתכוון אינו יכול לטעון שהוא עשה זאת לטובת הכלל שממנו הוא התנתק בשאט נפש ובכעיונות. זהו נסיון שקוף לטהר את השרץ שאפשר לרתותו אל הסף, ככתוב בעליל. שונא הוא שונא. אוייב הוא אוייב. יורד ומתנצר הוא יורד ומתנצר, והצירוף של שני המעשים הקיצוניים הללו יש לו משקל מכריע לגבי הוכחת מניעיו וכוונותיו של האיש לפני מעשה. או לפחות – לגבי העדר אפשרי של כוונות ומניעים חיוביים כביכול, של אחד משלנו ואיש מתוכנו הדואג, כביכול לטובתנו.

הטענה הזאת שהסניגור אביגדור פלדמן הצהיר מראש באמצעי התקשורת שהוא עומד להעלות אותה בבית־המשפט, יכולה להיתפס כטענה של מתחכם ומתחזה. ויש חשיבות לשאלה הזאת לגבי סניגור שהעיד על עצמו באמצעי התקשורת, שהוא שייך לשוליים הקיצוניים של החברה הישראלית, שהמרחק ביניהם לבין היציאה החוצה ממנה, עלול להצטמק ואולי גם להתאפס במהלך המשפט. נכון שהוא לא ירד ולא התנצר והוא עורך־דין מוסמך על־פי חוק. אבל, דומה, שלמניעיו האישיים לגבי אופן ניהול משפט ואנונו, יכול להיות משקל חשוב.

השאלה הזאת מתעוררת תיכף ומייד לגבי הצהרת כוונותיו של פלדמן להפוך את בית־המשפט לבמת תעמולה של גורמים עוינים לישראל שמטרתם היא לקעקע את אחד מקווי ההגנה החשובים ביותר על בטחונה ועצם קיומה. הגם שהם עצמם אינם מגדירים זאת כך. הכוונה היא לסעיף האישום נגד מרדכי ואנונו על "סיוע לאוייב בזמן מלחמה". לא זו בלבד שואנונו הכיש סיוע כזה, אלא שגם סניגורו מתכוון לעשות זאת מעל במת בית־המשפט.

במה דברים אמורים? קו ההגנה החיוני ביותר של מדינת ישראל על עצם קיומה הוא סימן השאלה המכוון, שהיא יצרה במו ידיה ובמו פיה, שהיא שומרת עליו מכל משמר כ"בשק הסודי" שלה בכל מלחמות העבר והעתיד – האם יש לה או אין לה נשק גרעיני. מי שמקעקע את סימן השאלה הזה במתכוון, לכאן או לכאן, שולל מישראל את כוח ההרתעה העיקרי מפני כל כוונה להשמידה. סימן השאלה הזה – והעדר התשובה הפומבית והמוסמכת עליו, בכוונת מתכוון, הן מצד ישראל והן מצד המעצמות הגרעיניות – הוא־הוא נשק ההרתעה, שכוחו גדול ומכריע יותר מכל כלי נשק צבאי העומד לרשותה.

הראיה הטובה ביותר לכך היא עדותו של מוחמד חסנין הייכל עורך "אל אהראם", מקורבם ושופרם

(המשך בעמ' 8)

בשולי הדברים / מאיר ברזלי

הוויכוח הוא על ביאליק

הוויכוח העיקרי, האמיתי, בתוכנו אינו זה שמדברים עליו ומביאים בו נימוקים בעד ונגד עמדות אקטואליות שונות, שמקורן בדעות שונות על החזקת ישראל באזורי הארץ שצה"ל הביא לשלטון ישראלי בהם ב־1967. הוויכוח האמיתי, אם נחשוף שכבות־שכבות של דיבור וכתיבה, הוא האם נכונה הקביעה שאין שום צדק בעולם שיהיה עדיף מקיומה ובטחונה של מדינה יהודית בעולם המודרני. אין זה ויכוח בעד או נגד קיומה של המדינה: רק מעטים מאד אינם מצדדים בהמשך קיומה של ישראל – השאלה היא מידת העדיפות של קיום זה. פעם האמנו כולנו בדברי חיים נחמן ביאליק בשירו המפורסם "על השחיטה": "אם אחרי השמדי מתחת רקיע/ הצדק יופיע –/ ימוגר נא כסאו לעד:/ וברשע עולמים שמיים ימקו:/ אף אתם לכו, זדים, בחמסכם זה/ ובדמכם חיו והנקו".

יש בתוכנו שפסוקים אלה של ביאליק חדלו לייצג את הלך־רוחם. נכון שיש בתוכנו ששכחו גם ש"ארור האומר נקום" וההמשך המסביר מדוע אסור לנקום, אולם שוכחי "אם אחרי השמדי" רבים מהם, ויותר משפיעים מהם. הוויכוח הוא עם האוסרים על ישראל לעשות מעשה זה או אחר הנחוץ להבטחת קיומה, לא עם מתנגדי קיומה.

גם לסמאנטיקה יש משמעות

הדתיים והחרדים החליפו לנו את כינויינו. הם הדביקו בנו את הכינוי הנוח להם, "חילוניים", במקום הכינוי הנכון – יהודים חופשיים, יהודים הרוצים לא רק לקיים את היהדות (לפי הבנתם), אלא לא פחות מזה לפתח אותה, ולאורתודוקסיה בדרך של פירוש פסוקים. ליהדות החופשית יש אידיאולוגיה יהודית, שהיא *חייבת להלחם למענה לא פחות משלוחמים* הדתיים למען מה שהם מאמינים שהוא רצון האל. לדעתי, על החופשיים להיאבק על פיתוח ועל שינויים ביהדות יותר מיראי האלוהים. אנחנו לוחמים על שלנו, על רוחנו, על הזכות לבחור, על הזכות לחופש.

כשמשנים את השם ל"חילוניים", כלומר לנעדרי קדושה – קובעים בזאת שהוויכוח הוא בין אלה שיש להם לבין אלה שאין להם. יש בזה הדראת־שקר שליהודי חופשי אין כלום משלו.

מה זה "חילוני" בהיסטוריה היהודית והכללית? זהו אדם שמקצועו אינו קשור לדת. ביהדות חילוני הוא היפוכו של "כלי קודש". מי שמייצר שטיחים הוא איפוא חילוני בהחלט.

כמה זה עולה?

כשמתנגדיה העקרוניים של כל התיישבות יהודית מעבר לקו הירוק מדברים על ההוצאות להתיישבות זו הם נוטים להפריז, כדי להשניא את השנוא עליהם על ישראלים הסובלים מחוסר תקציב לעניין זה או אחר. אלה שבשבילם התיישבות זו היא חזות הכל נוטים שלא להשיב על טענות אלה וטוענים שזו דמאגוגיה. יש בתשובה זו מידה של אמת, מפני שהללו מתנגדים להתיישבות מעבר לקו הירוק (על גב ההר ובבקעה, ברצועה ועל הרמה) לא מטעמים כספיים כלל.

בכל זאת יש עניין לדעת כמה זה עולה, ביחוד חשוב הדבר בעיני אלה שהם בעד התיישבות יהודית בכל הארץ, אולם אינם רואים בה חזות הכל.

לשם כך חשוב לשמוע דווקא מפי הסידרה המובהקים ביותר של ההתיישבות הזאת כמה היא עולה. בדרך כלל הם שקטים מעשב בנושא זה, אבל לא כשהם מוסרים דו"ח לוועד־הפועל הציוני. חבר ההנהלה הציונית מתי דרובלס, איש "חירות", מנהל ההתיישבות מעבר לקו הירוק, סיפר לוועד־הפועל הציוני, בראשית הקיץ, שהוצאו על ההתיישבות מעבר לקו הירוק 600 מיליון דולר ובצד האחר של "המאזן": 132 ישובים ובהם כשבעים־אלף נפש. בבקעת הירדן – 25 ישובים וברמת־הגולן – 32. זאת בעשרים שנה.

מי שטוען שדרובלס המעיט בסכום – שיוכיח.

סרטי אלימות וסרטי מין

החלטת הטלוויזיה הבריטית להמנע, בינתיים, מהקרנת סרטי אלימות, בעקבות הרצח האיום בעיירה בריטית, הזכירה לי שוב את עמיתנו זאב רב־נוף ז"ל, שקומתו הגבוהה חדלה לפני יותר מעשר שנים לבלוט במסדרונות "דבר" וקולו הרעם חדל להדהד בתוכנו.

זאב רב־נוף היה לא רק סמכות מוכרת בענייני קולנוע, בקרב עתונאי קולנוע ובקרב עושי קולנוע בארץ (בזכות השכלתו הרחבה כל־כך). הוא היה גם חבר "הוועדה לביקורת סרטים ומחזות", זו הקרויה צנזורה.

הוא היה מחלוצי מלחמת המתירנות לגבי סרטי מין וקיצוני ביותר בהתנגדותו לסרטי אלימות. מי שיעיין בגליונות ישנים של "דבר" ימצא את הסבריו. תמציתם היא, שאפילו לאמנות אין זכות לגרום לכך שחולי־נפש למחצה יושפעו עד כדי גרימת נזקים ואפילו הריגת בני־אדם.

עברית ברדיו ובטלוויזיה

יש הרבה מה לבקר בשידורי ישראל, ברדיו ובטלוויזיה, אולם רוב דברי הביקורת הם נושא לדעות שונות. יש לי, למשל, חילוקי־דעות עם "האוחזים ביד" במוסד זה על שיפוטם, שהוא מוזר בעיני לפעמים. דעתם – שונה.

יש נושא אחר שאין בו מקום לשתי דעות, הרמה הלשונית אצלם ירדה באחרונה פלאים ונראה לי שהיא יורדת יותר ויותר. אתה שומע מקריינים רבים מאד שגיאות על שגיאות, לרוב אלה שגיאות האופייניות לבני הארץ, שסליטתם בלשון מוגבלת: "במידה ו...", "כמעט ו...", "כנראה ש..." נעשו בני־בית ברדיו ובטלוויזיה, שלא לדבר על *התחביר העברי המעוקם* לגמרי בפי רובם.

יהודה שרת ז"ל היה אומר על דברים כאלה: "רחם נא על זקנה שהלשון העברית הוא שמה".

על כוס בירה / ח־גי

ובבית היין בתל־אביב שמעתי בימים האלה את קטע השיחה הבא:

– כולם גנבים פה. באו הנה מחוץ לארץ שני אנשים, שמעון פרס השמן ההוא עם הזקן, שפירא. בהתחלה לא היה להם כסף, כלום, ועכשיו תראה: זה יש לו הבית־תרושה לשטיחים "כרמל" ולפרס יש חצי המניות של "אמפא".

– לא של "אמפא".

– של "אמפא", של "אמפא" אני אומר לך.

לא, לא של "אמפא", של "תדיראן".

– טוב, של "תדיראן", מה זה חשוב.

– מי שיושב ליד הצלחת לוקח. ככה זה.

– והשפירא הזה מנהל את ועדת הכספים בכנסת ודואג שיהיה כזה מכס על השטיחים מחו"ל, שיקנו רק את התוצרת שלו.

– מי שיושב ליד הצלחת מסתדר. מה חשבת, שלך יתנו כסף?

– אומרים שאין כסף בשביל "הלביא". בשביל הולכים החמישה מיליארד דולר שאמריקה נותנת לנו כל שנה? יכלו לתת לפרויקט הזה גם בן קצת.

– יש מלא כסף במדינה הזאתי. רק לא רוצים לתת בשביל "הלביא". שיקחו קצת כסף מאלה שעשו כסף, מאלה שגנבו מהמדינה. בגין רצה שיהיה לנו מסוס שלנו תכלת־לבן. חבל על בגין. היה אדם צנוע. תראה איפה פרס גר ואיפה הוא היה גר. היה גר במרתף. בגדו בבגין, רימו אותו. בשביל זה הוא שותק. זה הצער שלו. לא לקח גרוש מהמדינה. לא כמו ההוא מכפר־סבא, מה שמו?

– ספיר.

– נכון, ספיר. ההוא בא לכפר־סבא ועבד בהתחלה בפרדס ובסוף חצי הפרדסים המגרשים והבתים של כפר־סבא היו שלו.

– הוא דווקא היה בסדר ועזר לתעשיה ולמשקיעים.

– אני לא אומר כלום נגדו. יכול להיות שהוא היה טוב מאוד בשביל התעשיה אבל לקח גם לעצמו.

– לא, לא.

– לקח לקח!

– מי אמר לך?

– אמרו לי שזה בא לארץ לא היה לו גרוש ובסוף חצי כפר־סבא היתה שלו.

– הוא לא היה עשיר בעצמו.

– היום, לו היה בגין חוזר, הייתי הולך אתו, כמו שהוא.

– אתה אוהב אותו.

– כן, אני אוהב אותו. חבל שהלך הביתה. אם פרס יהיה ראש הממשלה בעוד עשר שנים יהיה לנו ראש ממשלה ערבי.

בסוף אתה תראה. אלה כולם יהיו נגד "הלביא". אתה לא מכיר אותם!

ללא התיוך של רק"ח

מאת שלמה שפיר

דומה כי דחיית ביקורה של המשלחת מישראל בברה"מ זכתה לתהודה בכלי־התקשורת לא פחות משהיה זוכה הביקור אילו יצא אל הפועל. במשלחת, שהוזמנה על־ידי ועד השלום הסובייטי, בתיווכה של רק"ח, היו אמורים להשתתף, כידוע, ארבעת מזכירי מפלגות השמאל הפועלים, וכן אנשי ציבור ואקדמאים. בימים האחרונים הועלו גירסות שונות ואף מנוגדות לגבי סיבות הדחיה (יש גם הרואים בכך משום ביטול ההזמנה): יש הגורסים כי תביעת מזכ"ל "העבודה", ח"כ עוזי ברעם, לשיחות בדרג גבוה יותר מכפי שנקבעו למשלחת ולו עצמו, היא הגורם לדחיה; יש הסבורים כי חל שינוי בהערכת הסובייטים לגבי ההתפתחות הפוליטית בארץ ופחיתת סיכויי הוועידה הבינלאומית לפחות עד לאחר הבחירות לכנסת הבאה; נמצאו אף שוקפו את האחריות לאי־יציאת המשלחת לתנועת "המארגנים השלומיאלים", ששכחו כי בחודש אוגוסט מתרוקנת מוסקווה מאישיה החשובים, ממש כמו הרבה בירות קפיטאליסטיות במערב. הסבר זה אינו משכנע במיוחד, שכן החופשות שנוטלים האישים החשובים בבירה הסובייטית בחודש זה היו ידועות למארגנים גם לפני כן. מכל מקום, הדחיה נתנה פסק זמן לבחון פעם נוספת את החיוב וגם את המגבלות של משלחות אלה, על משתתפיהן השונים ועל מארגניהן.

המטרה של הסובייטים בהזמנת האורחים מישראל – ובהזמנת אורחים מארצות אחרות – אינה מוטלת בספק. הסובייטים מעוניינים להסביר את מדיניותם, לטפח ככל האפשר אהדה ליעדיהם ואף לפעול לקירוב לבבות, עם חלק מהמוזמנים לפחות. הגידול במספר ההזמנות לישראלים, לאחר הכפור הממושך, מעיד שמוסקווה בוחנת מחדש את מקומה של ישראל במדיניות המזרח־תיכונית שלה. ברה"מ שוב אינה בטוחה כי ניתוק היחסים הדיפלומאטיים הדו־צדדי, שהחליטה עליו לפני 20 שנה, הועיל לאינטרסים שלה, אם כי הפחד מפני תגובות עויינות של הערבים על גישושים כאלה, לא נעלם כליל. אפשר שהגופים המזמינים, כגון ועד השלום הסובייטי או ארגוני חזית בין־לאומיים, כמו ארגון הנשים הדמוקראטיות וכיו"ב, אינם מדברים אל לב כל אחד, אך אין ברירה: אלה הצינורות שבאמצעותם נוהגת ברה"מ להזמין אישי ציבור מארצות המערב וממדינות העולם השלישי. אין גם להתפלא שמוסקווה מבקשת לנצל את תיווכה של רק"ח בהזמנות אלה, לחיזוק הלגיטימציה של מפלגה זו

נוכח הסבך הגדול ביחסי ברה"מ, ישראל והעם היהודי, נראה שתהליך ההפשרה ביניהם יהיה ממושך והוא גם קשור בהתפתחות היחסים בין שתי מעצמות העל

בזירה המדינית הישראלית. גם אם שיתופה של רק"ח במעין חזית עממית בארץ או בקואליציה ממשלתית שמאלית אינו דבר מציאותי, בשל סיבה של מפלגה זו ובשל ההשלכות שיהיו לכך על הקשרים ההדוקים בין ישראל לארה"ב, היא עשויה בעתיד לשמש לשון־מאזניים בהחלטות חשובות בכנסת.

מבחינת המוזמנים הישראלים – אנשי ציבור, פוליטיקאים, אקדמאים, סופרים ואמנים – יש למגעים עם העולם הסובייטי, שממנו היו מנותקים זמן רב, ערך חיובי, על־אף כל המגבלות של אופי המוזמן. יש להניח כי לפחות רוב המוזמנים מפוכחים כיום דיים שלא להיתפס לאופוריה, שנתפסו לה עולי־הרגל למוסקווה בתקופה שבין שתי מלחמות־העולם וגם אחריה, גם אם רוח ה"גלאסנוסט" המנשבת שם בשנתיים האחרונות היא שינוי ניכר לטובה לעומת העבר (ומי יתן ולא תחול שוב נסיגה ממנה). הפגישה עם עמיתים במעצמה הקומוניסטית הגדולה חשובה לגופה: היא חשובה מבחינת המדיניות הישראלית. למרות המשקע הכבד של העויינות הסובייטית כלפיה בעשרות השנים האחרונות (ואמ"כ גם מדיניות ירושלים כלפי ברה"מ לא תמיד היתה טלית שכולה תכלת). נוסף על כך קיימת, כמובן, הנקודה היהודית. כנציגי המדינה המבקשת להיות מרכז לעם היהודי, מטבע הדברים שבכל ביקור בברה"מ, שם קיימת הקהילה היהודית השלישית בגדלה בעולם, יינתן ביטוי לדאגה לעתיד הקיום היהודי שם. עם כל כמיהתנו לחידוש העליה ולהתרת המיגבלות על מסורבי העליה, מן הדין שההתייחסות לנושא תהיה רחבה יותר. שהרי הרוב הגדול של יהודי ברה"מ יישאר בוודאי בארצו. לפי שעה תוצאות ה"גלאסנוסט" בתחום היהודי כלל אינן ברורות ואינן משביעות־רצון.

יתכן מאד שהתיוך של רק"ח אינו לרוחם של רוב המוזמנים הפוליטיים, וביחוד לא לרוחם של מזכירי המפלגות שצריכים להיות מרכיב עיקרי במשלחת.

אולם עניין זה קשה במיוחד מבחינת מזכ"ל מפלגת העבודה, אחת משתי המפלגות הגדולות בארץ, החותרת לחזור ולהתייצב בראש השלטון. כבר הבעתי את דעתי על דפי "דבר" (6 ביולי), שלא יאה למזכ"ל "העבודה", ח"כ עוזי ברעם, להזדנב למשלחת כזאת בתיווכה של רק"ח, על־אף העניין הלגיטימי שלו ושל המפלגה בביקור כזה ובשיפור, עקרוני ומעשי, של היחסים עם ברה"מ. מבחינה זו שונה מעמדו מזה של הח"כים אורה נמיר או חיים רמון, למשל. אנשי האגף השמאלי המובהק של מפלגות סוציאליסטיות אירופיות נסעו למוסקווה גם בעבר, כאשר הנהגות מפלגותיהם שללו זאת. כיום, כמובן, היחסים בין רוב המפלגות הסוציאליסטיות לבין ברה"מ והמפלגה הקומוניסטית הסובייטית טובים הרבה יותר. הן מקיימות קשרים דו־צדדיים ומשלחות האינטרנציונל, על הארגונים המסונפים לו, נוסעות למוסקווה. אולי קיימת אפשרות שמזכ"ל ה"עבודה" יוכל להשתמש בשירותים הטובים של ידידינו באינטרנציונל הסוציאליסטי, כדי לזכות בהזמנה ישירה, מכובדת יותר, שלא בתיווך רק"ח. לכל הדעות, זה מוצא עדיף. וכאותו הקשר – בוודאי לא צריכה להיות כל מניעה מצידנו שלא לקבל הזמנה ישירה ממוסקווה, אם אמנם תגיע, למנהיג הבלתי־מוכתר של מחנה היונים, השר עזר וייצמן.

★ ★ ★

השלב הבא במגעים הרשמיים בין ברה"מ לישראל יהיה פגישת שרי החוץ אדוארד שווארדנדזה ושמעון פרס בניו־יורק, כהמשך לשיחות בין שר־החוץ הסובייטי לבין מי שהיה אז ראש ממשלת ישראל, בעת הדיונים של עצרת או"ם. מגעים אלה חשובים, והלוואי וביום מן הימים תימצא הדרך גם להזמנתו של שר־החוץ הישראלי למוסקווה. אלא שנוכח הסבך הגדול ביחסי ברה"מ, ישראל והעם היהודי, נראה שתהליך ההפשרה יהיה ממושך, בפרט שהוא קשור במידה רבה גם בהתפתחות היחסים בין שתי מעצמות־העל. האם יבינו הסובייטים, שבין אם תכונס בעוד שנה שנתיים ועידת שלום מזרח־תיכונית ובין אם לא תכונס, התניית חידוש היחסים עם ישראל, עד לנסיגת צה"ל מכל השטחים, תמנע נורמליזציה עוד זמן רב? האם נבין אנחנו כי הצעקות המיתוניות, ששולפים לפעמים במחננו, כמו עליה של מיליון או חצי מיליון יהודים מברה"מ, תמורת סיבה לקו הירוק, אינן בגדר מדיניות ריאלית, ככל שעלינו להתור לשינוי המצב הנוכחי בשטחים ולשבור את הקפאון בתהליך השלום? ימים יגידו אם אמנם יוכלו שני הצדדים להתקדם בהדרגה לפשרה מציאותית, לטובת האינטרסים שלהם ושל האיזור כולו.

השפעת הלביא על הבריאות

מאת שושנה ארבלי אלמוזלינו

[illegible]

בחודש האחרון נמתחה ביקורת על עמדתי המצדדת בהמשך פיתוח וייצור "הלביא". כתבה על כך מוריה אבנימלך, במאמרה "מצעד הפרוטות של הלביא" ("דבר", 21.8.87): "כששרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו מצביעה בעד המשך הפרויקט, היא קובעת בכך ששירותי הבריאות המתמוטטים יכולים לסבול קיצוץ נוסף, ואולי באמת קשישים הנזרקים ממוסדות סיעודיים הם מחיר שראוי לשלמו עבור כבוד לאומי", כותבת אבנימלך.

אני מבטחת לציין שהצגת הבעיה בנוסח זה מעוותת את תפישתי, כאילו אני מעדיפה בביטול את המשך פרויקט הלביא על פני דאגתי למערכת הבריאות, עליה אני מופקדת. אינני יחידה בתמיכתי בהמשך הפרויקט. האם סבורה העתונאית הנכבדה, כי גם ההסתדרות, הנושאת באחריות על קופת־חולים, חשודה בחוסר דאגה למערכת הבריאות; והרי כל המוסדות הנבחרים של ההסתדרות: הוועד הפועל, המרכזת, האגף לאיגוד מקצועי ופורום מזכירי מועצות הפועלים, החליטו לתבוע מהממשלה להמשיך את פרויקט "הלביא".

הדעה המשתמעת ממאמרה של מוריה אבנימלך היא ששר בממשלה חייב לדאוג ולטפל רק בבעיות עליהן הוא מופקד, ולקבוע את עמדתו בשאלות הנדונות בממשלה בהתחשב, באופן בלעדי, באינטרס של המשרד המופקד בידיו. גישה זו תואמת משטרים בהם הממשלות מורכבות מטכנוקרטים, ולא ממשלות המושתתות על עקרונות הדמוקרטיה הפרלמנטרית והאחריות הקולקטיבית של כל השרים להחלטות הממשלה. ההחלטה על המשך או הפסקת פרויקט ה"לביא" היא שאלה כבדת משקל, בה כרוכים לא רק שיקולים בטחוניים, אלא גם כלכליים וחברתיים. ולא במקרה נמשך הוויכוח בנושא זה ומתנהל בכמה ישיבות ממשלה.

כל שר קבע את עמדתו על־פי שיקוליו, וטוב עשתה מפלגת העבודה, שהחליטה לתת חופש הצבעה לסיעה. כריכת הוויכוח על המשך הפרויקט עם אילוצי תקציב משרד הבריאות, כפי שהציגה זאת מוריה אבנימלך, היא גישה מגמתית, שיש בה סממנים של דמגוגיה.

להלן כמה עובדות ונתונים שעיצבו את עמדתי בנדון:

המשך פרויקט ה"לביא" או הפסקתו לא יוסיף וגם לא יגרע אף אגורה שחוקה מתקציב משרד הבריאות. המימון הנוסף, אם יוחלט להמשיך, לא יבוא על חשבון קיצוץ בתקציבי משרדי הבריאות, החינוך והרווחה. התנגדתי לאפשרות זאת וכך עשו גם שרים אחרים וההצעה ירדה מעל הפרק. אם יוחלט להפסיק – הכסף שייחסך יעמוד במלואו לרשות משרד הבטחון, למימון פיתוח אמצעי לחימה חלופיים.

הדאגה למערכת הבריאות שמגלים עתה כמה עתונאים המתנגדים להמשך פרויקט ה"לביא" תמוהה בעיני, נוכח האדישות המוחלטת שאפיינה אותם כאשר מערכת הבריאות עמדה להתמוטט לפני שנה, כתוצאה מקיצוצים בתקציב משרד הבריאות. אינני זוכרת מאמר אחד שנכתב בימים ההם בזכות הגדלת תקציב משרד הבריאות. לא מצאתי אז סעד ותמיכה מצד החרדים כיום למערכת הבריאות אז, כאשר ניהלתי מאבק נגד שר האוצר וועדת הכספים על הקיצוץ במשרד הבריאות.

כל ההסברים שנתתי בשעתו נתכבו בנתונים ובמספרים, והוכיחו שהתמורות שחלו בשנים האחרונות מחייבות הגדלה משמעותית בתקציב הבריאות. הסברים אלה לא זיכו אותי אז בתמיכה מצד העתונאים המגלים כיום "דאגה" למערכת הבריאות, כאשר כוונתם האמיתית היא להביא להפסקת פרויקט ה"לביא".

במקום להתייצב לימינה של מערכת הבריאות תמכו רוב הכתבים בעתונות בעמדת שר האוצר שטען, כי יש לכסות את החסר בתקציב משרד הבריאות באמצעות עריכת מבצע פרוטות אצל המבוטחים – תשלום על כל ביקור אצל הרופא ועל כל יום אשפוז בבתי־חולים.

אולי כדאי להזכיר למי ששכבר שכח, או אינו יודע, שבתקופת כהונתי כשרת הבריאות לא נזרקו קשישים מבתי־חולים סיעודיים; הצלחתי למנוע שערוריה זו של התעללות בזקנים ואני מקווה שבגמר הדיונים על תוכנית משרד הבריאות לתוספת מיטות סיעודיות ורישום קונסטרוקטיבי של חוק ביטוח סיעוד, יגדל מספר המיטות האלה ותקטן מצוקת הקשישים הממתינים לאשפוז סיעודי.

ובאשר ל"לביא", תמכתי ועודני תומכת בהמשך הפרויקט והנימוקים לכך רבים. אינני מתיימרת להיות מומחית בענייני בטחון, ועל אחת כמה וכמה בכטוסי קרב. אך חובתי כחברת ממשלה לקבוע את עמדתי בנושא הנדון.

בדיונים שהתקיימו בממשלה בהשתתפות הרמטכ"ל, חיל האוויר והתעשייה האווירית, ציינו כל המשתתפים, בכללם השוללים את המשך הפרויקט, ש"הלביא" יהיה המטוס הטוב ביותר בעת שיימסר לחיל האוויר. הפרויקט תוכנן בהתאם לדרישות חיל האוויר והסכמת צה"ל, וכל השינויים שהלו בו נעשו על־פי תדרוכי חיל האוויר: המטוס הותאם לתנאים ולצרכים *המיוחדים של ישראל*, ועד לפני ארבעה הודשים לא היה ערעור על החלטת הקבינט של ממשלת האחדות הלאומית שהתקבלה ב־1985.

בתכנון המטוס הושקעו עד עתה 1.5 מיליארד דולר, ולפי ההערכות *תחייב הפסקת ייצורו תשלום פיצויים* לעובדים ולחברות באמריקה ובישראל, שאיתן חתמה התעשייה האווירית הסכמים הנאמדים ב־500־800 מיליון דולר. השקעה זו תרד לטמיון עם הפסקת פרויקט ה"לביא".

אחת הסיבות העיקריות שהבריעה אצלי את הכף בעד המשך הפרויקט היא גורלם של עובדי התעשייה האווירית, ש־5000 מהם יהיו נדונים לפיטורים. אני מודה ומתוודה כי יש לי רגישות גדולה לבעיית האבטלה ואני רואה בה אסון לאומי וחברתי.

כדאי היה לעשות מחקר על הפגיעה, הפיסית והנפשית, שנגרמה לפועלי "אתא" שפוטרו ולבדוק בכמה הסתכמו הוצאות מערכת הבריאות שטיפלה בעובדים שנזרקו לרחוב. הטענה שלחלק גדול מהמפוטרים תימצא עבודה בפרויקטים החלופיים של צה"ל, אינה תואמת את המציאות.

אינני מצדיקה את הירידה מהארץ, תהיינה הסיבות אשר תהיינה, אך קיימת סכנה שחלק מהעובדים שיפוטרו מהתעשייה האווירית, מהנדסים, טכנאים, הנדסאים ובעלי מקצוע מיומנים, יירדו מהארץ.

אין ויכוח על כך שהפסקת פרויקט ה"לביא" תביא לנסיגה בהתפתחות הטכנולוגית של מדינת ישראל. הבטחת עצמאות כלכלית מצד אחד, ודאגה להבטחת רמת חיים הוגנת לעובדים, תלויה במידה מכרעת בקידום הטכנולוגי, אשר יאפשר הגדלת היצוא והקטנת הגרעון המסחרי.

בלי להתעלם מהתביעה הצודקת של שר הבטחון להגדלת תקציב הבטחון, כדי *לאפשר פיתוח אמצעי לחימה* חלופיים, הפתרון הרצוי והאפשרי, לדעתי, הוא גיוס אמצעים אשר יאפשרו להמשיך, לפתח ולייצר את ה"לביא", ולהוסיף תקציב למימון החלופה שמציע צה"ל. זו, לדעתי, אינה משימה בלתי אפשרית.

מכתבים למערכת דבר

מעשה נבון

ב"דבר" מיום 24 באוגוסט פורסמה ידיעה, שמנהל החינוך הדתי, מר יעקב הדני, ננזף בכתב על ידי השר נבון בגין פעולתו בניגוד להוראות התקשי"ר, והעביר מסמכים של משרד החינוך להורים שאינם מוסמכים לקבלם. מכתבים אלו נמצאו ברשותו בתוקף תפקידו.

צדק המנכ"ל שושני שטען כי יש להחמיר עם הדני ולהביאו לבית דין משמעתי בשל מעשהו החמור. ארחיק לכת ואומר, שלמען "ישמעו ויראו ולא יזידון עוד" היו צריכים לפטר אותו בשל הפרת אמון.

תחזקנה ידיהם של השר נבון והמנכ"ל שושני שהוכיחו כי אכן יש "בעל בית" במשרד החינוך. טוב שהשר נבון הוכיח מנהיגות ולא נכנע ללחצים פוליטיים של המפד"ל (איום בשביתה של מערכת החינוך הדתי), אשר שכחה כי גם החינוך הדתי הינו ממלכתי ולא אחוזה פרטית מפלגתית. העסקן ברצור (יו"ר ארגון המורים הדתיים) שכח שהרוב המכריע של המורים בחינוך העל־יסודי הדתי שייכים לארגון מקצועי בלתי־מפלגתי – ארגון המורים העל־יסודיים. ממילא הם לא היו נשמעים להוראות הקומיסריות של ברצור להשבית לימודים על רקע מעידתו ומצוקתו של פקיד בכיר הפועל בניגוד להוראות מינהל תקין.

ב. שפרן
מנהל מקיף דתי, אשדוד

הבטחת הכנסה לחברות ביטוח

מאז "הימים העליזים" של שר האוצר הידוע גדלה כמות המכוניות המיובאות ארצה בצורה משמעותית. היבוא הזרים לאוצר הישראלי מיסים בסכום אגדתי, אך רק חלק אפסי הופנה להכשרת כבישים כדי להתאימם לעומס התנועה ההולך וגדל. שרי האוצר והתחבורה, וכן הממשלה, אשר איפשרו יבוא מפלצתי כזה, חתמו בכך גם על פסק דין מוות לנהגים והולכי רגל במאות ובאלפים.

התבשרנו לאחרונה כי לחברות הביטוח, להן נגרמים הפסדים ניכרים עקב תאונות הדרכים, אושרה תוספת מס לפרמיות בגובה 24 אחוזים. שאלתי היא מה נעשה בנרון ההרוגים, הפצועים ובמשפחות שאומללו – להם אין דואג. גם לשיפור הכבישים אין דואג. מה עם ההבטחה "להיטיב עם העם"? אוי לעם הזה שדואגים כאלה יש לו.

רוזמן משה
תל אביב

שבעת מדורי גיהנום

ביום חמישי, 30.7, בצהריים הגעתי לחדר מיון (פנימית) ב"שערי צדק" ובידי מכתב הפניה מאת רופא מרפאת "מטודלה", ד"ר לוי. ההפניה היתה לד"ר שילוני או ד"ר אשכנזי לראות בהקדם את תוצאת הבדיקות שבתוך המעטפה. פקידת הקבלה (אמרה ששמה שולה סופר) בדקה את שמי, שהיה כתוב בצורה לא ברורה על המעטפה, וטענה כי כתובתי אינה כתובתי. הקישה את שמי בלי לוודא אם הוא מאויית נכון, ונתנה בידי את התיק עם תכולת המעטפה, הכניסה אותי פנימה. בפנים פקדו עלי להתפשט, ללבוש בגד מוזר ומשפיל, ועברו כשבע שעות עד שהגיע אלי רופא (ד"ר תדמור) שבדקני, קרא את הכתוב בתיק, וטען שעליו להתייעץ עם רופא בכיר ממנו מה ייעשה בי.

במשך השעות האלה ראיתי על גבי התיק ועל הפתקים הצמודים אליו, ששמי שובש ופניתי לפקידה בבקשה לתקנו כדי להימנע מטעות בזיהוי. הגברת שולה סופר ניסתה ללמדני כיצד לאיית את שמי. הפקידה האחרת טענה שהיא מנסה, אך אי אפשר לתייקו.

בשעה תשע וחצי בערב, לאחר התייעצות בין כמה רופאים (השמות שמורים במערכת), שולחתי הביתה תשושה, ופקדו עלי להתקשר למחרת לברר את צורת הטיפול. ראוי לציין כי אוכל ניתן לי רק לאחר שביקשתי וחזרתי וביקשתי פעמים רבות. שכן הגעתי לבית החולים בשעות הבוקר כמעט על "בטן ריקה".

למחרת, התקשרתי עם ד"ר תדמור והוא אמר לי להתקשר ביום ראשון כדי לדעת את הטיפול. היום, 2.8, עדיין לא הגעתי לבדיקה של ממש ולטיפול כלשהו בידי מומחה, זאת לאחר ארבעה ימים שרופא הקופה האיץ בי מאוד למהר למומחה בבית החולים כי המצב לא טוב ומחייב בדיקה וטיפול מהירים.

מדוע לא יגוייסו טובי המוחות היהודיים כדי לארגן את המערכת הרפואית כך שאנשים לא יתייסרו וכדי שהצוות הרפואי יוכל לתפקד ביעילות? האם התנסה מישהו מהמנופפים בדגל "הרפואה השוויונית" בהמתנה בתור במרפאה או בחדר מיון?

עפרה כהן
ירושלים

מי יבנה את יש"ע?

משה סלע מסיים את מכתבו ("דבר" 13.8) בשאלה "מי יבנה את יש"ע בבוא זמנו של כהנא? הרי עד עצם היום הזה בונים את יש"ע בני הדודים של שתי המדינות".

כולנו יודעים מי בונה את יש"ע: נוצרה בארצנו חלוקה: את כל העבודות הקשות, הלא נעימות והמלוכלכות, ומטבע הדברים גם הפחות משתלמות, מסרנו לבני העם הערבי. אחינו בני ישראל שומרים לעצמם את הפרנסות הנקיות, הקלות והרווחיות. מכאן הפחד שמא ישאר בלי "חוטבי עצים ושואבי מים". אבוי לו לעם שזרים ואויבים בונים את מסבכותיו, אחת היא אם זה בבית־אל או בכרמל, בחברון או בגבעון. אנחנו כולנו יצרנו כאן, לבושתנו, מצב גזעני מובהק, ואולי להרגעת מצפוננו אנו יוצאים בהתקפת זעם על כהנא. הנפנוף בשמו של כהנא לא יטשטש את העובדות.

יוסף ארגמן
חניתה

כבישים אדומים

הטלויזיה שלנו לא נוהגת לסקר אירועים חיוביים, קל וחומר לא כאלה הקשורים באישים כמו דוד לוי, או כשמדובר על פיתוח יו"ש. אך בחנוכת כביש הוצה־שומרון הופיעה התקשורת בהרכב מלא. הסיבה היתה הפגנה של קבוצה מטעם שלום עכשיו ומפ"ם. לא על חנוכת הכביש, אלא על הפגנת חבריהם נגררו באו לדווח כתבי הטלויזיה הממלכתית.

עצוב עד כדי דיכאון היה לראות את המפגינים, שבעשור האחרון הצליחו להוריד יותר בנים לארה"ב מאשר להעלות להתיישבות בגליל ובנגב. מפגינים נגד פיתוח ארץ ישראל. אין להם צדק אלא בבכייה הבכה בניין הארץ מאלו הרוצים בכך.

רצוני לציין, כי הוספת נתיב נוסף באחד הכבישים "האדומים" ביותר לא ניתנת להשלכה בגלל אי־הסכמת קיבוץ של "השומר הצעיר", שהנתיב מתוכנן יעבור באדמתו.

יצחק פיים
חיפה

טיעון ענייני

עו"ד סטיינמץ טוען על "איפה ואיפה" בהתייחסותו של צה"ל לאכיפת חוקים ("דבר" 25.8). כדוגמא לטענתו הוא משווה את האיסור שאסר הרמטכ"ל רבין על הרב הראשי גורן לשאת דרשה הלכתית בנושא הר הבית, להתבטאותו של האלוף דגן בנושא גיוס בחורי ישיבה.

צריך אדם להיות ליצן, חירש, סומא או קטן על בנת למצוא דמיון בין שני המקרים. קצין החינוך הראשי טען טיעון ענייני. בעוד שהרב גורן התכוון לדרשה בעלת אופי של הטפה דתית.

האלוף דגן ביטא רק מעט מתחושת התיסכול והאפליה שחש מרבית העם. לא רק על שירות חובה של שלוש שנים, אלא גם על שירות מילואים של שלושים שנה, בעוד חובשי ספסלי הישיבות, שלטענתם "נהרגים באוהלה של תורה", אינם חייבים בלום.

מי שמשווה דברים אלו עם דרשות מיסיונריות יהודיות, איננו אלא טועה ומטעה את הרבים.

מנחם אלון
תל אביב

עובדות, סטטיסטיקה והוכחות

ויכוח עם יהודי חרדי מסתיים תמיד בהתייצבות מול אמונה שאינה ניתנת להוכחה, מול אימרת חז"ל המתפרשת על ידו כאמת שאין עליה עוררין, או ב"הוכחה" סטטיסטית נטולת בסיס או המבוססת על חצאי אמיתות.

מר פורוש הצעיר, בהופעתו בטלוויזיה ב־17 לאוגוסט, ליקט אחוז מסויים מסקר העוזבים את ירושלים, והקיש ממנו על כלל החילוניים בעיר. צר לי על המראיין תום שגב שלא עמד על אחיזת העיניים במספרים שהובאו על ידי מר פורוש, ולא העמיד דברים על דיוקם גם לגבי מספרים אחרים באותו הראיון.

ברוחה נוהג גם הרב שמחה ראם בתגובתו על מכתבי (18.8). לא רק שקבע ש"לא כיוונתי אל הנכון", לא רק שיודע הוא את כל רזי מאזן הכוחות הפוליטיים־דתיים, אלא שמבסס הוא את כל דבריו על אימרת חז"ל: "אין החי יכול להכחיש את החי", כשהוא מתבסס על "הגאון הרב שך".

אותו הגאון, הרב שך, לימדנו לאחרונה, פרק בהלכות יחסי־אנוש, אהבת הזולת, כבוד לגדולים ואורחות טובה: הוא קבע בפומבי ובפסקנות שאנשי חב"ד, ובראשם הרבי שלהם, הם אפיקורסים גמורים, והרבה לפרט ולפרש בגנותם.

יתרונם הנפלא של דברי חז"ל הוא בכך שכל ביטוי, אימרה וחוכמה ניתנים לפירוש בכיוונים נוגדים, ולכן אשיב לרב ראם: "אין החי יכול להכחיש את החי". כיצד יכול הרב שך להכחיש את הרבי מלובאביץ' וכחש בו?

יהודית גלזר
רמת גן

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

עבודה עברית אצל ערבים

בזמן האחרון התרבה באופן ניכר מספר הפועלים היהודים העובדים אצל נותני עבודה ערבים. תוצאות הרעש גרמו להפצת הדעה בין הערבים כי עבודת הבנין העברית בכלל חזקה יותר ועבודת הבטון ביחוד מוכשרה יותר לעמוד בפני הזעזועים.

הצעה חדשה של "דיילי אכספרס"

לונדון. ב"דיילי אכספרס" שלשום התחדשה התקפתו על הציונות. העתון כתב כי הקונגרס הציוני בבאזל מתכנס לרגל המשבר בא"י וכשלון הקמת הסוכנות היהודית. הוא דן במצבה של א"י ומיעץ לממשלה להחליט על חלוקת הארץ לשני אזורים, יהודי וערבי.

מהומות חמורות בהאמבורג

ברלין. ההפגנות הקומוניסטיות בהאמבורג היו אמש רציניות מאד. ההמון התנפל על השוטרים, סקל אותם באבנים ובבקבוקים והקים בריקדות. משני הצדדים נפצעו רבים ורבים נאסרו.

הנשים ההרות מ"יציאת אירופה" יעלו מגיברלטר לארץ

לונדון. לנשים שבין מעפילי "יציאת אירופה" בחדשי ההריון האחרונים ולילדים ניתן רשיון לרדת מן האניות בגיברלטר על מנת לעלות אחר כך לארץ ישראל – נאמר בהודעה רשמית של מיניסטריון המושבות.

ליאון בלום מגנה בחריפות את מעשה הממשלה הבריטית

פאריס. רושם חזק בחוגים הפוליטיים בפאריס עשה מאמר של ליאון בלום ב"פופילר" על מעפילי "יציאת־אירופה". המאמר – תשובה חריפה ועוקצנית להצעת אנגליה לצרפת להכניס את אנשי "יציאת אירופה" דרך היבשה.

קצור טלגרמות

• אוצרות המנזר מונטה קאסינו, שהועברו בפקודת גרינג למינכן, הוחזרו עתה לידי הממשלה האיטלקית. בין האוצרות – 19 תמונות גדולות מימי הרנסאנס וכהן 2 משל טיציאן, תכשיטים מפוארים ומספר פעמוני כנסיות.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

חצי נחמה

ראש הממשלה יצחק שמיר (בתמונה) ויו"ר הסנט הקנדי ג'י שרבונה מצאו נושא משותף – בפגישתם ביום שישי החליפו השניים רשמים על פרשת מטוס קרב קנדי שבסופו של דבר קורקע ולא המריא. האורח סיפר לשמיר המוטרד בשאלת המשך קיומו של ה"לביא", כי בשנת 1959 נכנעה ממשלת קנדה ללחצה של ארה"ב והפסיקה את פיתוח מטוס הקרב "ארו". שרבונה העיר כי היה זה משגה שפגע ביכולתה הטכנולוגית של ארצו ושהביא לבריחת "מוחות", שחיפשו תעסוקה במקומות אחרים. ראש הממשלה, המצדד בהמשך פיתוח ה"לביא", מצא כמובן עידוד רב בדברים ששמע.

יוסי מלמן

נסיך נולד – פסח גרופר חגג את ברית המילה של נכדו בחברת חברי כנסת של המפלגה הליברלית ואורחים רבים. אולמי טוקסידו, בהם נערכה החגיגה, סיפקו לסבא כבוד המשקל כסא מפואר מרופד קטיפה. מישהו מהאורחים לא החמיץ את ההזדמנות וצעק לגרופר: "זהו כסא שגם שרים וראשי ממשלות לא יושבים בו, רק מלכים. כל העתיד לפניך".

שלום ולא להתראות

שחקני "עלילות מקס מוריס ובלה מורדוח הערבי ומבישק הסוס" אינם מבינים מדוע הוחלט להוריד את ההצגה לאחר שעלתה 80 פעם בלבד. הנימוק הרשמי, הנתלה בהתחייבויות אחרות שיש לשחקנים המתנגשות עם ההצגה, נדחה מכל וכל על־ידי משה איבגי הטוען: "השחקנים רוצים להמשיך, הקהל אוהב את ההצגה והיא ממלאה אולמות. כנראה קל יותר להוריד הצגות מאשר להמשיך להריץ אותן".

איציק אלון, מנהל המכירות של "בית ליסין": "ההצגה לא נמכרה טוב מחוץ לתל־אביב. תיאטרון חיפה לא הצליח למכור אותה למפעל המנויים, קניינים אחרים לא גילו התעניינות, ההתיישבות העובדת לא אהבה אותה וגם בת"א לא מילאה אולמות. תיאטרון חיפה לחץ להוריד אותה כבר בחודש מאי ורק בגלל התעקשותי המשיכה עד היום". ביום חמישי התקיימה בפאב של איבגי מסיבה לסיום ההצגה ולמחרת בתום ההצגה האחרונה קיבל כל שחקן כלי זכוכית מלא ממתקים אולי כדי להמתיק את הגלולה המרה.

בתמונה מימין לשמאל שחקני ההצגה: סלים דאו, משה איבגי, אלי גורנשטיין ואורי גבריאל.

עידית נחמני

עיר חופשית

בחיפה נערכים בימים אלה לצילומי סרט שילווה על מסך ענק את ההצגה "עיר חופשית", שתועלה בתיאטרון חיפה בבימויה של נולה צילטון. ההצגה עוסקת באירועים ההפגנות של קתולים באירלנד בסוף שנות השבעים. ישולבו בה התרחשויות על הבמה עם סרט בעל אופי דוקומנטרי. את הסרט מפיקים אביטל במיר ויצחק הבין, בעלי חברת הסרטים "סכנורי". כאתרי הצילום נבחרו בחיפה מקומות בעלי סגנון בניה דומה למבנים באירלנד, כמו בניין העירייה ובית המשפט, שאף שוחזר כבית משפט בריטי. בסרט ישתתפו בין היתר איציק וייננגרטן, אמנון משקין, רות סגל וגיורא שמאי.

אריאלה [illegible]

משקל נוצה

קארן מלור (בתמונה) (23) שהוכתרה ביום ה' למלכת היופי של בריטניה לא סומכת רק על היופי. בשעות הפנאי היא מרימה משקולות וגם הראש עובד – היא מתפרנסת כפקידת חשבונות ומתכננת להיות רואת חשבון מוסמכת.

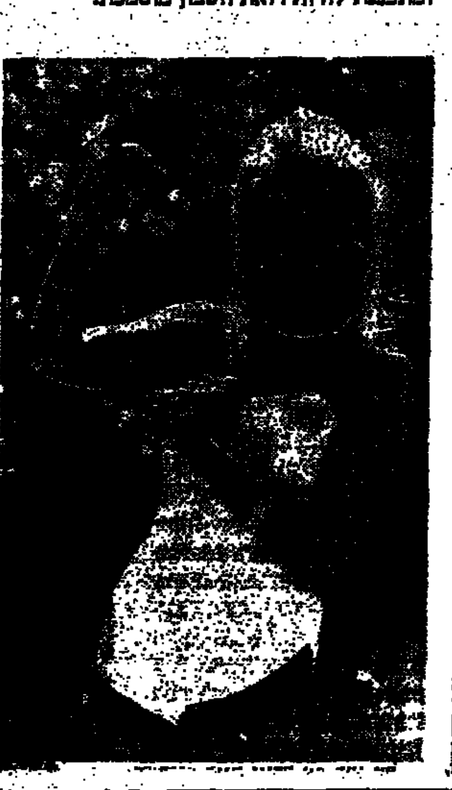

לראות בעור

מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, יורם בליזובסקי (משמאל), היה אורח שבוע האופנה הישראלי, שהסתיים בסוף השבוע שעבר. בליזובסקי בדק מקרוב את הנושא (בתמונה), וגם נפגש עם יצרנים וקניינים. לסיום הוא הודיע שהאירוע הוכיח את נחיצותו לקידום יצוא האופנה, שהגיע השנה ל־550 מיליון דולר – גידול של 24% לעומת השנה הקודמת.

צילום: רוני נעמן

כסף טוב

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק (מימין) מנשק בהתלהבות את כוכבת הפופ האמריקאית מדונה (משמאל). הסיבה לנשיקה היא הצעתה הנדיבה של הזמרת – תרומה של 500,000 פרנק למחקר מחלת האיידס. וכל זה קרה ביום שישי באולם העיר בפאריס.

המדור נערך ע"י מיכל פלג

הפרלמנט נגד הלורדים

ברידג'

מאת ארנונה שפאן

תארו לעצמכם איזה שיפור ברמה הפוליטית היה חל בארצנו אילו היינו נוהגים כמנהג הבריטים, ומקיימים תחרויות ברידג' בין הליכוד למערך, או בין ש"ס לר"צ, וכך במקום לריב, לצעוק ולתת דוגמה שלילית לעם, היו עסוקים באימונים לקראת התחרויות. בכל אופן, בלונדון מתקיימת אחת לשנה תחרות ברידג' בין הבית העליון (בית הלורדים) לבית התחתון (הקומונס), כשהזוכים אינם דווקא האצולה (שיש לה שם של משחקת ברידג', כביכול וכו'), אלא הזוכים הן לסירוגין, פעם בית זה ופעם בית זה.

הרמה אינה גבוהה ביותר, אולם פה ושם מצות ידיים מעניינות.

מחלק: מזרח
פגיעים: כולם
הכרזה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
---	1 דיאמונד	2 קלאב	3 דיאמונד
---	5 דיאמונד	---	---

צפון: ♠ A K 10 5 ♥ J 9 7 3 ♦ J 10 9 4 ♣ A
מערב: ♠ Q 7 6 2 ♥ K 2 ♦ K ♣ Q J 8 7 5 2
מזרח: ♠ 9 8 3 ♥ A 10 6 5 4 ♦ 7 6 ♣ 10 6 4
דרום: ♠ J 4 ♥ Q 8 ♦ A Q 8 5 3 2 ♣ K 9 3

החוזה של 3 בלי שליט הינו החוזה העדיף, אולם כנראה הלורדים (בצפון ישב לורד דופרין ובדרום לורד לבר) מחפשים נתח ואתגר נוסף ולכן בחרו בחוזה שסיכון רציני בצידו. ברור לכל שאם מערב מוביל במלך הארט והארט נוסף, החוזה מוכשל ללא כל סיכוי (מזרח וחוזר בהארט המלך דיאמונד זוכה בלקיחה בדרך זו או אחרת), אולם מערב הוביל בקלאב. הכרוז זכה בדומם, המשיך בדיאמונד ושיחק את האלוף בידו. המלך הופיע במערב והחוזה בוצע. תגידו: אז מה, "מזליסטיקר", את זה צריך לכתוב בעיתון? ובכן מה שאנחנו רוצים להראות לכם היא דרך מחשבה נכונה המובילה לביצוע נכון.

א. מערב לא הוביל בהארט, ולכן ניתן להסיק שאין בידו A K בהארט.

ב. מערב הכריז 2 קלאב כשמצב פגיע לכן בידו משהוא בסביבות פתיחה.

ג. אם המלך או האלוף הארט בידי מזרח (לפי ההכרזה), הרי סביר להניח ששאר הקלפים הגבוהים נמצאים בידי מערב.

מכל ההנחות שהנחנו עד כה מגיע הכרוז למסקנה שאין טעם לבצע עקיפה בדיאמונד, ואם המלך לא "נופל" הרי הכרוז היה ממשיך בנסך ספייד, כשהוא מבצע עקיפה על מערב, ומשליך את המפסיד בהארט על הספייד השלישי הגבוה בדומם. כך, שאף כי הביצוע נראה פשוט, אין זה אומר שהכרוז לא השקיע מחשבה יפה בתיכנון.

ואנונו: האם דמוקרטיה

(המשך מעמ' 1)

של נשיאי מצרים נאצר וסאדאת. בשעתם, שקבע במאמר "הפצצה", כי עצם סימן השאלה – האם יש או אין לישראל פצצה גרעינית והאם היא עלולה להשתמש בה בנסק אחרון – הוא־הוא שהשפיע יותר מכל על קביעת מטרות מוגבלות בלבד למלחמת יום כיפור. בכך הובטח עצם קיומה של ישראל מנסיון שאולי היה עולה יפה, לערער את יסודות קיומה ובטחונה, ולפחות להסב לישראל אבדות רבות וקשות פי כמה בנפש ובציוד צבאי חיוני.

מה שהיה נכון בעבר לגבי מצרים יכול להיות נכון בעתיד הקרוב והרחוק לגבי סוריה שנמצאת במצב מלחמה עם ישראל למעשה ולהלכה. וגם מה שמרתיע אותה הן לגבי עצם ההחלטה אם להתקיף את ישראל והן לגבי מטרות מלחמה אפשריות וכדאיות – יכול להיות סימן השאלה הגרעיני, שישראל ממשיכה לטפח ולשמור עליו בכל משטר בכל מעשיה והכרזותיה. אמנם היו אישים ומרעננים ישראליים שגרסו אחרת, אבל דעתם היתה ונשארה בטלה בשישים. וכל אדם נבון ובר־דעת יודע ומבין שכל הממשלות בישראל רואות ב"סימן השאלה הגרעיני" את קו ההגנה וההרתעה העיקרי שלה. וממילא כל מי שמקעקע או מחליש אותו, או שמתכוון לעשות זאת, כפי שעשה לפי דבריו שלו הנאשם מרדכי ואנונו, המעיד על עצמו כמאה עדים כי הגיש סיוע לאויב בזמן מלחמה.

גם הטענה של ואנונו ופלדמן שבמעשה הפרסום של ואנונו היתה כוונה לסייע לשלום האיזור והעולם היא טענת שווא, שרק כמה תמהונים וסירוטים נתפסים לה. המעצמות הגדולות ששלום האיזור והעולם תלוי בהן, הלכה למעשה, גורסות את ההפך הגמור. גם ארצות־הברית וגם ברית־המועצות מעדיפות לקיים את סימן השאלה הפוכבי העוקי לגבי יכולתה הגרעינית של ישראל. זו עובדה ברורה לעין כל. אילו היה עניין לאחת מהן או לשתיהן להסיר סימן שאלה זה, לא היה הדבר נבצר מיכולתן. ושתיקתן הנמשכת והמכוונת בנושא זה מעידה כמאה עדים כי גם הן מעוניינות בהמשך קיומו של סימן השאלה הזה למען שלום האיזור והעולם כולו. ההפך הגמור מטענתם האווילית והבוטות על פניה של ואנונו ופלדמן.

גם המעצמות הגרעיניות מעוניינות שכל מלחמה באיזור התיכון, אם תפרוץ, תהיה מוגבלת במטרותיה ובהיקפה ככל האפשר. ועובדה מוכחת היא שסימן השאלה הגרעיני הוא אחד הגורמים לכך. יתר על כן. כל קביעה פומבית מוסמכת שיש לישראל נשק גרעיני תאלץ את ברית־המועצות, ולאחריה גם את ארצות־הברית, להיגרר להסלמה מסוכנת של פעולות נגד ישראל, שמטרתן להגביל או לשלול ממנה את כוחה הגרעיני, או לאיים עליה בהתערבות מעצמתית נגדה אם לא תוותר עליו, או אם תעשה בו שימוש. ידיה של ישראל יהיו קשורות ולאויביה יהיה בכך פיתוי מלחמתי־התקפי שאין למעלה הימנו. וממילא ישמש המצב רתף לבלהבת מגע ולכל מיני צרות וסכנות שהכל מעוניינים להימנע מהן. עובדה היא ששתי המעצמות הגרעיניות נמצאות מתגובות שרשת כזאת בכל יכולתן. האצבע שלהן היא על הדק הגרעיני ועל היצרה הגרעינית – ולא האצבע של ברטרנד ראסל וכדומו לכהנה ושאר מכלי שלום ותמהונים, שואנונו ופלדמן רוצים לעשותם קין לניצחת שלום ישראל ובטחונה ואף לקעקע שלום האיזור והעולם.

ועל כן כאשר אביגדור פלדמן מכריז מראש, שזהו קו ההגנה על ואנונו – לערער את סימן השאלה הגרעיני של ישראל – הוא מכריז בכך בפומבי על כוונתו להחליש עוד יותר את כוחה ההגנתי וההרתעתי העיקרי של ישראל וממילא להגיש בכך במתכוון סיוע לאויב בזמן מלחמה. הצהרת כוונות זאת היא אזהרה פומבית לבית־המשפט שיש כוונה לנצל את בטחון ולעשות באמצעותו מעשים פליליים של בגידה וסיוע לאויב בזמן מלחמה, שבהם נאשם ואנונו. זו תהיה סתירה מניה וביה של עצם קיום המשפט ומטרתו.

בכך מתעוררת השאלה שהדורות הקודמים של נשיאי בית המשפט העליון ושופטיו – הנשיא אגרנט והנשיא וסגן השופט ויתקון – כה הירבו להבין ולהגדיר בעקבות הבג"צ של "אל ארד" בשנת 1965. הם קבעו אז ונימקו אחר כך כי הסמכות לפסול את הרשימה לבחירות אמנם אין לה הסמכה בהוראות החוק, אבל יש לה הסמכה בחוק הטבעי הדורש מהדמוקרטיה להיות "דמוקרטיה לוחמת" או לפחות "דמוקרטיה מתגוננת", כנגד תנועות ששואפות לקעקע את הדמוקרטיה מבית. מאז נתמעטו הדורות והמערכת המשפטית בישראל מלמעלה עד למטה כמעט אינה נזקקת למושגים הללו ולבירורם.

משפט ואנונו האמור ניהולו על־ידי בית־המשפט נוכח הצהרת־הכוונות המפורשת של הסניגור אביגדור פלדמן, מניחות לפתחו של בית־המשפט מההתחלה את השאלה הזאת, בלי יכולת להימלט ממנה: האם מדינת ישראל היא אכן "דמוקרטיה לוחמת", או לפחות "דמוקרטיה מתגוננת" כלפי אויביה מבית ומחוץ. האם מותר לבית־המשפט להגביל ולמנוע מראש את יכולתם של אויבי המדינה לסכן את קיומה ובטחונה לפני מעשה, או רק להעניש לאחר מעשה. על אחת כמה וכמה כשיש כוונה לבצע את הפגיעה הזאת בבית־המשפט עצמו ובאמצעותו. זו השאלה: האם בית־המשפט יגן על עצמו ועל הדמוקרטיה הישראלית בפני פגיעה כזאת, והאם ינהל את המשפט בצורה שתצמצם אותה עד למינימום האפשרי ותסכל מלכתחילה את כוונותיהם המוצהרות של ואנונו ופלדמן לפגוע בבטחון המדינה ולסייע לאויב בשעת מלחמה באמצעות בית המשפט, כאמור.

ההסתדרות הציונית העולמית — הסוכנות היהודית לארץ ישראל
המשרדים בחיפה שדרות פל י"ם 7
הודעה לציבור
על החלפת מספר הטלפון
במקום המספר הישן 9־642451־04
המספר החדש:
04־681111
החל מיום ב' 31.8.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי ירוחם
הודעה בשינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום, ומשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירוחם, הופקד שינוי תוכנית הנקראת שינוי מס' 39 לתוכנית מפורטת: 101/03/26 ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
א. שינוי יעוד מאזור מסחרי לשטח לבנייני ציבור (בית־תרבות) וקביעת יעוד לבניני ציבור.
ב. שינוי יעוד מרכז עירוני ראשי לבנייני ציבור.
ג. קביעת הנחיות בניה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: מקום רח' הפלמ"ח בהצטלבות רח' צבי בורשטיין גוש – 39551
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן וכאי לפי סעיף 100 לחוק רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט ומנומקת בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דניני
יו"ר הועדה לתכנון ולבניה
מחוז דרום

משחת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת.
תל־אביב
שוד – המלך ג'ורג' 54 – 280644
קופת חולים כללי – אכסודוס 7 – 232583
ירושלים
מרפאת רוממה – הכב' 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
הדקון – שטמפפר 24 – 910946
בני־ברק – רמת־גן
הדסה – בצנלסון 151 רמת־גן 722271
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 5 בת־ים – 5515671
אורין – הפי"ן 52 חולון – 889153
רחובות
מאוחדת – בנימין 23 – 457991
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
שואף – אחוזה 78 רעננה
אלמקס

עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום
נהג I
לחייל

هكذا من الاصل

דבר ספורט

בטקס ססגוני, ריקודים לצלילי מוסיקה איטלקית עממית נפתחה אליפות העולם באתלטיקה

ורנר נטל הזהב בברזל ורוזה מוטה במרתון לנשים

ברומא נערך אמש טקס הפתיחה של אליפות העולם באתלטיקה־קלה 1987. עוד לפני כן, בשעות הבוקר, התקיימו התחרויות המוקדמות לריצת 100 מ'. בתמונה: האמריקאי קארל לואיס מזנק לריצת ה־100 מ' בה ניצח בזמן שיא אליפות חדש – 10.05 ש', כשמימינו הרץ הקובאני ריקארדו צ'אקון ומשמאלו הבולגרי ואלנטין אטאנאסוב

ורנר גונתור, שווייצרי ענק, הוכתר כאלוף העולם הראשון באליפות שנפתחה אתמול ברומא. הוא נטל את מדלית הזהב בהדיפת כדור ברזל והנחיל מפח נפש לקהל האיטלקי שרצה כמובן בנצחונו של השוטר הסקומי אלסנדרו אנדריי, השיאן העולמי הטרי, שנאלץ להסתפק במדלית הכסף.

גונתור, שפסל שלוש משש הדיפותיו, הרחיק את כדור הברזל למרחק של 22.23 מ' בהדיפתו האחרונה והקדים את אנדריי שקבע תוצאה של 21.88 מ'. את מדלית הארד נטל האמריקאי ג'ון ברנר שהיה רחוק מהאיטלקי ב־13 ס"מ בלבד.

אכזבה גדולו שני המזרח גרמנים, אולף טימרמן ואודו באייר, שלא הצליחו להשתלב בין שלושת הזוכים במדליות.

בהעדרן של הגדולות, קריסטיאנסן, בנויט וזייץ זכתה כצפוי הפורטוגלית רוזה מוטה במדלית הזהב במרתון לנשים כשקבעה זמן של 2:25.17 שעות, המהווה שיא משחקים בלתי רישמי. מוטה הקדימה בהרבה את הרוסיה זויה איבנובה והצרפתיה ג'וסטין וילסון.

בתום ריצתה הספיקה מוטה להקיף את האיצטדיון ולהצטלם זמן רב לפני שהרוסיה נכנסה לשערי האיצטדיון.

בריצת 10,000 אלפים מטר זכה בזהב הקנייתי קיפקויף בזמן של 27:38,63 דקות – שיא אליפות חדש.

לואיס בכושר מצויין

קרל לואיס הוכיח אתמול, כי הוא מצוי בכושר טוב לקראת ריצת הגמר ב־100 מ'. לאחר שבסיבוב הראשון קבע זמן של 10.05 שנ' כדי לשפר את הישג שהעניק לו את מדלית הזהב בהלסינקי, ניצח גם בסיבוב השני אחה"צ אם כי בזמן פחות טוב 10.38 שנ'. הוא הקדים את אלוף אירופה לינפורד כריסטי שפיגר אחריו בשתי מאיות.

גם בן ג'ונסון העפיל בקלות לחצי הגמר לאחר שקבע בסיבוב השני זמן של 10.14 שנ'.

הפתעה נפלה כבר בסיבוב הראשון כאשר האמריקאי מארק ויתרספון המנצח במבחנים בארצו ובעל הישג של 10.04 שנ' נכשל ולא העפיל אפילו לסיבוב השני.

בין הנשים קבעה בבוקר המזרח גרמניה דרסלר את הזמן המהיר ביותר 11.02 שנ'. בסיבוב השני היתה הקנדית איסג'נקו המהירה ביותר עם זמן של 10.99 שנ'. האלופה הקודמת המזרח גרמניה מרליס גוהאר, המתכוונת לפרוש אחרי האליפות, העפילה אף היא לחצי הגמר אם כי סיימה רק רביעית במקצה שלה עם זמן של 11.40 שנ'.

לחצי הגמר העפילו גם שתי המזרח גרמניות דרסלר וגלאדיש שלושת האמריקאיות ומרלין אוטי־פייג' מג'מייקה.

תשעה מטוסי סילון בטקס הססגוני

אליפות העולם השניה באתלטיקה נפתחה אתמול בטקס ססגוני שכלל ריקודים לצלילי מוסיקה איטלקית עממית. תשעה מטוסי סילון של חיל האויר האיטלקי חלפו מעל האיצטדיון האולימפי כשהם מותירים מאחוריהם שובל ארוך של צבעים אדום לבן ירוק צבעי הדגל האיטלקי.

כ־1700 ספורטאים מ־165 מדינות נוטלים חלק באירוע הגדול. בהלסינקי לפני ארבע שנים נטלו חלק באליפות הראשונה רק 147 מדינות. בין המשלחות צעדה גם המשלחת הישראלית בראשה נושאת הדגל סיגל גונן ואחריה אילן גולדווסר ומאחוריהם המאמנים דוד קושניר ואברהם גרין

ארבע תזמורות צבאיות הוליכו את נציגי הנבחרות המשתתפות הנושאים את דגלי ארצותיהם לתוך האיצטדיון. מזג אויר חם ושמים מעוננים. הרבה משלחות צעדו בבגדיהם הלאומיים. אפריקאים יופיעו בשמלות ארוכות וצבעוניות ואסיאתים בסארים לבנים.

נשיא איטליה פרנצסקו קוסיגה פתח רישמית את המשחקים עזבו הספורטאים את האיצטדיון ופינו אותו לקבוצות של רקדנים בתלבושות צבעוניות. משחק שוטם עם שחקנים חיים נערך אף הוא על הדשא.

כ־60,000 צופים ביציעים קיבלו את הרקדנים בשאגות עידוד רמות ובתשואות.

כשפינו הרקדנים את הזירה ניתנה רשות הריצוד לספורטאים. דקות ספורות לאחר סיומו של טקס הפתיחה ניתן האות הזינוק לריצת המרתון לנשים.

נגד סמי המרץ

התאחדות האתלטיקה הבין לאומית מתכוונת לצאת בהתקפה מחודשת נגד נגע סמי המרץ, בהם משתמשים הספורטאים, כדי לשפר את הישגיהם. בכינוס של קונגרס ההתאחדות נמסר, כי בקרוב יחלו נציגים לערוך מבדקי סמים ללא התראה מוקדמת, הן בתחרויות והן באימונים.

בקונגרס הועלתה הבעיה, לפיה משתמשים האתלטים בסמים במהלך אימוניהם ולפני תחרויות מפסיקים כדי שלא להתפס. נגד שיטה זו יערכו, כאמור, צוותי הבדיקה בדיקות פתע גם באימונים, לאורך כל ימות השנה.

אתלטים שיתפסו משתמשים בסמים יענשו בהרחקה מפעילות, זהו מהרחקה לשישה חודשים וכלה בהרחקה לכל החיים, אם האתלט יתפס פעמיים.

קרל לואיס נגד בן ג'ונסון
מי יהיה הרץ המהיר בעולם?

אליפות העולם, שנפתחה אתמול, תבגם כבר היום להילוך גבוה, שעה שבשעות אחה"צ והערב יתקיימו חמישה גמרים, ביניהם קרב המאה, שיפגיש את האצנים המהירים בעולם על מסלול אחד. אם הכל יתנהל על פי התבנית ב־19.40 זה כנגד זה אלוף העולם מהלסינקי, האמריקאי קרל לואיס, הקנדי בן ג'ונסון, שירד לאחרונה פעמיים מתחת ל־10 השניות, אלוף אירופה האנגלי יליד ג'מייקה, לינפורד כריסטי, והניגרי אימו והאמריקאי מקריי.

המיאוץ הזה צריך להסתיים תוך פחות מעשר שניות ואולי גם להוליד שיא עולם חדש. על פי כל הנתונים זה עשוי לקרות. על המנצח לא כדאי להמר. כל אחד מהמגיעים לגמר הוא קליבר בעל פוטנציאל לנצחון. מכל מקום ההימור שלנו לואיס או ג'ונסון.

המפגש בין השניים מכונה קרב המאה. זה מול זה, שני האצנים המהירים כיום בעולם. בן ג'ונסון הג'מייקאי, המופיע תחת דיגלה של קנדה, וקרל לואיס האמריקאי. היום אחה"צ יתייצבו השניים על אדני הזינוק באיצטדיון האולימפי ברומא כדי להוכיח, חד וחלק, מי הוא המהיר בעולם.

העבר אינו מחמיא כל כך לג'ונסון, לפחות מבחינת הישגים באליפויות עולם ואולימפיאדות. בקופסת המדליות שלו רק שתי מדליות ארד מלוס אנג'לס. לעומת זאת צבר האמריקאי גבה־הקומה ארבע מדליות אולימפיות, כולן מוזהבות, ושלוש דומות באליפות העולם הראשונה בהלסינקי.

אבל כפי שאומר ג'ונסון, זה הכל שייך לעבר. ויש לו על מה להתבסס. בארבעת המפגשים האחרונים בין השניים, היתה תמיד רגלו על העליונה. הוא טוען שהמפגש הנוכחי אינו מטיל עליו לחץ מיוחד. "אני מוכן לעימות". הוא אומר ערב הריצה.

לואיס מצידו מאמין ביכולתו. הוא חוזר לאחרונה לכושרו הטוב וסבור, כי לעומת הפעמים הקודמות, בהן הפסיד לג'ונסון ולא היה שיא, הפעם הוא מוכן היטב למשימה, הן מבחינה גופנית ובעיקר מנטלית.

בין השניים אין יחסי ידידות גדולים, אם כי לואיס ידע מזה בצורה דיפלומטית, כאשר השיב לשאלה: "איני מבין מה הבעיה. בן רוצה להוכיח שהוא הטוב ביותר וכך גם אני..."

ג'ונסון יסמוך היום בעיקר על הזינוק המצויין שלו. לואיס, בעל הזינוק החלש יחסית, מתכוון להפעיל את המנוע שלו במחצית המרחק, שם הוא מתחיל לצבור מהירות. מכל מקום הוא מתכוון לזנק היטב, בכל האפשר, כדי לא לאפשר לג'ונסון לברוח ממנו יותר מדי. לדעתו אם במחצית הדרך יהיה קרוב ליריבו, הרי שכוח הסיום שלו יעניק לו את הנצחון.

אבל בשעה שהשניים מתכננים את המפגש ביניהם, אין הם שוכחים את יתר המשתתפים בעלי הסיכויים להעפיל לגמר. לואיס למשל חושב שבן־ארצו מארק ויתרספון (בינתיים נשר ויתרספון כבר בסיבוב הראשון) עשוי להפתיע ולנצל את העימות בין השניים כדי לזכות מן ההפקר. גם ריי סטיוארט, שקבע 9.89 במאץ אמריקה עם רוח, הניגרי צ'ידי אימו וכמובן אלוף אירופה, האנגלי לינפורד כריסטי, מסוגלים לחולל הפתעה ולגנוב את המדליה המוזהבת, מתחת לאפם של שני היריבים.

העדרה של אשפורד הותירה מאבק פתוח

גם הריצה המקבילה לנשים תהיה כבר היום. שיאנית העולם, אוולין אשפורד, לא תהיה שם. אלופת העולם, המזרח גרמניה הוותיקה מרליס גוהאר, תשתדל לשמור על כתרה, מול יריבות מעולות, כמו בנות־ארצה דרסלר וגלאדיש, הג'יימקנית מרלין אוטי־פייג', הקנדית איסג'נקו והאמריקאית גריפית. צפוי קרב פתוח שכנראה לא יביא גם שיא עולם.

הגמר הראשון של היום יחל בכזד הקפיצה לגובה, שם ינסו שתי בולגריות קוסטדינובה, שיאנית העולם, וחברתה איסיבה לשמור על עליונותן, מול נסיונות לנפצה מצד האמריקאית ריטר, הרוסיה ביקובה והמזרח גרמניה באיירהלם.

מקצוע השדה של היום הוא הטלת כידון לגברים. לאחר השינוי במשקל הכידון, החלום הוא לשבור את מחסום 90 המטרים. הקרוב ביותר לכך הוא הצ'כי זלזני, שיצטרך להגן על שיאו העולמי, מול הבריטי היל, שכבר ניצח אותו השנה פעמיים.

בגמר האחרון, הליכה ל־20 ק"מ, יהיה מאבק בין הלכי הגוש המזרחי, ובעיקר אלוף אירופה, הצ'כי פריבלינץ', לבין המקסיקאי מרסיאנו, המועמד לנצח.

אחה"צ גם יכנס לפעולה הנציג הישראלי אילן גולדוואסר, שירוץ 400 משוכות במסגרת המוקדמות.

השווייצרי גינטר וורנר זוכה במדלית הזהב בהדיפת כדור ברזל

ק.פ.ר ונוטינגהם בראש באנגליה

ק.פ.ר קבוצתו של הישראלי רוד פיזנטי ונוטינגהאם פורסט ממשיכות להוליך בראש טבלת הליגה האנגלית גם בתום המחזור הרביעי שנערך אתמול.

שתיהן זכו בנצחונות זהים בשיעור 0:1 על יריבותיהן. קווין ברוק הרכש החדש הבקיע את שער סאותהמפטון והעניק הנצחון ללונדונים. נייג'ל קלאף בנו של המאמן הבקיע לזכות היערנים שניצחו את ניוקאסל.

את הנצחון של המחזור רשמה לזכותה ארסנל שהבקיעה חצי תריסר ללא מענה לרשת פורטסמות, הסוגרת את הטבלה ללא נקודות. האלופה אברטון התאוששה מתבוסתה נגד ריאל מאדריד (6:1) באמצע השבוע וניצחה את שפילד ונסדיי בתוצאה 0:4. גם יריבתה העירונית ליברפול הבקיעה רביעיה בנצחונה על מחזיקת הגביע קובנטרי 1:4.

צ'לסי ניצחה את לוטון 0:3 וגם מנצ'סטר יונייטד חזרה הביתה עם נצחון 1:3 על צ'רלטון.

יתר התוצאות: וימבלדון – דרבי 0:1; ווטפורד – טוטנהאם 1:1; וסטהאם – נוריץ'.

בסקוטלנד נוצחה האלופה ריינג'רס גלאזגו ע"י יריבתה העירונית סלטיק 1:0. אברדין ודנדי יונייטד נפרדו בתיקו 1:1 ודנדי גברה על דנפרמלין 0:5.

בגביע הגרמני

בגרמניה נערך אתמול הסיבוב הראשון בגביע. את ההפתעה סיפקה אופנבורג שכפתה תיקו 3:3 על בורוסיה דורטמונד. אולדנבורג סיימה בתיקו ללא שערים את משחקה עם בוכום.

יתר התוצאות: קייזרסלאוטרן – מאנהיים 1:3; מינשנגלאדבאך – לברקוזן 1:2; האמבורג – הומבורג 0:3; קלן – שטוטגארט 0:3; באיירן מינכן – אסן 1:3; פרנקפורט – שאלקה 2:3; ורדר ברמן – הרדן 0:4.

אליפות העולם בהאבקות

מתאבקי ברה"מ הוסיפו שלוש מדליות זהב למאזנם במסגרת אליפות העולם הנערכת בצרפת וצברו בסיכום הכללי שש זהב אחת כסף ושתי ארד. האמריקאים נטלו שתי מדליות זהב.

הנדרסון פצוע ברגלו
תימשך "רכבת האויר"

מאת משה כהן

בגיעתו הראשונה של גירום הנדרסון בבדור איכזבה רבים במכבי ת"א, לאחר שהתברר שהכוכב שחום העור סובל מפציעה ברגלו.

רבים ממקורבי מכבי ת"א הגיעו ביום שישי לאולם בית הלוחם, במטרה לראות את ה"ענק", הנדרסון בפעולה. מיד לאחר כניסתו לאולם התברר שהוא סובל מפציעה בברך וקשה לבדוק את יכולתו.

בכל מהלך האימון הוא התקשה לנוע ולרלף קליין לא נותר אלא לאמר בתום האימון: "נבדוק אותו שוב ביום ראשון ורק אז נחליט סופית".

הנדרסון טען שהוא נחבל בברך לפני שבועיים. אין ספק שהפציעה מוליכה את סיכוייו לשחק במכבי. יתכן שתנתן לו הזדמנות נוספת ויערכו לו בדיקות מקיפות, אבל קשה להאמין שראשי הקבוצה יקחו על עצמם סיכון.

בינתיים, מצויים מועמדים נוספים על הכוונת של מכבי ת"א ויתכן שהרכבת האוירית של השחקנים תמשך גם השבוע.

המדורגים נשרו מטורניר האמלט

כל ארבע המדורגים הראשונים בטורניר "האמלט" המהווה הכנה לאליפות ארה"ב הפתוחה הודחו בשלב רבע הגמר. איוון לנדל המדורג ראשון הפסיד לאמריקאי ג'ימי פיים 6:3, 6:7, 7:6. פאט קאש שניצח קודם לכן את עמוס מנסדורף 1:6, 6:7 הפסיד לשוודי סוונסון 6:7, 6:2, 7:5. הנרי לקונט ניצח את ג'ימי קונורס 6:3, 2:6 (קונורס פרש), ואנקונה גבר על גומז 6:3, 2:6.

לנדל ומקנרו עשויים להפגש ברבע הגמר

איוון לנדל, המדורג ראשון בפלושינג מדו, עשוי להפגש עם ג'ון מקנרו בשלב רבע הגמר, אם כמובן הכל יתנהל על פי התבנית עד לאותו שלב. לנדל יפתח את דרכו להגן על תוארו במפגש נגד המדורג 112 בעולם, הדרום אמריקאי בארי מאזיה.

מקנרו, המדורג שמיני, יפגוש בסיבוב הראשון, בו נוצח אשתקד, את בן־ארצו מאט אנגר, המדורג 68 בעולם.

לנדל ומקנרו נפגשו לאחרונה בתחילת החודש, אך המשחק לא הגיע לסיומו בגלל גשם. מקנרו הוליך אז 6:7, 4:1.

בחצי הגמר צפוי לפגוש המנצח בעימות בין השניים את בוריס בקר, שיפתח הופעתו בטורניר נגד האמריקאי טים וילקינסון, שהגיע אשתקד לרבע הגמר.

חצי גמר שוודי צפוי, אם יצליחו שטפן אדברג ומאטס וילאנדר להתקדם על פני כל המשוכות בדרך. אדברג יפתח מול דאריק רוסטאגנו, בעוד וילאנדר מצפה ליריב שיעפיל מהמוקדמות.

מצ'ירד, המדורג חמישי, יפגוש בפתיחה את בן־ארצו הצרו לנבחרת קרל נובאצ'ק. פאט קאש (7) את השוודי פיטר לונדגרן וג'ימי קונורס את בן ארצו ג'ון ריץ.

עמוס מנסדורף ישחק בסיבוב הראשון נגד האיטלקי קלאודיו פיסטולסי. בלום וגליקשטיין יצטרכו לעבור את שלב המוקדמות.

● שמשון מגמס ממכבי נתניה, יורן פרסלני ממכבי פ"ת, יחיאל אבן צור מבית"ר ת"א, צחק אוחנה מהפועל ירושלים, משה גביש מבית"ר נתניה ודורון ביטון מהפועל ר"ג לא ישחקו את העונה בשבת הבאה בגלל חמישה כרטיסים צהובים שצברו עוד בעונה החולפת.

● קבוצת הפועל ירושלים הציגה אתמול יכולת טובה, כשסיימה את משחק האימון שלה מול הפועל פתח תקוה בתיקו 2:2 (0:1). אשר ששון ממרדי ועקנין הבקיעו את השערים לזכות ירושלים, שמאמנה יהושע פייגנבויים הביע שביעות רצון מהכנות קבוצתו לקראת העונה הקרובה.

● קבוצת מכבי נתניה גברה אתמול במשחק אימון על מכבי פ"ת בתוצאה 0:3 (0:0). שחקני עיר היהלומים הציגו יכולת טובה במיוחד. בשניה הם הצליחו לנוטסט את הגנת האורחים. את השערים לנתניה הבקיעו: שלום תקווה, בני לם ודוד גבאי.

שערוריה בבריכת השחיה באליפות ישראל בהשראת מאמנים ושחיינים

מאת יצחק אשל

שערוריה שטרם היתה דוגמתה פרצה ביום שישי, ביומה השלישי של אליפות ישראל בשחיה, כשקבוצה גדולה של שחיינים, מלווים בעידוד מאמניהם, הפריעו למהלך אליפות ישראל תוך כדי קריאות גנאי, וריקת תדירים (הפרעת המהלך השוטף של האליפות, בשחלק מהשחיינים נמצאים במים ולמעשה לא מאפשרים את קיום התחרות.

מבדיקה שעשה כתבנו עולה שקבוצת מאמנים, בהם ברוך צ'יש, גרשון שפע, נרב בסשה וחנן גלעד לא השלימו עם ההחלטה שהתקבלה באיגוד השחיה עוד לפני שנה בנושא הניקוד הקבוצתי.

לפני תחילת האליפות נערכה פגישה בהשתתפות נציגי איגוד השחיה והמאמנים והכל באו לידי הסכם, אשר לפיו תתנהל האליפות לפי המתכונת שנקבעה ע"י איגוד השחיה.

השחיינים השתוללו, דבר שפגע באליפות. כתבנו מציין שזאת הפעם הראשונה בתולדות אליפויות ישראל בשחיה ששערוריה מאין זאת פורצת ופוגמת קשות באליפות ובהשגיה. את האירוע החיובי ביותר במסגרת ההשגית יש לראות במשחה ל־100 מ' גב כשזוהר גלילי הצליח במשחה המוקדם בשעות הבוקר לשפר את השיא הלאומי וזאת הפעם הראשונה ששחיין ישראלי יורד מדקה במשחה זה, כשקבע – 59.95 שניות.

אולם אחה"צ, לקראת מאבק הגמר, הוברר במפתיע כי גלילי לא התיצב למקצה שלו וערן גרוזי ששחה יחיד הצליח לשפר את שיאו של גלילי ולקבוע 59.90 שניות.

איגוד השחיה, נשיאות ההתאחדות לספורט יתכנסו בהקדם על מנת לדון ולהחליט על הענישה או דרך ההרתעה שתופעל כלפי המעורבים בשערוריה.

הנהלת ההתאחדות לספורט מביעה שאט נפש מהתנהגות שחיינים מסוימים באליפות ישראל בשחיה. ההתאחדות מחזקת את ידי הנהלת איגוד השחיה, אשר השעתה לאלתר את השחיינים מהאליפות בגין התנהגות בלתי הולמת.

השחיינים שהושעו יעמדו לדין משמעתי בפני המוסדות השיפוטיים של ההתאחדות לספורט. התנהגותם באה בעידוד ובהשפעת מאמניהם, אשר שכחו את תפקידם, מעמדם ו"השגי שחייניהם.

מאמנים אלה, במקום שיהוו גורם מחנך להתנהגות הולמת לערכי הספורט לחינוך ספורטאים צעירים – ניצלו את הספורטאים למטרותם המפוקפקת.

אלה התוצאות: 100 מ' חופשי: 1. שגב פורת (גליל־עליון) 53.02 שניות 2. זוהר וייס (בני שמעון) 53.21 שניות. 3. שגיא שטיגמן (עמק חפר) 54.50 שניות.

נשים: 1. ענת ישראל (מכבי ת"א) 1:02.14 דקה 2. ענת לויס (בית ברל) 1:02.70 דקה. 3. תמי לוין (בית ברל) 1:03.68 דקה.

400 מ' מעורב אישי: 1. ערן גרוזי (מכבי ירושלים) 4:42.13 דקות. 2. אמיר שטרנפלד (בית ברל) 4:43.02 דקות. 3. גלעד חן (הפועל גלבוע) 4:43.21 דקות.

200 מ' חזה: 1. ערן דורון (מרכז ויסגל) 2:40.44 דקות. 2. אילון קורן (מכבי ירושלים) 2:43.02 דקות. שאר השחיינים, ביניהם הפיבורדיסטים לא נטלו חלק במשחה זה.

נשים: 1. אידית אפרתי (מכבי ת"א) 2:47.76 דקות. 2. זוהר לבנסברג (גליל־עליון) 2:49.97 דקות. 3. אורית בש (הפועל נהריה) 2:54.85 דקות.

200 מ' שליחים: 1. הפועל בני שמעון (שיא לאומי) 7:59.45 דקות. 2. גליל־עליון 8:18.56 דקות. 3. מכבי ירושלים 8:24.47 דקות.

נשים: גליל־עליון 9:31.45 דקות. 2. מכבי קרית אונו 9:38.89 דקות. 3. הפועל נהריה 9:39.18 דקות.

50 מ' חופשי: 1. זוהר וייס (בני שמעון) 24.69 שניות. 2. אורי ברק (בני שמעון) 25.34 שניות. נשים: אידים קומן (מכבי נהריה) 28.19 שניות. 2. ענת ישראל (מכבי ת"א) 28.30 שניות. 3. נעמה שמיר (מרכז ויסגל) 29.27 שניות.

100 מ' גב: ערן גרוזי (שיא לאומי) 59.90 שניות. 2. אליאב סל (הפועל נתניה) 1:03.03 דקה. 3. איתי מרמרי (מכבי ירושלים) 1:04.24 דקה.

נשים: שרון אכסלרוד (הפועל נתניה) 1:11.27 דקה. 2. דורית משלר (הפועל נהריה) 1:12.38 דקה. 3. הדס פרה (הפועל נהריה) 1:13.82 דקה.

1500 מ' 1. ברק עסר (בני שמעון) 16:50.92 דקות 2. יובל חומסקי (מכבי ירושלים) 17:57.49 דקות 3. יאיר זורע (גליל־עליון) 18:04.19 דקות.

800 מ' נשים: מורין פרידמן התיצבה לתחרות למרות איסור מאמנה – 9:58.62 דקות 2. רדיס אלון (מכבי קרית אונו) 9:59.55 דקות 3. יעל קוסוביצקי 10:11.80 דקות.

100 מ' מעורב אישי שליחים: 1. מכבי ירושלים 4:13.89 דקות 2. בני שמעון 4:24.57 דקות 3. מכבי ת"א 4:25.78 דקות.

נשים: 1. הפועל נהריה 4:59.27 דקות 2. נהריה ב' 4:59.73 דקות 3. מרכז ויסגל 5:00.76 דקות.

למרות השערוריה נקבעו מצטייני האליפות: ערן גרוזי בין הגברים, אידים קומן בין הנשים והפועל גליל־עליון בדרוג הקבוצתי.

כדורמים: גבעת חיים מכבי קרית אונו 8:12

קבוצת הפועל גבעת חיים גברה על מכבי קרית אונו בתוצאה 8:12 וזכתה בבכורה של הסיבוב השני בליגה הלאומית בכדורמים כשלזכותה 34 נקודות והיא מקדימה את הפועל קרית טבעון עם 32 נקודות לאחר שגברה על הפועל גוש זבולון 17:22. אסא ת"א גברה על הפועל פ"ת 11:17. שלוש המנצחות וכן מכבי קרית אונו ישחקו בקבוצת הדרוג של הבית העליון.

מיחיץ': נצטרך להתחיל הכל מחדש
אבי רן איננו והכוכבים בחו"ל

מאת שמואל קליגר

מותו של השוער אבי רן; עזיבת כמה מעמודי התווך של נבחרת הכדורגל לחו"ל והעובדה שהדברים הללו התרחשו בזמן גיבושה של נבחרת הכדורגל מחייבת את המאמן הלאומי להתחיל את בניית הנבחרת הלאומית כאילו מהתחלה – אמר בסוף השבוע מיליניקו מיחיץ' שחזר מחופשת מולדת ביוגוסלביה.

לדעתו, כאשר עוזבים 5–4 שחקנים, הדבר מורגש בפרט כשמדובר בתפקידים עדינים כמו השוער והבלם. הבעייה העיקרית היא שהיתה השקעה גדולה בשחקנים שלנו שעזבו והם טרם הפיקו מעצמם את הפירות המקווים.

"אין לנו ברירה ואנו חייבים להמשיך בדרך שבה התחלנו, בגיבוש הקבוצה ולחפש דרכים לשיפור המצב בנבחרת".

המאמן שיבח את ההתאחדות לכדורגל שהצליחה לארגן לנבחרת 7 משחקים בינלאומיים החל במשחק נגד קפריסין שיהיה ב־21 באוקטובר בקרית־אליעזר וכלה במשחקים שיהיו במהלך החורף בהשתתפות מלטה, שוויץ, בלגיה, פולין ואנגליה. כן צפוי משחק נגד נבחרת אייר אולי ברבליק. הכטרה תהיה לשתף במשחקים אלה מספר גדול של שחקנים צעירים. לדעתו יש במאגר שלנו 10 עד 15 שחקנים צעירים כאלה ואף נקב כדוגמא בשמותיהם של משה איזנברג והדר גורדנה כמי שמסוגלים להגשים את הציפיות – גם במשחקי הליגה.

המאמן גרם התרגשות בקרב העיתונאים הרבים שהאזינו בקשב לדבריו, כשאמר שחבל על הכסף לשלוח אותו לאוסטרליה כדי לרגל אחר הנבחרת המארחת של הטורניר האוקייאני־הרי בשביל זה יש קסטות וידיאו. אי אפשר להעביר את המידע לשחקנים רק בדיבור. ואנו, העיתונאים, חשבנו כמו בינינו לבין עצמנו: איפה היית מיחיץ', לפני עשר שנים ולפני עשרים שנה?

בהתייחסו לתוכנית האימונים לקראת המשחקים הקדם־אולימפיים אמר, שבתחילת הליגה המטרה היא להמנע מפגיעה בהכנת הקבוצות. באוקטובר יהיה משחק בינלאומי (נגד קפריסין) ושני אימונים ובנובמבר ואילך יתרבו האימונים והמשחקים.

נימה של ציונות נקשרה לדבריו, כאשר אמר שהתגעגע לארץ בהיותו בחופשה בארצו ובדברו על השחקנים שעזבו לחו"ל מתוך חישובים אישיים. מדוע לא יכולים היו לנסוע לבלגיה בבגרה? אמר־שאל, בהתכוונו לכך שהיו יכולים להתחשב בצורכי הנבחרת. כבר לא הפתיע אותנו יותר כשהתפלמס כמו בינו לבין עצמו עם שחקני הנבחרת שיצאו לרעות בשדות זרים: "מה היה חסר להם בארץ? הם היו כאן כמו מלכים. עשו כאוות נפשם בקבוצותיהם. בחו"ל הם לא יוכלו להנות מאותם תנאים. באירופה הכל שונה. גם המשמעת וגם הדרישות גבוהות יותר באירופה מאשר בארץ".

מכבי ת"א לוטשת עיניים
לעבר גביע יהודה לייליאן

מאת שמואל קליגר

מכבי תל־אביב מחזיקת גביע המדינה לוטשת עיניים גם לעבר הגביע ע"ש יהודה לייליאן ז"ל, כדי להוסיף גביע זה לארון העקום שלה יהיה עליה לגבור תחילה מחרתיים באצטדיון רמת־גן את בני־יהודה במשחק הגמר. מכבי תל־אביב ניצחה במשחק המקדים, שפתח אתמול את העונה הרשמית בכדורגל את האלופה, בית"ר ירושלים 0:2 בעוד שבני־יהודה נאלצה להמתין לדו־קרב בעיטות מ־11 מ' כדי להדיח ממסגרת זו את הפועל לוד (לאחר שבתום המועד החוקי היה שוויון 1:1, ניצחה בני־יהודה 3:5 בבעיטות 11 מ').

בני יהודה 5 (1) – הפועל לוד 3 (1)

לפי מה שראינו על כר הדשא במשחק הפותח של העונה הרשמית זה לא כל כך התאים לכותרות המרעישות הזועקות על מצב הבית של הפועל לוד. שחקנים, שטרם חזרו לאימונים סדירים; מאמן שעזב ברגע האחרון את הספינה הטובעת – כל זה בכלל לא ניכר על כר־הדשא המצויין של אצטדיון רמת־גן. דווקא אנשי שכונת התקווה עודדו ומלה במשחקם ולעיתים נדמה היה כי לא יזיק להם עוד כמה אימונים לפני שיתחילו את העונה ממש.

ההפתעה היתה, איפוא מושלמת. הלודאים ללא שוערם הקבוע יעקב בגדיס ועוד כמה שחקני מפתח מן העונה החולפת היו יריב ראוי לשמו לבני־יהודה. עד ההפסקה גילו אפילו עדיפות בכל הקשור לרוח לחימה ולשליטה במרכז השדה. היסיב לשוק הקשר ישראל מאיה שהוכיח כשרון ניכר. אף מבאו פרי בעצלום שעה שבני סמדג'ה הבקיע מבעיטת עונשין מ־11 מ' (14) לאחר שהבלם פרי נגע בידו בכדור בתוך הרחבה.

בני־יהודה, שגילו משחק מפוזר ולא מדויק בהתקפה, אך איכותי במיוחד בחלק האחורי – אכן ניצלו טוב יותר את המחצית השניה ליזום התקפות מסוכנות על שער לוד, אך כל זה לא הספיק, אלא לשער שוויון (69) מרגלי דוד גורדנה, שבעט מקרוב לאחר מסירה של חזי שירזי.

הקבוצות נערכו לבעיטות מ־11 מ' (ללא הארכה. בבני־יהודה ניצלה את כל הבעיטות, (עלו, סלמן, רמי לוי, ברוך ממן, גורדנה, בעוד שהלודאים הבקיעו רק שלושה שערים, (אורי בגדיס, מאיה, שרביט). יעקב הלל היה המחמיץ היחידי – דבר שעלה ללודאים בהפסד – בהחלט מבוכר לאור הנסיבות.

שפט יהושע לויה, 1000 צופים, אצטדיון רמת־גן.

מכבי ת"א – בית"ר ירושלים 0:2

אפילו ישכנעו אותנו שכליגה שתיפתח בשבת הקרובה זה לא יכול להיות יותר גרוע ניבאן להתנחם: כי מה שראינו אתמול ברמת־גן היה לכל היותר משחק אימון של שתי קבוצות האחות. בית"ר ירושלים האלופה והאחרת, מכבי תל־אביב, מחזיקת גביע המדינה. רק לפני חודשים נפגשו מכבי בגמר הגביע והמכבים ניצחו 0:2. כאילו להוכיח שהם יותר טובים במשחקי גביע ניצחו גם הפעם המכבים בתוצאה זהה, שנרשמה בתוך שתי דקות בתחילת המשחק.

למי שמחפש תירוצים זו אולי הסיבה העיקרית למשחק החלש, שנערך ממנו סממני מתח ושאפתנות. זה החל תגמור מזהר מכבי שציפו: דקה 12 – בני טבק בועט חזק מרכז הרחבה ומכניע את השוער יוסי מזרחי. עודנו רושמים בפנקסנו מהלך הבקעת השער ובתוך שתי דקות כבר 0:2. הפעם שער נאה – תוצאת מהלך משולב: גריאני הגביה מהאגף ואפרים שמעגבב הסיט קלות בראשו לתוך הרשת מגס מתחת לאפו של השוער מזרחי.

מבחינתנו יכול היה השופט שרביה צבי לשרוק לסיום בזה הרגע. ממילא לא כל הצופים שחזו בשערים הללו נותרו על עמדם עד לסיום. אבל זה סוד כוחו של הכדורגל שהוא מתנהל על פי חוקים. והזמן הוא אחד החשובים שבהם.

מתרצי התירוצים יאמרו בוודאי שאין להאשים את הקבוצות על ההצגה הזולה. שהרי השחקנים היקרים אבי כהן מזה נמצא בסקוטלנד האלי אותנה – בבלגיה, ולא די בזאת, אלא שמסיבות מגוונות לא ראינו בבית"ר את מלמיליאן, סמי מלכה, שירזי, ואולי אבי כוק. המאמן סיבות עצמן לא ראינו במכבי תל־אביב את דריקס ואלון נתן.

אפשר תראה אותם בפתיחת הליגה האם יהיה בכך כדי לחולל את השינוי המצופה – נאלץ להמתין לפחות שבוע נוסף.

הגרלות נוחות לרוב קבוצות הכדורסל בכל גביעי אירופה

שרות "דבר"

רק קבוצת אליצור נתניה והפועל חיפה לא נהנו אמש במינכן מהגרלה נוחה למוקדמות גביעי אירופה. שאר הקבוצות הישראליות זכו להגרלות קלות יחסית.

הסיפור המענין של יום השיבוצים היה אי־הרשמתן של הקבוצות הרוסיות לגביעי אירופה. בימים האחרונים התפרסמו ידיעות סותרות על הצפוי מצד הרוסים. אולם, כמנהגם לפני אולימפיאדות החליטו הרוסים להתרכז רק בהכנות הנבחרות הלאומיות לסיאול. גם מדינות אירופאיות נוספות לא נרשמו לחלק ממפעלים. הרומנים לא רשמו את קבוצת הגברים לגביעי אירופה והבולגרים לא רשמו את קבוצת הנשים למפעלים האירופאים.

דני קורן שמסר את תוצאות ההגרלה (יותר נכון הסידור) נשמע שבע רצון מהתוצאות. קבוצת מכבי ת"א העפילה ללא משחק לסיבוב השני שיערך ב־15 באוקטובר בארץ. מכבי תתמודד מול המנצחת במשחק בין ספורטינג ליסבון מפורטוגל לבין אלופת לוכסמבורג, קבוצת בסרול. משחק הגומלין בין שתי הקבוצות יערך כעבור שבוע.

גם הפועל גליל־עליון העפילה לסיבוב השני של מוקדמות מחזיקות גביע ללא משחק. יריבתה תקבע בתום ההתמודדות הכפולה בין קבוצת באחה ההונגרית לבין אלודיק שטוקולם השוודית. גליל־עליון תכנס למעגל המשחקים ב־13 באוקטובר.

הפועל ת"א תשחק בסיבוב השני של המשחקים מול המנצחת בין בראטיסלאבה הצ'כית לבין ניקוסיה מקפריסין. משחקיה של הפועל ת"א יערכו ב־14 וב־21 באוקטובר.

ההגרלה לא האירה את פניה לקבוצת אליצור נתניה שתאלץ להפגש כבר בסיבוב הראשון (22 בספטמבר) עם הנציגה היוגוסלאוית, שיבניקה. משחק הגומלין בין שתי הקבוצות יערך ב־30 באוקטובר.

הפועל חיפה תאלץ לעבור כבר בסיבוב הראשון את הר הגעש של אתונה. החיפאים יפגשו עם קבוצת פאנטינאייקוס. המשחק הראשון יערך ב־22 בספטמבר בחיפה.

לנציגה החיפאית השניה, מכבי, זומנה הגרלה הרבה יותר קלה. מכבי חיפה תפגש ב־22 בספטמבר עם אחילס ניקוסיה מקפריסין.

בין הנשים זומנה לאליצור ת"א הגרלה קשה מול אלופת רומניה, קבוצת קלוז'. הפועל גבעת־חיים העפילה לסיבוב השני ללא הגרלה והיא תפגוש את המנצחת במשחק בין שיבניקה לבין פאנטינאיקוס.

נצחון לנבחרת

נבחרת ישראל זכתה אמש בנצחון קל על בית"ר ת"א – 78:94 (37:46). לישראל הרבו לקלוע: ג'מצ'י (27), ברקוביץ' (21), לאסוף (16). המאמן, משה ויינקרנץ הפתיע כשהציב את נרב הגפלד בחמישיה הפותחת במקום מיקי ברקוביץ'.

ירושלים שלחה הורים הביתה

קבוצת הפועל ירושלים החליטה סופית לשלוח חזרה לארה"ב את שני השחקנים שחומי העור שנבחנו בשורותיה. כתבנו אלי גרזבר מספר כי הגר־קאר הדזל דריידן לא הרימו את הירושלמים שהחליטו לחפש שחקנים אחרים. יתכן שריקי בראון ישוב בסופו של דבר לארץ חרף פציעתו.

כל הדרכים מובילות לרומא

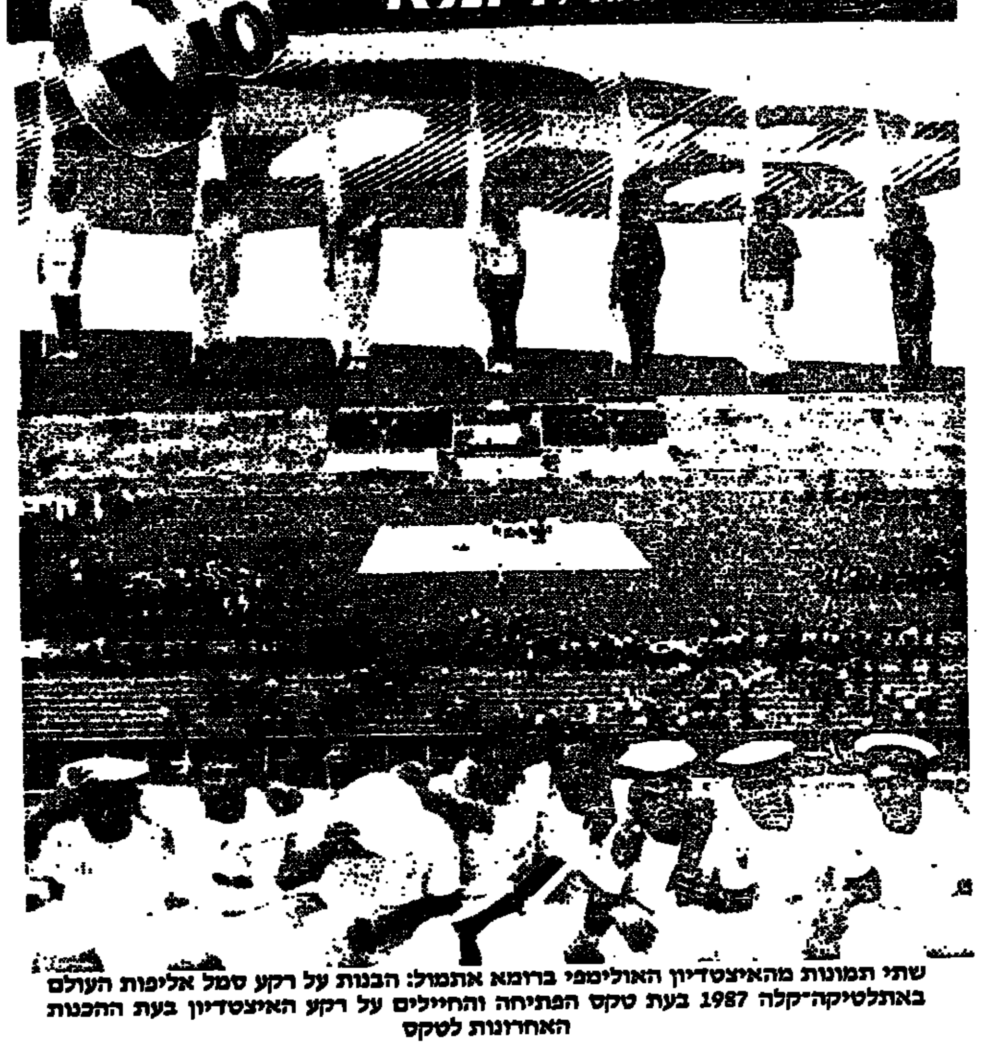

שתי תמונות מהאיצטדיון האולימפי ברומא אתמול: הבנות על רקע סמל אליפות העולם באתלטיקה־קלה 1987 בעת טקס הפתיחה והחיילים על רקע האיצטדיון בעת ההכנות האחרונות לטקס

רומא בסלון

מאת ניסן פרידמן

מחלקת הספורט של הטלויזיה הישראלית מעבירה שידורים ישירים ותקצירים מאליפות העולם באתלטיקה־קלה, שנפתחה אתמול ברומא ותימשך עד ה־6 בספטמבר.

„זהו אחד המבצעים הגדולים שלנו השנה בתחום השידור הבינ"לאומי", ציין מנהל מחלקת הספורט, יואש אלרואי. „הוא ישמש מודל לשידור האתלטיקה מאולימפיאדת סיאול".

רשימת השידורים מרומא (שדר נסים קויתי):

יום א', 30.8: 18.30–17.30 שידור ישיר: 100 מ' גברים חצי גמר, גובה נשים גמר, 100 מ' נשים חצי גמר, 400 מ' משוכות גברים סיבוב 1; 19.40 פריצה ישירה לחדשות בערבית: 100 מ' גברים גמר; 20.00 פריצה ישירה: 100 מ' גמר נשים; 21.45–21.30 תקציר יומי מבחר מהשידור הישיר, כידון גברים גמר, 400 מ' נשים חצי גמר, 20 ק"מ הליכה גברים גמר, 800 מ' גברים רבע גמר, 800 מ' נשים חצי גמר.

יום ב', 31.8: 19.30–17.30 שידור ישיר: 400 מ' משוכות נשים סיבוב 1, משולשת גברים גמר, 400 מ' משוכות גברים חצי גמר, כדור קרב 7 נשים גמר, 800 מ' גברים חצי גמר, 400 מ' נשים גמר, דיסקוס נשים גמר, 800 מ' נשים גמר; 21.45–21.30 תקציר יומי מבחר מהשידור הישיר, 400 מ' גברים רבע גמר, 200 מ' קרב 7 נשים גמר, 10.000 מ' גברים גמר.

יום ג', 1.9: 18.30–17.30 שידור ישיר: משוכות גברים גמר, 400 מ' משוכות חצי גמר, כידון קרב 7 נשים גמר, 400 מ' משוכות גברים גמר, 200 מ' נשים רבע גמר; 19.30 פריצה ישירה להרכבת בערבית: 800 מ' גמר גברים; 21.45–21.30 תקציר יומי מבחר מהשידור הישיר, 200 מ' גברים רבע גמר, 10 ק"מ הליכה נשים גמר, 400 מ' גברים חצי גמר, 110 מ' משוכות גברים חצי גמר, 3000 מ' נשים גמר, 800 מ' קרב 7 נשים (המקצוע האחרון).

יום ד', 2.9: מנוחה, אין שידורים.

יום ה', 3.9: 19.30–17.30 שידור ישיר: 200 מ' נשים חצי גמר, גובה קרב 10, [illegible] גברים גמר, 400 מ' גברים גמר, 400 מ' משוכות נשים גמר, 110 מ' משוכות גברים גמר, 200 מ' נשים גמר, 200 מ' גברים גמר; 20.45–20.00 „מבט ספורט" שידור ישיר: זהוק מוקדמות נשים (טיגל גונג), 1500 מ' נשים סיבוב 1, 5000 מ' במשוכות גברים חצי גמר, 400 מ' קרב 10 (מקצוע אחרון ליום).

יום ו', 4.9: 18.30–17.30 שידור ישיר: כידון קרב 10, 100 מ' משוכות נשים חצי גמר, 1500 מ' גברים חצי גמר, רוחק נשים גמר; 21.30–21.15 תקציר אחרי היומן: 5000 מ' גברים חצי גמר, דיסקוס גברים גמר, 100 מ' משוכות נשים גמר, 10.000 נשים גמר, 1500 מ' קרב 10 (מקצוע אחרון).

שבת, 5.9: 22.30–21.30 „משחק השבת": תקציר רחב וגם פתיחת הליגה הלאומית בכדורגל: מוט גברים גמר, 4x100 נשים חצי גמר, גובה גברים מוקדמות, 4x100 גברים חצי גמר, רוחק גברים גמר, 4x400 נשים מוקדמות, בריל נשים גמר, 3000 מ' משוכות גברים גמר, 1500 מ' נשים גמר, 4x400 גברים חצי גמר.

יום א', 6.9: 19.00–17.30 שידור ישיר: גובה גברים גמר, זינוק מרתון גברים, 4x100 נשים וגברים גמר, כידון נשים גמר, 1500 מ' גברים גמר; 20.45–20.00 קטעים מוקלטים: 4x400 נשים גמר, סיום מרתון גברים. ישיר: 5000 מ' גברים גמר, 4x400 גברים גמר.

סמסטר קיץ – קבוצות בהכנה

אלופת הכדורסל מכבי תל־אביב

משחק המלכים

תגלומות הזר השני הורידה במעות ממניות מכבי ת"א ■ הכתר עדיין מונח על ראשה ■ בהרכבה הנוכחי כוכבים רבים במאגי וסימס ■ קפטן הנבחרת ג'מצ'י וקפטן הקבוצה ברקוביץ' – תקווה לאחווה ■ המאמן רלף קליין חוזר ולצידו „מומחה להגנה" ברוס ויקמור

מאת משה כהן

רוב חובבי הכדורסל התענינו לאחרונה בשחקני הרכש של הפועל ת"א, אליצור נתניה והלוח. מכבי ת"א שמרים ההתיכה את השחקן הזר השני שלה – נדחקה לקרן זוית. אין ספק שזאת מעידה להתעלם מהאלופה הנצחית גם בהרכבה הנוכחית. כבר ביום ניתן לאמר שהאליפות המדינה לעונת 88/87 תלויה בראש וראשונה ביכולתה שלה. מכבי ת"א לא תאבד את הכתר בנקל.

פתיחת עונת המלפפונים לא היטיבה עם ה„צהובים". הארווי לאסוף חצה את הכביש ובעונה הקרובה הוא יככב במדי ה„אדומים". לי ג'ונסון עזב את הארץ והותיר רבים פעורי פה. אפילו עתידו של מיקי ברקוביץ לא היה ברור.

אולם, לא מנהלים מנוסים כמו שמעון מזרחי ושמואל מהרובסקי ירימו ידיים. הם מיהרו להחתים את וילי סימס, חתמו על חוזים מכרסמים עם קווין מאגי והן ליפין, הביאו לארץ מאמן אמריקאי שיסייע למאמן החוזר רלף קליין, בעיקר בשטח ההגנה. כעת מחפשים בשקדנות רבה שחקן זר נוסף.

חלק מאוהדי יריבותיה של מכבי ת"א חיים באשליה כאילו מכבי לא מסוגלת למצוא שחקן זר בעל שיעור קומה. העתיד הקרוב עלול לאכזב אותם קשות. אומנם למצוא בארה"ב שחקן בעל שיעור קומה נחשב כיום למשימה כמעט בלתי אפשרית, אבל להביא לארץ שחקנים ברמתם של יוססן ואייבוס ניתן לעשות תוך ימבה.

במכבי ת"א החליטו ללכת על גדול ולכתם כך הם חייבים להביא שחקן מעולה, שיאפיל על עשרות השחקנים הזרים שמשחקים בארץ.

אומנם הליגה מתחילה בעוד חודש, אבל רבים סבורים שמכבי ת"א יכולה להרשות לעצמה להביא לארץ שחקן בינוני לתקופה מוגבלת ובחודש נובמבר (עד המחזור השישי)

להחליפו ב„סטאר" שלא יקלט בליגת האנ.בי.איי.

נכון להיום זה מה שעשוי לקרות במכבי. אם נצא מנקודת הנחה שהכוכב המיוחל ימצא לבסוף – ניתן לקבוע גם לפי הרכב השחקנים הנוכחי שמכבי תמשיך להוות רמה בפני עצמה, למרות שהפער בינה לבין יריבותיה הצטמצם במידה ניכרת.

קווין מאגי ימשיך לככב מתחת לסלים. מאגי התאקלם היטב בקבוצה ומשחק ההתקפה של מכבי מתחת לסלים מבוסס בעיקר עליו. מאגי חייב לשפר את משחק ההגנה שלו כדי להיות שחקן מושלם במונחים ישראלים.

מדורון ג'מצ'י מצפים במכבי לגדולות. ג'מצ'י יחד עם מאגי אמורים להיות המוציאים העיקריים לפועל של התקפות הקבוצה. לאחר החיסול (הזמני?) של המשבר בין ג'מצ'י לבין ברקוביץ' מקווים במכבי שהדבר יתן את אותותיו על הבגרש.

מיקי ברקוביץ בן ה־34 עדיין מסוגל לתרום רבות לחבריו וכעת הוא חייב לשחק עם יותר בטחון עצמי. לניסיונו העשיר וחוכמת המשחק שלו אין תחליף וראשי מכבי ידעו זאת היטב בעת ניהול המגעים הממושכים איתו על המשך הופעתו בקבוצה. גם מיקי שקל לשחק בקבוצה אחרת. ההצעות הכפתות שהוא קיבל מכמה עסקנים רק הגבירו את לבטיו, אבל בסופו של דבר גבר הרגש על הכסף ומיקי שלאחרונה נכנס כשותף בעסק גדול מקווה בעזרת דקות הטלוויזיה הרבות שינתנו לו לתת עוד שלוש עונות טובות בקבוצת נעוריו.

לדעת רוב פרשני הכדורסל מהווה וילי סימס את העברת העונה. סימס ידוע כוירטואוז וכשחקן שמסוגל ל„גמור" משחקים בעצמו. בעבר הוא סבל מפציעות בה שלא אחת פגעה בתדריו, אבל במכבי הוא לא ישחק 40 דקות ,ויש להניח שבדיקות כהן הוא ישותף ירוו ממנו אוהדיו נחת.

חן ליפין עדיין סובל מ„תסמונת לוזאן". השניות האחרונות במשחק גמר גביע אירופה לאלופות פגעו בבטחונו העצמי. ליפין מאמין שהזמן והאימונים הרבים יעשו את שלהם ובעונה הקרובה הוא יפיק בעצמו את המירב.

ביכולתו של מוטי ארואסטי חל שיפור ניכר בשלהי העונה. בבטחונו של מוטי שב אליו ובעת הוא מסוגל לתרום למכבי גם מספסל המחליפים.

עזיבתו של הארווי לאסוף האפשר לגרג קורנליוס ולצעיר, איציק כהן לנסות לקנות את עולמם. שניהם יחליפו לעיתים את שני שחקני הצד הזרים של מכבי והענין יהיה לראות את השתלבותם. צריך לזכור שלאסוף קפץ קדימה רק לאחר שהוא החל את העונה כמחליף ראשון לגבוהים.

מוטי דניאל בהווה חידה. לפני יציאתו ללימודים בארה"ב הוא חתם על חוזה קסם במכבי ת"א. במהלך שהותו בחו"ל הגיעו לארץ דיווחים שונים ומשונים על יכולתו הגבוהה. אולם, מאז שובו לפני ארבעה חודשים הוא לא מצליח למצש את התקוות הרבות שתלו בו.

פסק זמן

עם: אהרן להב

יש חיים אחרי בלגיה

הרחוב הספורטיבי מצטחצח לקראת השבת הקרובה. עונת כדורגל חדשה בפתח. אוהדי הכדורגל השרופים מוכנים כבר מזמן לחבוש מחדש את יציעי המגרשים. קצה נפשם מן הבילויים המשפחתיים בים בקיץ הלוהט הזה. גם נמאס לקרוא במוספי הספורט את השמלץ הפלסטי. „עונת הכלפפונים" היתה רחוקה מאוד ויבול הברווזים עלה על גדותיו. הם רוצים אקשן ומקווים למשהו מסעיר יותר ממה שראו והתאכזבו בעונה שעברה.

כל הליגות יוצאות לדרך, כשהשינוי הגדול הוא במספר הקבוצות של שתי הליגות הבכירות. בלאומית והארצית 14 קבוצות. יהיו רק 26 מחזורים במקום 30 אבל לעומת זאת יהיה "פליי אוף" של שמונה הקבוצות העליונות ושש הקבוצות התחתונות בטבלה. משהו כמו בכדורסל עם מתח והרבה יותר עניין עד שנדע מי תהיה האלופה ועל מי נגזר לרדת.

חלון הראווה – הליגה הלאומית – אוצר שש קבוצות של הפועל, ארבע קבוצות של מכבי, שתי קבוצות של בית"ר ואת שתי קבוצות הפרברים שמשון ת"א ובני־יהודה. כיצד תראה העונה הנוכחית – על כך חלוקות הדעות: יש האומרים, כי ההתענינות תהיה גדולה יותר מהעונות החולפות מעצם העובדה שיש פחות קבוצות בכל ליגה, דבר שמרכז עניין ומחדד פחות את הקצוות. המאבק על כל מקום בדירוג יהיה חריף.

לעומת זאת טוענים אחרים שהמתח והעניין ישאפו לאפס. כי לא חל שום שינוי ברמתו של המשחק והשחקנים. להיפך – חמישה־ששה כוכבים הלכו לרעות בשדות בלגיים והותירו חללים גדולים בקבוצותיהם. מנגד לא איפשרו העונה לשתף זרים בקבוצות הלאומיות, כך שמה שהיה הוא שיהיה עם אפשרויות פחותות להפגנת כדורגל מרשים.

מי צודק במחלוקת הזאת – נדע ככל שיתגלגלו המחזורים אל הרבע או השליש הראשון של הליגה. מה שבטוח שהקהל ימצא העונה את המתקנים של הלאומית – מגרשים ואיצטדיונים – יותר מתאימים לייעודם מאשר בעבר. האגודות וההתאחדות לכדורגל, במאמץ אמיתי להחזיר את הקהל אל היציעים, עשו לשיפור רווחתו של הקהל הבא לבילוי של כמה שעות באתרי המשחק. כמעט כל משחקי הליגה הלאומית ודי הרבה משחקים בליגה הארצית ישוחקו במתקנים טובים מאד עד סבירים.

* * *

הצד החיובי שבפתיחת עונת הכדורגל הישראלית יהיה בהפסקת הסגידה לכוכבי ישראל אשר משחקים בליגה הבלגית ובאי הבריטי. למרות ההכנות שעשו הקבוצות הישראליות לקראת פתיחת העונה ניתן היה להבין מכלי התקשורת שלנו, כי למעשה אנו קשורים באינפוזיה אל הליגה הבלגית והסקוטית. אוחנה וסיני ורוזנכל ואיזונר ואבי כהן ובגלייבטר הדריקס – כאלה שנסעו ונקלטו וכאלה שנסעו וחזרו – סיפקו כותרות יומיות כאילו שהיו שחקני־על בישראל. כלי התקשורת, שחיפשו בנה לבלוא את "הגברים" שהעבירו לרשותם בבערכות, איבדו כל חוש של פרופורציה. כאילו שסיני לא שיחק בקבוצה שהתנהגה על הקו הארום־ורוזנכל שלא כל כך הסתדר בעיר הכרמל ואיזונר שהלין כל העת על קבוצת האם שלו וכך גם אבי כהן, שחקן מתבגר, שרצה לסיים את הקריירה שלו לאו דווקא במכבי ת"א.

הפימפום המלאכותי אודות ה"עליסות בארץ הפלאות" הגבירו את המוטיבציה של עוד שחקני כדורגל ישראלים לנסות את מזלם בחו"ל ואז נמצאו ככה וככה זרזירי עט, שאימצו להם עיסוק צדדי חרש: לפאר ולקלס שחקן מסויים ולאחר תקופת הרצה לנסות למכור אותו לציידי כשרונות בחו"ל. ממש כמו מניה שמריצים בבורסה. הרווח כפול – גם שכר ככלי תקשורת וגם אחוזים ככלי תיווך.

ואותם זרזירי עט עצמם אסרו מלחמה על כל מי שהתנגד ליבוא שחקנים זרים. ההכפצות האישיות נגד המתנגדים הרקיעו שחקים, ביטויים מעליבים שבכל מדינה אחרת היו זוכים למשפטי דיבה. וכל זה למה? בשום שהכותבים־המתמכים ציפו להכנסה לא רעה מתיווך ביבוא הזרים לקבוצות הישראליות. אחוזי תיווך משחקן זר אחד מטולים לשכר שנתי בעיתון. אבל במקרה הזה לא היה "קול המון כקול שדי". הזרזירים האלה נכחו והסמיצו והשירה כתנהלת הלאה בלי זרים.

* * *

בכל הויכוח על הזרים לא השמיעו המאמנים את דעתם המלומדה בפרהסיה. פה ושם הביע מאמן את דעתו הפרטית. אבל כגוף מקצועי מאוגד לא נשמעה חוות דעת מקצועית. אבל טוב מאוחר מאשר אף פעם. לקראת פתיחת העונה, יצא הגוף הזה משתיקתו ואפשר בהחלט לומר שלא "כצעקתה".

המאמנים, במסיבת עתונאים רשמית, לא הביעו התלהבות ונחרצות בסוגיית הזרים. קודם כל ביקרו את הנעשה בשוק השחקנים ישראלים. עצם העובדה שקבוצה יכולה לרכוש רק שלושה שחקנים והשוק שלנו מצומצם – מעלה את הדרישות הכספיות מצד שחקנים בינוניים. גיורא שפיגל סבור, כי שחקנים צעירים בעלי עתיד יש להחתים על חוזה רב שנתי כדי להמנע ממחזות מבישים של מו"מ מדי קיץ.

מאמן הנוער שלמה שרף טען, כי כדי להחזיר את הקהל למגרשים צריך להפוך את הכדורגל הישראלי ליותר התקפי. יותר שערים יחזירו את הקהל ואת הנוער אל המשחק. אחרים דיברו על שיטת שלוש הנקודות. מאמן שקבוצתו מבקיעה שער בוחרת להסתגר כי שלוש נקודות בטבלה משיגים עם שער אחד כמו עם חמישה שערים. החזרה לשתי נקודות עשויה לאלץ את המאמן לדרוש מחלוציו יותר מחץ.

אבל האיש שעשה למאמנים את המסיבה ואת הכותרות שלמחרת היה ללא ספק הותיק יעקב גרונדמן. הוא הסיר את הכפפות, ודק אותן על גחלי הויכוח הציבורי: „עם כיסוי כזה שניתן בישראל לליגה הבלגית לעומת הכיסוי המתנתרני לערב פתיחת הליגה הישראלית, אין פלא שהקהל לא יבוא למשחקים. הוא בכלל לא יודע על מועד היעד".

יש לגרונדמן דעה מגובשת, אליה הצטרף גם מוטלה שפיגלר, על ניהול קבוצות הכדורגל אצלנו. אין שום קריטריונים למנהל. כל אחד יכול להיות יו"ר אגודה. המאמן הוא דמות שולית והשעיר לעזאזל. החוליגאניות גורמת לבריחה מהכדורגל לענפים אחרים. ההורים מעדיפים לשלוח את הילדים לענפים שקטים כמו טניס, כדורסל וג'ודו.

לגרונדמן היה מסר בהיר וברור כמעט פקודת מבצע: יש לעקוד את שליטת הרחוב בקבוצות, לעשות בתוכן סדר ניהולי, להקטין לעשר (!) את הקבוצות בלאומית ורק לאחר מכן להביא שחקנים זרים. יבוא במצב הנוכחי תהיה צרה. „תוך פרק זמן קצר הם יהיו אוהדי אש"ת, כי לא יקבלו את המשכורת בזמן ויפגשו את המציאות הישראלית במגרשי הכדורגל. כל מה שנצליח לעשות עימם זה להפכם לשונאי ישראל".

הדברים נאמרו על־ידי בעל מקצוע. הוא אינו שולל זרים. אבל תובע להכין את התשתית האנושית לקליטתם. אנשי ניהול, אווירה מתאימה במגרשים, רמת משחק ושליטת המועדון בשחקנים ובקבוצה ולא סיגנון הרחוב.

* * *

בשבת הקרובה תינתן שריקת הפתיחה לתחילת העונה. במנהלי האגודות, בשחקני הכדורגל ובקברניטי ההתאחדות לכדורגל, שזה עתה נבחרו מחדש, תלויה ההצלחה של ליגת 1987/88. זאת תהיה עונת מעבר לקראת קליטה אפשרית של שחקנים זרים ולקראת צימצום נוסף של קבוצות בתוכה. נאחל, איפוא, לכל שחקני הכדורגל במדינה ערב הפתיחה וערב ראש השנה – שנת כדורגל מוצלחת.

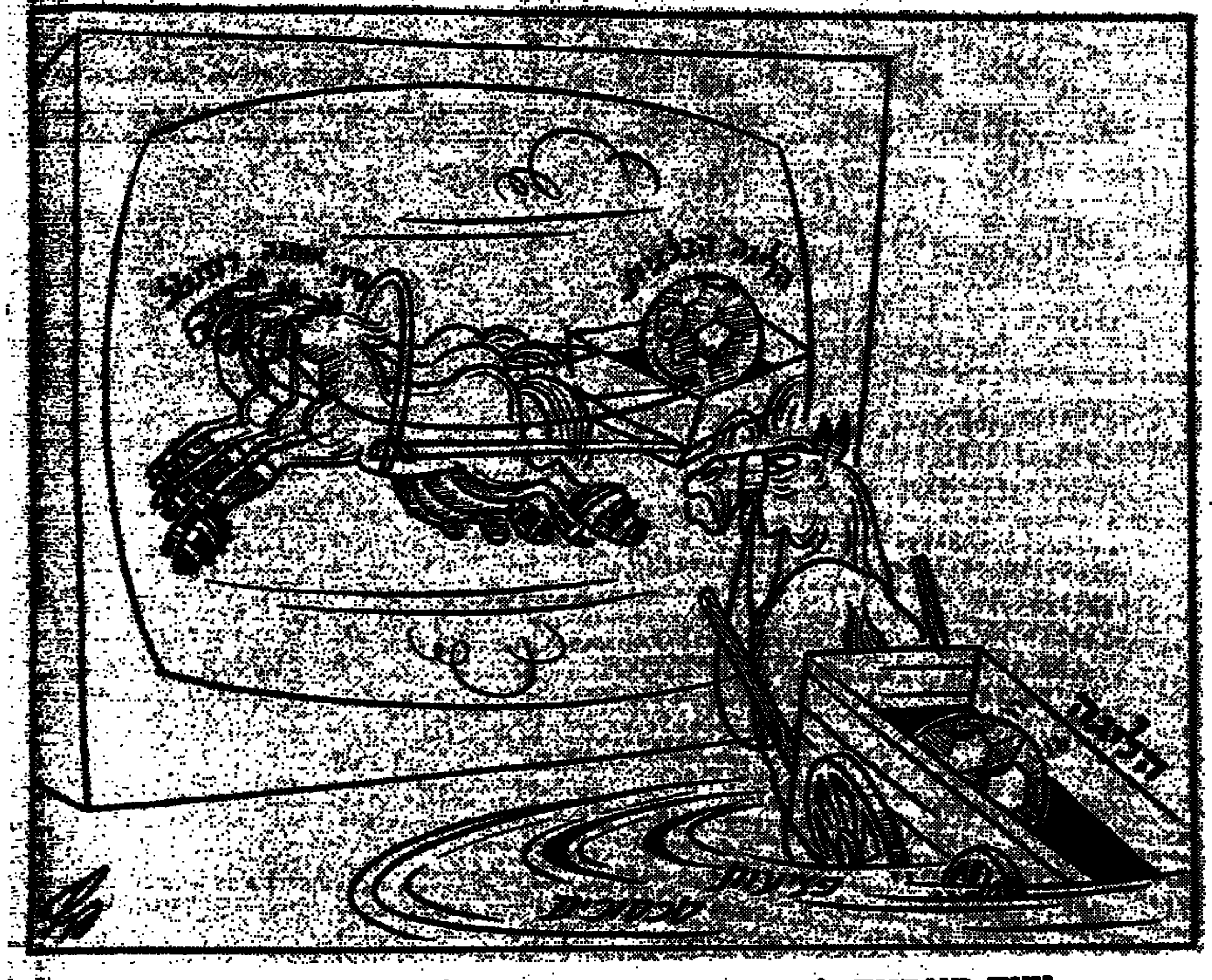

שיח מאמנים לקראת פתיחת עונת הכדורגל 1987/88

אם יהיה מתח הקהל יבוא

המאמנים תמימי דעים שצריך לעשות הכל להחזרת הקהל למגרשים ■ בלעדי כבולה במקומה, אבל יש לנו ליגה משלנו ■ צפויה רמה לא גבוהה בהיעדר כוכבים זרים ■ אבל "יתן סיכוי לצעירים ואולי כוכבים חדשים" ■ מועמדות לאליפות? בית"ר ירושלים, בני־יהודה, מכבי ת"א ומכבי חיפה

מאת שמואל קליגר

לפי הבעת פניהם שום חדש לא צפוי לנו בליגה הלאומית בכדורגל המתחדשת לה בשבת לאחר פגרת קיץ יוקדת. לאחר עונת מלפפונים מתישה – גם בגלל החום ואולי בשל הנושאים הטוליים שעלו למוקד התקשורתי – רק מעטי שנשאל את פי המאמנים על טיב הליגה שבשער אם בראית המחזה לבי הסירוה לבוא שוב למיגרשי הכדורגל כדי לאכלס בתקווה מחודשת את היציעים המידלדלים והולים.

אז ליקטנו הנו מדגם מייצג של כמה מאמנים בליגה הלאומית ומנהל מקצועי אחד המהוהים תוך בולט בנוף הכדורגל שלנו והשקפותיהם הם מייצגים בעצם את כל הביקורים של אוהדי הכדורגל בכל אתר.

גיורא שפיגל

מכבי תל־אביב הולכת על התואר

ראשון: גיורא שפיגל המנהל המקצועי של מכבי תל־אביב. „להחזיר את הקהל למיגרשי הכדורגל", כך בלי שום חוכמות והתחכמויות ובלי כינויי לוואי מתאר שפיגל את המטרה הראשונית המוצהרת של הליגה המתחדשת בשבת. שום דבר לא יהיה בעל משמעות אם לא יצליחו השחקנים האפורים למלא את מקום הזרים. עליהם תוטל המשימה לעשות את המלאכה כולה בהעדר האפשרות להביא שחקנים זרים, לאחר עזיבת הכוכבים לחו"ל. האם ימצאו השחקנים הקיימים את הכוחות המתאימים להחזיר את הקהל הביתה?

רק באופן טבעי, כל משפט של גיורא מתחיל ונגמר בצורך הזה להחזיר את הקהל – וזה כבר נשמע כמו צורך אובססיבי.

שפיגל סבור, כי קבוצתו הוכנה כראוי למשחקי הליגה. הוא העדיף לקיים את אימוני הקבוצה בארץ ולא לחקות את מרבית הקבוצות, שיצאו לחו"ל כדי לקיים שם את אימוניהם. לא הכנות ארוכות מדי: אפילו קצרות אך „בדיוק לפי הדרוש".

שפיגל סרב להתייחס למועמדות לתואר האליפות, אך הודה כי לקבוצתו יש גם אספירציות בנושא הזה אף כי המטרה המוצהרת היא (וכי אפשר אחרת?) להחזיר את הקהל למיגרש על ידי הצגות טובות... להערכתו בית"ר ירושלים בעלת סיכוי סביר להגן על תוארה ולגבי אפשרות של השתלבות קבוצות אחרות במרוץ סירב להתנבא. „גם מכבי תל־אביב הולכת על התואר", וזה המקסימום שהיה מוכן לומר על המועמדות לכתר.

יעקב גרונדמן

אם ההתקפה תבקיע שמשון תרוץ גבוה

המאמן די פסימי לגבי הרמה שתוצג העונה. בהעדר היכולת לרכוש זרים תהיה לדעתו להחלטה זו השפעה על הרמה הכללית. במצב הקיים מאמן אינו יכול לרכוש את השחקן החסר לו. מאגר השחקנים בשוק החופשי הוא קטן ובמקרה הטוב אפשר לקנות אותם שחקנים הנמצאים למכירה. זה בוודאי אינו תורם לאטרקטיביות המשחק ולאפשרות "חזרתו הביתה" של הקהל".

לא ידענו שיעקב גרונדמן כל כך שנון. את מוטלה שפיגלר אנו כבר מכירים אך יענקל'ה? „מה, אתה רוצה לראיין אותי על הליגה הבלגית", הוא שאלני, כמו בתמימות. בעיתונים כולם כותבים על הליגה הבלגית. שכחו בכלל שיש בשבת הקרובה ליגה בישראל...". בהחלט יכול להשמע כמו בדיחה טובה, אלמלא זה היה כל־כך רציני. וכשגרונדמן הרצין הוא אכן היה לומר שהקהל יבוא למיגרשים אם יהיה מתח. אחרי שעזבו היורדים יוצצו כוכבים חדשים. תינתן הזדמנות טובה לצעירים. „אמנם לא ביום אחד יקום אותנה חדש אבל הוא יבוא", דברי המאמן.

כמי שיצא למלחמה כמאמן שמשון זו השנייה ברציפות מאמין גרונדמן בכוחו שלו. "אני לא צריך לשלם שכר לימוד. ההכנות שלנו היו בסדר גמור. קיימת רק בעייה אחת בהתקפה. בשנה שעברה מיעטו החלוצים לכבוש שערים, את הדבר הזה נצטרך לתקן העונה".

מה יקרה אם יצליחו לתקן את הליקוי הזה? „ניקח אליפות", הוא אומר. כמשמע אלופה. מה דעתכם? זה נשמע קצת אופוריה, אבל אותו הדבר אמרו פעם על מכבי חיפה. מי זוכר את הימים שאיש לא שמע על מכבי חיפה. והנה לימים אי אפשר היה לשמוע עליהם, אלא רק באותו הקשר.

האם שמשון לא תזכה באליפות, מי המועמדות האחרות? גרונדמן: „בית"ר ירושלים, בני יהודה, מכבי חיפה".

צבי רוזן

להפועל לוד אין מספיק שחקנים

כשראיינתי אותו באחד מימי סוף השבוע ככנס מאמנים נחשב עדיין צבי רוזן, לשעבר פורמלית כאמן הפועל לוד. והנה בסוף השבוע כבר התברר כי אם צביקה יהיה בכל זאת [illegible] זה יכול להיות בכל מקום אחר בעולם, [illegible] לא בלוד.

ובכל זאת ואולי משום כך מעניינים דבריו: „בהנחה שאני אאמן את לוד הקבוצה תתחיל שנה להתאמן היא תהיה טובה [illegible] הליגה בעוד 3 שבועות. הבעיה אינה כי [illegible] באימונים כמו בהיעדר שחקנים. בכמה אימונים אפשר למלא שחקנים – לא".

לא פחות מחמישה שחקנים הכריבו עזבו את הקבוצה: שלמה חביב, ויקי פרץ, [illegible] ורפי שמואל בעוד שהשוער יעקב [illegible] משבר.

„בכדורגל הכל פתוח. הפועל לוד הוכיחה זאת בעונה שעברה. אין לדעת איזו [illegible] לקבוצה ועם מי היא תופיע למשחקי הליגה. צריך לדאוג לשחקנים", דברי המאמן.

„הליגה הלאומית דווקא יכולה להיות טובה בגלל רמת ציפיות נמוכה. לא צריך לדאוג יותר מדי בגלל עזיבת שחקנים לחו"ל. הקבוצות לא יתפרקו בגלל זה בעשרה [illegible] נראה פנים חדשות".

ואיך תיראה הטבלה בתום העונה?

ביחוש פרטי של רוזן: „בדומה לשנה שעברה תהיה צברת צפופה ותחתית שתיקבע כבר מאוד מוקדם של הליגה. בית"ר ירושלים, בני יהודה, מכבי חיפה, מכבי תל־אביב והפועל תל־אביב הן המועמדות לאליפות". איפה תהיה הפועל לוד? מן הסתם אין זה עיד [illegible] המאמן צבי רוזן.

גימיק

הכדורסלן החדש רמון: אינני מאיים על ג'מצ'י

מאת משה כהן

„אני שחקן ספסל שעדיין אינו מסוגל לאיים על [illegible] ג'מצ'י", אומר באירוניה ח"כ חיים רמון שיהיה אחד מ־22,284 שחקני הכדורסל בליגות השונות של האיגוד.

הרשמתו של רמון בקבוצת א.ס רמת־השרון התקבלה במשרדי איגוד הכדורסל בהפתעה ואף בהתרגשות, אבל הח"כ הצעיר אינו מבין על מה כל ההמולה, „בסך הכל אני רוצה לשחק כדורסל".

ש: מה קרה שבגיל חם החלטת להירשם באיגוד הכדורסל?

ת: בשנה שעברה התחלתי להתאמן ברמת־השרון והחלטתי לנסות ולשחק גם במשחקי הקבוצה.

ש: אתה שחקן חמישייה?

ת: אני שחקן ספסל שמקווה לשחק 10–5 דקות במשחק. אין מה לחשוש – אני עדיין לא מסוגל לאיים על [illegible] ג'מצ'י.

ש: רוב משחקי הכדורסל יערכו בעת פעילות הכנסת. יהיה לך זמן להגיע למשחקים?

ת: המשחקים יערכו ביום רביעי ואז הכנסת מתחילה לפעול כמעט. הישיבה אני מגיע ב־6–7 בערב ואני מקווה להספיק להגיע למשחקים.

ש: במה תראה אותך [illegible] במשחקי הכדורסל הלאומיים?

ת: אני מעדיף לשחק מאשר לחזות במשחקים. בינתיים אני מחזיק אצבעות לקבוצתי האהודה, הפועל ת"א.

ש: הפועל תזכה השנה באליפות?

ת: כאוהד ותיק של הקבוצה התרגלתי לא להתחיל את העונה עם ציפיות. השנה אני מעדיף לא לצפות לכלום ולהפתע במקום בזכייה באליפות.

هكذا امن الاصل

תעופה תיירות תחבורה

בעריכת אריה ארד

התקציב מיצר צעדי החברה הממשלתית לתיירות

מאת דויד מושיוב

תכניות העבודה של החברה הממשלתית לתיירות ושל חברות הפיתוח האזוריות מוכתבות השנה על־ידי אילוצי תקציב. חברה זו ממשיכה לקדם פרוייקטים תיירותיים בשותפות עם רשויות מקומיות ועם גורמי תיירות אחרים. התקציב העומד לרשות קידומם של פרוייקטים כאלה מסתכם ב־6.9 מיליון שקל.

אחד ממוקדי הפעילות השנה היא טבריה. השנה מושם דגש על חיבור העיר העתיקה עם דרום העיר וצפונה. הפרוייקט המרכזי הוא טיילת מגני כנרת עד גני חמת. בצפון־מזרח הכנרת הושלמה הכשרת פארק נופש על החוף. במפרץ אמנון ובצפון־מערב הכנרת מפתחים חופים ציבוריים, שבעורפם יפותח מוקד נופש ובו אלף חדרים ויותר. באצבע הגליל מתכננים פיתוח מרכז נופש־פעיל לתושבי הגליל העליון. התיכנון מבוסס על ניצול מאגר המים, שסביבו ישתתו מיגוון פעולות הנופש. בשפך נחל בצת שמצפון לנהריה משלימים הקמתם של שלושה כפרי נופש סביב אגם מלאכותי.

באיזור ירושלים הוחל בתכנון מרכז בילוי לתיירים סמוך לנחלת שבעה בהמשך למדרחוב בן־יהודה. מצפון לירושלים משלימה החברה הממשלתית לתיירות תכנית פיתוח. בנבי סמואל ובגבעון ייפתח השנה אתר מקראי מתקופת יהושע והמלוכה.

באיזור ים המלח יופנו מירב המשאבים להשלמת תשתית להפעלת בתי המלון הנבנים שם. פרוייקט נופי נוסף במרכז האיזור - פארק התמרים - יפותח בהתאם לאילוצי וזמינות התקציב. כן יקודם פרוייקט המרכז המסחרי.

באילת יפותח נושא הצפרות, כאשר אחד המוקדים שלו הוא פארק הצפרות בחוף הצפוני של אילת. הדגש העיקרי יהיה השנה על הקמת מיבנה למרכז הצפרות.

מוקד תיירותי חדש, שם מרכזות החברה הממשלתית לתיירות מאמץ גדול הוא בית־שאן. פארק העתיקות עשוי להפוך בעוד מספר שנים לאתר תיירות שני בחשיבותו לאחר ירושלים. מספר שנות עבודה וריכוז מאמצים תקציביים של החברה ושותפיה בפיתוח העתיקות בבית שאן יאפשרו לחשוף עיר רומית־ביזנטית על מכלול מבני מוסדות הציבור שלה. מיקומה של בית שאן בין ירושלים ומוקד הנופש והצליינות לנוצרים בסביבות הכנרת, עשוי להפוך אותה למרכז תיירות של ממש.

הטיפו של פיאט (למעלה) מחליפה בראשית השנה הבאה את הריתמו, שממנה הופקה גם הרגאטה. ייצורן של שתיים אלה כבר הסתיים בחודש שעבר. הטיפו תהיה גדולה מהאונו, אך תדמה לה בקווים החיצוניים. פיאט מבטיחה, שכמו האונו, גם הטיפו תהיה מרווחת בהרבה מכפי שהיא נראית. את מנוע הפייר בן ה־1,100 סמ"ק כבר ראיתי על פסי הייצור האוטומטיים בטרמולי במאי. אבל יהיה אפשר לקבל את הטיפו גם עם מנוע בן 1,400 סמ"ק וגם עם מנוע בן 1,600 סמ"ק. את דגם הדיזל יהיה אפשר לקבל עם מנוע בן 1,700 סמ"ק ועם מנוע בן 1,900 סמ"ק. עכשיו מתכננים להודיע, מתי תופיע המכונית התלת־תאית, שתופק ללא ספק מהטיפו. מהאונו הפיקו בפיאט־בראזיל את הדונה התלת־תאית(למטה). היא דומה בקווים החיצוניים לרגאטה, אבל קצרה וצרה ממנה. היא יפה מאד, לטעמי יותר מהרגאטה, מרווחת בפנים ותא המטען שלה ענקי. אבל לא נהניתי מהנהיגה בה: היא רועשת, ההגה נענה פחות מהמקובל במכוניות מסוגה וצריך להיות בעל מידות גוף ברורות מאד כדי להגיע בנוחות אל מוט ההילוכים. את הדונה אפשר להשיג גם בגירסת סטיישן.

תיירני ישראל פושטים על יפאן ועל הודו

מאת דויד מושיוב

לישראל אפשרויות רבות ביותר לענין ולמשוך תיירים מארצות תבל השונות לבלות בה הן לצורכי נופש, הן במסגרת סיורים מקצועיים, הן לצורכי צליינות והן לחקר תת־מימי בים־סוף. כמעט כל סוגי התיירים שבעולם יכולים למצוא בה את מבוקשם.

יש בישראל חקלאות מפותחת ביותר, תוך שימוש בהישגים טכנולוגיים ומיחשוב לשימוש יעיל במים, צורות חיים שיתופיות חדשות בלתי ידועות בעולם, כמו המושב והקיבוץ - כל אלה מהווים מקור משיכה לחקלאים מרחבי תבל. כן מבורכת ישראל באתר צלילה באילת, מהטובים בעולם הן מבחינת מזג־האוויר והן מבחינת עושר החיים התת־ימיים. יש בה מקומות קדושים לנוצרים, למוסלמים וליהודים, שמש חמימה בחודשי החורף שעה שבארצות אירופה שורר קור אימים, צמחיה מעניינת, צפורים ובעלי־חיים נדירים.

דוגמה טובה לניצול מיגוון האפשרויות לצורך שיווקה של תיירות לישראל היא חברת "עמיאל טורס", המנוהלת בידי אליהו עמיאל המכונה חזי. חברה זו עוסקת בייזום, באירגונם ובהפעלתם של תכניות נופש, סיורים מקצועיים, צליינות, נוער וסטודנטים, סיורי־תמריץ - והשנה היא מביאה לארץ 30 אלף תיירים.

החברה פועלת בארצות אירופה, אולם גם מארצות אסיה אין היא מדירה את רגליה. יפאן, למשל, היא אחד מיעדיה והחברה מביאה משם אלף מתוך 3,000 התיירים הבאים משם בשנה. כדי להגדיל מספר זה דרושה לא רק עבודה רצופה, אלא עיבוד הצעות מושכות. עיקר הבעיה היא המרחק הרב בין יפאן וישראל. ביפאן צוללנים רבים וכדי לעודד את בואם לאילת הביאה החברה משלחת עתונאים, שפירסמה חוברת מיוחדת על אפשרויות הצלילה בארץ ועל האתרים בין אילת ושארם א־שייך. בעקבות פרסום החוברת החלו לבוא לישראל קבוצות קטנות של צוללנים מיפאן. כן מגיעות מיפאן קבוצות של נוצרים המבקרים בירושלים, בטבריה, בנצרת ובשאר המקומות הקדושים.

גם בהודו יש אוכלוסיה של מיליוני נוצרים וגם הם מהווים פוטנציאל לביקורי צליינות. עד כה הגיעו רק שתי קבוצות צליינים מהודו ובנובמבר אמורה להגיע קבוצה שלישית לביקור בארץ. בחברה מקווים, כי בשנה הבאה יבואו 300 צליינים מהודו.

גם תיירות־הנופש מהווה גורם חשוב בפעילותה של "עמיאל טורס". מהולנד באים 6,500 תיירים מדי שנה, חלקם בעונת החורף לאילת וחלקם בקיץ לנתניה. באחרונה הושגו אישורי נחיתה למטוס "איירבאס" של "הפאג לויד" ובו 300 מושבים. מטוס זה יבצע מאוקטובר טיסות ישירות מגרמניה לאילת.

גרמניה מהווה פוטנציאל גדול לתיירות לישראל. בין השאר מארגנת החברה סיורים מקצועיים חקלאיים. חקלאים מבאוואריה באים בקבוצות לביקור של שבוע־שבועיים. הם לנים בבתי ההארחה של הקיבוצים, מבקרים בתחנות מחקר חקלאיות, ובמפעלים איזוריים. מאחר שהסיורים נערכים בחודשי אוקטובר־מאי, משתתפים החקלאים הגרמניים גם בקטיף ההדרים וזו כנראה חוויה גדולה לגרמנים. כן מבקרים במשתלות פרחים. בסיורים כאלה משתתפים מאות רבות של חקלאים. מעריכים, שהשנה יבואו 3,000 חקלאים מגרמניה.

ישראל־מצרים־ירדן

לתיירים המעוניינים לשלב בסיורים גם את הארצות השכנות מציעה החברה סיורים לשלוש ארצות. קבוצות התיירים טסות מארצות אירופה לאילת. כאן הן עוברות את הגבול לסיני ומבקרים בסנטה קתרינה. אחר כך מגיעים לנואיבה ומשם במעבורת לעקבה. הם מבקרים בפטרה וברבת־עמון, חוצים את גשרי הירדן ובאים לסיור של שבוע בישראל. הסיור מסתיים באילת ומשם הם חוזרים לארצותיהם.

גם תיירות־המרפא מהווה גורם חשוב בתכניות החברה והיא משווקת חבילות־שהייה באיזור ים המלח. את הקבוצות הללו מלווים רופאים, אחיות ופיזיותרפיסטים בכל שהותם בישראל.

מפינקסו של נוסע באוטובוס

מאת מאיר בראלי

מכל הכרטיסים שאני נושא בכיסי אני גא על אחד - על כרטיסיית „דן". היא מעידה עלי שאני נוסע באוטובוסים. נוסעי האוטובוסים זוהי „האגודה" המכובדת ביותר (בעיני). מי שנצרך להסביר לו מדוע, אינו ראוי לטרחה שבהסברה.

[illegible] אלה באים לומר [illegible] האישי שלי הוא של נוסע באוטובוסים בכבל זאת עלי לומר משהו בזכות הרכב האחר, זה שאינו [illegible] אותנו, זה המסיע את בעליו לבדו, או שהוא מסיע נוסע או שניים, במונית. אילו הביאו „דן" ו„אגד" לכנסת את תביעתם לחוק שיקנה זכות בכורה לאוטובוס - הייתי תומך בהם, ולו רק מפני שהאוטובוס מסיע ארבעים איש. הם היו רוצים שיהיה חוק (כמו שקיים במדינות אחדות) המקנה לאוטובוס עדיפות בהשתלבות בתנועה (בצאתו מתחנה) או כשנחוץ לו לעבור מסלול, כדי להגיע לצומת במסלול מתאים להמשך נסיעתו. כל עוד אין חוק כזה אסור לקחת את החוק בידיים, אסור ליטול זכות קדימה, מפני שנהג האוטובוס רוצה שיהיה חוק המקנה לו זכות זו. הם נוטלים לעצמם זכות זו, ולעתים קרובות מגיעים לשם כך לכמעט־תאונה. לא בכדי קוראים להם נהגים אחרים בזלזול „מלכי הכביש". חוק זה או חוק אחר - כולנו בעד רפובליקה.

★

ודבר כאן על הכרטיסיה. הנהלת „דן" לא הבינה עד היום שהכרטיסיה אינה עונש שהטיל משרד התחבורה על „דן". להיפך, „דן" מעוניין להרבות בכרטיסיות. הנחה שמקבל קונה הכרטיסיה שווה זהב - בשביל נותן ההנחה. ראשית זהו אשראי זול למדי; שנית, חסכון בזמנו של הנהג והאוטובוס, כשאין צורך לתת שובר ולעיתים קרובות גם עודף. שלישית, ריווח ניכר מהכרטיסיות המגיעות לכביסה לפני שגמרו להשתמש בהן, שנזרקות בטעות לזבל או נשחתות בכל דרך אחרת.

אין ל„דן" שום צורך בחוק שיש להשתמש במספר נסיעות לפני העלאת מחיר. מה איכפת ל„דן" אם פלוני ירצה לחסוך [illegible] של קניית כרטיסיות רבות - זה יהיה אשראי עוד יותר זול.

אגב, בפעם האחרונה העלו מחיר בלי הודעה מוקדמת. אדם שקנה כרטיסיה יום־יומיים לפני ההעלאה נשאר „תקוע" על לא עוון בכפו.

★

כדאי היה שמפקחי העיריה, משרד התחבורה ו„דן" עצמו יזדמנו מפעם לפעם בתחנות המוצא של האוטובוס. למשל, קו 5 ברח' פנקס. הכרטיסן אינו מכניס את הנוסעים עם צאת האוטובוס הקודם, כפי שראוי היה לעשות, אלא דקה לפני הנסיעה (ולפעמים פחות מדקה), כדי שיוכל הוא להיות פנוי זמן־מה. מה איכפת לו שהאנשים עומדים בשמש בקיץ ובגשם בחורף?

אמר אחד הנוסעים, שב„תקופה" לא היו מעיזים לעשות כך, כי היו שוברים להם את השמשות באוטובוס. צרה נוספת יש סביב שעה עשר בבוקר. זו שעת ארוחת הבוקר של הנהגים. אין סידור תורנות כלשהו (שלא כולם יאכלו יחד). בשעה זו אתה יכול להמתין לאוטובוס עד בוש. יש בלשנים שלדעתם „עד בוש" פירושו עד שאתה מתבייש שנתנו לך להמתין זמן רב כל כך...

שמן חדש: "סונול 1"

"סונול" החלה משווקת בראשית הקיץ שמן סינתטי חדש, שתכונתו העיקרית היא העמידות בפני שינוי מידות־החום.

שמן המנוע נועד להגן על החלקים הנעים במנוע מפני השתחקות על־ידי חציצה ביניהם. שיכבת השמן הדקה, החודרת בין חלק נע אחד לאחר מונעת או מפחיתה את החיכוך ביניהם ובכך מונעת התבלותם בטרם עת. הדבר המקשה על השמן לבצע את המשימה הוא השינוי החל בו כתוצאה משינוי מידות החום במנוע. כאשר מניעים מנוע בשעת בוקר מוקדמת בחורף, השמן קר וכתוצאה מכך הוא נעשה סמיך מדי. במצב זה אין השמן מסוגל לחדור אל בין החלקים הנעים ואלה מתחככים יותר מן המותר. בקרים קרים אלה מבלים את המנוע יותר מנסיעה של אלפי קילומטרים. מאידך, מזג־האוויר הקיצי החם גורם למנוע לפעול בחום גבוה מהמצופה. החום גורם לשמן להיות דליל מדי וכך שוב אינו מסוגל לבצע את המוטל עליו.

כדי להתגבר על תקלה זו פיתחו את השמן רב־הדרגות, האמור להתאים עצמו למידות חום משתנות. הקושי עם השמן הזה, שהוא נועד לפתור בעיותיהן של מדינות קרות, לא חמות. השמן רב־הדרגות מבוסס על שמן בעל צמיגות נמוכה, שאליו מוסיפים גומי, הנוטה להתקשות בכל שמידות החום עולות. אולם ביסודו זה שמן בעל צמיגות נמוכה. התוצאה היא, ששמן כזה פותר יפה מאד את בעיותיהן של ארצות קרות, שם נדרש הנהג להניע את מכוניתו בטמפרטורות שמתחת לנקודת הקפאון או הקרובות אליה רוב ימות השנה. אולם שם לעולם אין המנוע פועל בחום חיצוני אפילו דומה למקובל אצלנו רוב ימות השנה. ד"א עקא, בחום שלנו נוטה השמן רב־הדרגות להתפרק כעבור זמן־קצר יחסית, בעיקר כאשר רוב הנסיעות הן עירוניות באופיין. כשהוא מתפרק, נותר במיכל שמן דליל בן דרגה אחת.

משום כך ממליצים מומחים זה שנים רבות להתעלם מהוראות היצרן, שנועדו לארצות אירופה, ולהשתמש בשמן בעל צמיגות של 03 בחורף ו־04 בקיץ. באזורים הקרים מומלץ להוסיף לשמן את אחד התוספים המצפים את החלקים הנעים בשיכבה שמנונית סינתטית, המגינה עליהם עד שהשמן מתחמם ומגיע לדרגת הצמיגות הרצויה.

השמן הסינתטי בא לפתור בעיה זו של צמיגות משתנה. כיוון שהוא סינתטי, צמיגותו של "סונול 1", אחיו התאום של "מוביל 1" האמריקאי, אינה משתנה במידות חום שונות. הוא נותר באותה הצמיגות בקור ובחום. וגם אינו גורם לו לשנות את הרכבו הכימי ומשום כך נמנעת ההומציות המתחילה להיווצר בשמן הקונבנציונאלי כעבור קילומטרים מעטים יחסית. בשל הומציות זו נוטים מומחים בארץ להמליץ על החלפת השמן מהר מכפי שממליץ היצרן, מה גם שבגלל הצפיפות בדרכים חלק ניכר מנסיעות בארץ הן עירוניות במהותן.

"סונול 1" יכול למלא את תפקידו פי שניים או שלושה קילומטרים ממה שממליץ היצרן לגבי שמן רגיל, עד 02 - 52 אלף קילומטר והוא ממלא את תפקידו טוב יותר. נדמה לי שבתנאים אלה יש בו גם כדאיות כלכלית. הוא מומלץ במיוחד למנועים הפועלים בתנאים קשים, כגון מנועי טורבו וכן מנועים רגילים שעוצמתם תלויה במספר גבוה של סיבובי מנוע - מכוניות "אלפא רומיאו", למשל.

טרנספורטר עם סטייל: פנסים מרובעים וצלחות מלאות לגלגלים בדגמי 88.

88: פולקסווגן עם סטייל

מאת רחמים בן

חידושים ושיפורים רבים יוכנסו בכל דגמי פולקסווגן המיובאים לישראל בשנת הדגם 8891. מטרת השינויים היא שיפור טכנולוגי להגדלת אמינות המכוניות ובטיחותן, תיפעול יותר נוח ושיפור החזות גם בפנים וגם בחוץ.

כל בלמי מכוניות פולקסווגן יהיו מצויידים ברפידות נטולות אזבסט. משך זמן השירות של רפידות אלה הוא ארוך יותר והן מנטרלות את הנזק, שגרם האזבסט לסביבה ולאדם ובמיוחד מדובר בתופעת האזבסטוזיס.

חזית דגמי הגולף והג'טה תשונה עקב החלפת הגריל ושינויים חיצוניים נוספים. בתוך המכוניות יוגדל האיבזור ותשופר רמתו. כך, למשל, יוחלף כיסוי הגומי של מוט ההילוכים בכיסוי דמוי־עור וכיוונון המראה החיצונית יהיה גמיש יותר מבעבר.

שנת הדגם בישראל תיפתח בשיווק דגם יחודי של גולף וג'טה - סקיי. המיוחד בדגמים אלה תהיה רמת גימור גבוהה מן המקובל במחיר הדגמים הרגילים. מרבית אביזרי הפנים וההתקנים של דגמים אלה נלקחים מדגם הספורט המהודר של הגולף - גולף ג'.טי.איי: ריפוד מיוחד, הגה ספורטיבי, מושב נהג מתכוונן לגובה, מראות חיצוניות מתכווננות מתא הנוסעים, הכנה להתקנת מערכת סטריאו.

כל דגמי המסחריות עברו תהליך נוסף של בידוד, המקטין את הרעש הפנימי בתוכם בסני דיבלים. בכל דגמי הטרנספורטר יותקנו כיסויי גלגלים מלאים, פנסים קדמיים כפולים ומרובעים, שנלקחו מדגם קרוול־קאראט המהודר. כן תותקן בהם הפעלה חשמלית של החלונות. במסחריות הסגורות, הקומבי והקרוול יותקנו נוסף על כך גם נעילה חשמלית מרכזית של כל הדלתות, בכללן הדלת האחורית, וכן תוספת דקורטיביות שונות.

שיפורים אלה ברכב המסחרי נובעים כן מההשקפה, שנוחותו ורווחתו של נהג רכב מסחרי עומדים בראש סדר העדיפויות, מקום שהמכונית היא למעשה מקום עבודתו של הנהג.

בישראל ייםכרו גם השנה 33 דגמים שונים של מכוניות נוסעים מתוצרת פולקסווגן ואודי ו־35 דגמי מסחריות.

נופש באילת בסתיו

מיבצע נופש, הכולל טיסה הלוך ושוב לאילת, אירוח במלון ובילוי באילת - ייפתח השבוע על־ידי "ארקיע". מחירי חבילות הנופש באמצע השבוע יכללו נוסף לטיסות ולשהייה במלון גם הפלגה, מכונית "באדג'ט" חינם, כרטיס־כניסה למוזיאון הבובות וכרטיס סעודה בשניים המקנה 100 ארוחות זוגיות ב־50 אחוז הנחה בשורה של מסעדות בארץ.

מחירן של חבילות־הנופש מגיע ל־233־357 שקל בהתאם לדרגת המלון.

מסעדת־"מרפסת" באילת

במארינה של אילת נפתחה מסעדת־מרפסת, שהיא פאב ומרכז בילוי גם יחד. המסעדה זו פועלת ברציפות כל היום. בערבים מנעימים לסועדים זמרים בשירי ארץ ישראל.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

סדרת קונצרטים לנוער

תשמ"ח 1987/88

1. יום שני 7.12.87 — „צעירים בהיכל" התזמורת הפילהרמונית הצעירה בנצוחו של **שלום רונלי־ריקליס**
2. יום חמישי 14.1.88 — „בארוק" **לורנס פוסטר**, מנצח; **רוברט מוזס**, כנר; **יורם אלפרין**, צ'לן
3. יום חמישי 3.3.88 — „בסימן פורים" **זובין מהטה**, מנצח; בהשתתפות סולנים צעירים
4. יום רביעי 30.3.88 — „ברטוק וקודאי" **אריה ורדי**, מנצח ומנחה
5. יום ראשון 8.5.88 — „רומנטיקה" **אריה ורדי**, מנצח ומנחה

כרטיסים ל־5 הקונצרטים

החל ביום ג', 1 בספטמבר 1987 בקופת התזמורת (היכל התרבות) בכל יום בשעות 10.00–13.00. **מחירים:** כרטיס אחד (לכל הסדרה) 70.־ ש"ח לרוכשים 2 כרטיסים, מחיר כל כרטיס 65.־ ש"ח לרוכשים 3 כרטיסים ויותר, כל כרטיס 55.־ ש"ח.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

1) ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מפורטת מס' 1602 א', שנוי מס' 1 לשנת 1986 של תכנית מפורטת מס' 1602.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקום:
חלקות שונות בגושים: 7106 ו־7109 של' מונטיפיורי, ת"א, בין הרחובות: איסרליש, מסילת החשמונאים, רחוב מס' 2226 („נתיבי איילון"), הדרך פתח־תקוה.
עיקרי מטרת התכנית הינם: לאפשר חלוקת האחוזים הכלולים המותרים באזורים השונים, בתחום התכנית, באופן שווה בכל הקומות ולשנות בהתאם לכך את התכנית המפורטת מס' 1602 (התכנית הראשית אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה נתפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 2530 מיום 22.4.79).
כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלוי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת - (תיקון המפרסם)

2) ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרד הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מפורטת מס' 2331 שינוי מס' 2 לשנת 1983 של תכנית בנין עיר 44 ושינוי מס' 1 לשנת 1983 של תכנית בנין עיר מס' 58, "לב תל אביב - איזור ב'".
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
חלקות בגושים: 6904, 6932, 6933, 4934, 6935, 7085, רחוב אזור ב' של תכנית־לב תל אביב בין הרחובות: שד' רוטשילד, רח' מרכז בעלי מלאכה (החלוקה הרחבה) רחוב המלך ג'ורג' ושד' בן ציון.
עיקרי מטרת התכנית: לעודד תוספת שטחי מגורים ע"י שיפור איכות המגורים, תוך טיפול בבנין, בחצר וברחוב, ולאפשר תוספת בניה עד 5 קומות מגורים, לתכנית שיפור מבנים בעלי ערכים ארכיטקטוניים מיוחדים ולעודד שיפוץ מבנים ושיפור יחידות דיור קיימות.
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, אשר טרם הגיש התנגדות, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלוי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. הודעה זו באה כהשלמה למודעה שפורסמה בילקוט פרסומים מס' 3317, התשמ"ו (ב־31.3.86) עמוד 1650 ובאה להוסיף את הגוש 6934, שבטעות השמט מהודעה הנ"ל.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב–יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

3) נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מפורטת מס' 1922 א', שנוי מס' 1 לשנת 1985 לתכנית מס' תג"ב 321 (457).
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש 6616 חלק מחלקות 38, 37.
עיקרי הוראות השינוי: לקבוע יעוד של בית קברות בחלקות הנ"ל לשם הרחבת בית הקברות הקיים בקרית שאול, במפורט בתכנית 564. הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 5360 תשמ"ו 17.7.86 עמוד 2742. השינוי האמור בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב–יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

4) נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה באישור שר הפנים לאשר תכנית תיקון מפורטת מס' 2319, שינוי מס' 1 לשנת 1983 לתכנית מס' 446.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש 6130 חלק מחלקה 1.
גוש 6133 חלקות 257, 702, 946 חלק מחלקות 945, 949.
גוש 6134 חלקות 7, 8, 10–12, 17 חלק מחלקות 14, 556.
גוש 6164 חלק מחלקות 2, 3, 138.
שטח מקרקעין לדרך [illegible] לה צריכה.
עיקרי הוראות השינוי: לשנות יעוד הקרקע מאזור לבנייני צבור לשטח צבורי פתוח, לדרך ולבניה, לקבוע חלוקה חדשה למגרשים כמפורט בתשריט וקביעת תנאי בניה בהם ולשנות בהתאם לכך את התכנית מס' 466 אשר הודעה בדבר מתן תוקף פורסמה בילקוט פרסומים מס' 857 מיום 29.8.61.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3230 תשמ"ה 25.7.85 עמוד 2966. השינוי האמור בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי בהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי גליל העליון וקרית שמונה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה האזורית הגליל העליון קרית שמונה וקרית שמונה שבעירית קרית שמונה מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 5818 שינוי לתכנית מתאר מס' 3651 – אזור התעשיה הצפוני וכביש עוקף קרית שמונה.
ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: – גושים: 13170 עד 13173, 13181 עד 13183, 13185 עד 13187.
עיקרי מטרת שנוי התכנית: הרחבת אזור התעשיה והתאמתו לציר כביש ראשי – עוקף קרית שמונה.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלוי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
תאריך: כ"ד בתמוז התשמ"ז 21.7.1987

עמרם קלעגי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל העליון
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה האזורית הגליל העליון, קרית שמונה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס': 4543 – קבוץ דן" ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: – גושים: 13235, 13234.
עיקרי מטרת התכנית: תיחום שטח הפיתוח של הקיבוץ והסדרי הבניה בו.
כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.
כל המעונין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפירוט הנמקות ובלוי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעגי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון
כ"ה בתמוז התשמ"ז 22.7.1987

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל העליון
הודעה בדבר אישור תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקראת: תכנית מס' 4524 שינוי לתכנית מתאר מס' 1632 – בית ספר שדה, חרמון.
שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2889 מיום כ' בשבט התשמ"ב (3.2.82) עמוד 944 הקצאות ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: – גושים: 13272, 13273.
עיקרי מטרת שנוי התכנית: הקצאת שטח להקמת בית ספר שדה.
השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה האזורית הגליל העליון, קרית שמונה
וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעגי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון
כ"ד בתמוז התשמ"ז 21.7.1987

מועצה המקומית יהוד
ת.ד. 1 טל. 03־363682/ 03־352402־3־4־5
מיקוד 56100
י"ט במנחם־אב תשמ"ז
14 באוגוסט 1987

מכרז פומבי

בהתאם לסעיף 41 לצו המועצות המקומיות (נוהל קבלת עובדים) תשל"ז – 1976 נמסרת בזה הודעה על משרה פנויה, כדלקמן:
מכרז מספר: 6/87
תואר המשרה: הנדסאי/ מבנאי בנין
שעור המשרה: 1.00
תיאור התפקידים: גילוי בניה בלתי חוקית, פקוח על הבניה לאכיפת דיני התכנון והבניה, הופעה בבית משפט, הוצאת צווים להפסקת בניה.
נתונים אישיים הדרושים למילוי המשרה: בוגר בית ספר לטכנאות בניה, בקיא בקריאת תוכניות בניה, בעל נסיון בתחום פקוח על הבניה, יכולת להופיע בבית־משפט, כושר הבעה בכתב ובעל פה.
דרישות מיוחדות: תנתן עדיפות למועמד שאינו תושב יהוד.
בקשות למכרז יש להגיש להנהלת הרשות המקומית לא יאוחר מיום 13.9.87
טפסים להגשת הבקשות, ניתן להשיג במשרד הרשות המקומית ובמינהלים המחוזיים של משרד הפנים.

מרדכי ליניק
ראש המועצה המקומית יהוד

מנת דם חיים לאדם
וזכרו: תרומת דם אחת מצילה חיים — למשפחתך ולך.
לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

דבר הוא דבר של היום
חדש

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

קולנוע

לבבות חרוכים

„גבר מאוהב".
במאית: דיאן קוריס

יש משהו אירוני בסרט זה. דיאן קוריס, מי שיצאו לה מוניטין של במאית רצינית של סרטי נשים (אני שונא את המונח) עשתה פוטורומן יפה לעין שאין בו כלום מלבד קלישאותיו הפוטוגניות של הז'אנר הזה, הכל בסגנון קלוד ללוש, עד צביטת הלב האחרונה. אבל כאן, להבדיל מסרטיו של מלך הקיטש, שורות האהבות והבגידות ביזמרה ובשלל הצהרות טיפש-עשרה בשיא הרצינות המגוחכת: חיים ומוות, אשליה ומציאות, אמת ושקר, מעין סופרמרקט של שטויות רומנטיות מצולמות כמו ספר תמונות רכות לימי הולדת.

הסיפור אכן יכול היה בנקל לקשט עלילה בתמונות מהסוג הזה, אם כי כל הג'יבץ' המלנכולי, עם נשים מירחוני אופנה ושוברי הלבבות א'לה הרולד רובינס מוגש לכם על-ידי במאית, שבהצהרותיה על מעמד האשה אפשר למלא איצבטה קטנה.

הוא (פיטר קויוטי) שחקן מפורסם. היא (גרטה סקצ'י) שחקנית מתחילה. אמה חולת סרטן (קלאודיה קרדינלה הנפלאה, שכבר מגלמת תפקידי אמהות, איך רץ לו הזמן). אביה עיתונאי חובב ויסקי. חברה הצעיר במאי תיאטרון. היא והוא נפגשים על בימת הצילומים של „מלון רומא", סיפור חייו של משורר איטלקי שהתאבד בידיה והיה לימים גיבור תרבותי (קשה לתסריטאית להסביר מדוע מגלם שחקן אמריקאי עם מבטא ניו-יורקי – דמות איטלקית צבעונית. אבל הזיות והצצות נראה כולו כאילו נאסף במלון פליטים בין מלחמות לא צורמת השטות הזאת יותר מכל האחרות). הם מתאהבים על בימת הצילומים. נעמדים רוב הסרט במקומות יפים לעין בפאריס וברומא (כדי שאפשר יהיה להוסיף גם את פאריס לתפאורה היא בורחת צרפתה), מסתובבים על גשרים ציוריים, מתקוססים מול כל אתרי התיור המפורסמים של רומא, עושים אהבה עם אורות רקע שלכל מאהב נורמלי בחיים היו גורמים בעיות תיפקוד ואז מגיעה אשתו של גיבורנו עם הילדים מניו-יורק, מפתיעה אותם במקלחת, נשארת לכמה סצינות צדדיות במגרש הטניס ועל שפת הבריכה וחוזרת לניו-יורקה עם הילדים כדי להניח לנו לשוב ולהזין את עינינו במפעל גופה של גרטה סקצ'י, מהיפים שליטפה המצלמה לאחרונה. יש גם סצינות גיחה אל הסרט המצולם, אבל הפעם, להבדיל מסרטים אמנותיים בלתי-מתחשבים, צועקים בסוף הסצינה קאט כדי שתבחינו בגבול המדויק בין אמנות למציאות. הגבול בין קולנוע לשטות מטושטש כאן לגמרי עוד יותר. לאוהבי פוטורומן בלבד.

יגאל משיח

כתב־עת

„מגעים". ירחון של הומוסקסואלים ולסביות.
עורך: דורון שהם. 19 עמ'.

רשת „סטימצקי" הנכבדה ועוד כמה חנויות ספרים כבר ערכו ל„מגעים" קבלת פנים צוננת: הן סירבו להפיצו. „חוגים חרדים" אחרים, נאורים וטובי לב, הוכו אף הם בבהלה. כמה מודעות שאמורות היו להתפרסם בגליון הראשון של „מגעים" לא ראו אור מפאת חרטה של הרגע האחרון. כיצד תסווג „באורחתם" של המתחרטים?...

עורכי „מגעים" מודעים למחסומים שיוצבו בדרכם. בעמוד הראשון של הגליון הראשון מתפרסמת ההצהרה „הפסדנו 600 שקל ואנחנו לא מצטערים על כך" במקום מודעה של יצרן בגדים גדול שלקה בהלם טרום-פירסום. נורא? בדרום אפריקה המצב גרוע יותר. שם היחס לקהילה ההומוסקסואלית מעוגן בחוק. שלטונות הצבא במדינה זו מאשפזים חיילים הומוסקסואלים בבית חולים צבאי שבו כופים עליהם חינוך-מחדש כדי „לרפא אותם ממחלתם".

היחס אל המיעוט האל הדריג הוא, אולי, המבחן המכריע ביותר לתוספה ולפתיחותה של חברה. החברה הישראלית, על פי מבחן זה, אינה סמל החוסן. מי שאינו סובלני כלפי מיעוט החי בתוכו, סביר שלא יהיה סובלני כלפי הזריג. אצלנו „בבשלה" הקרן הקימת בישראל בנטיעת עצים, תרומת בית הכנסת „שער הזהב" בסן פרנציסקו, שהוא מרכזם של הומוסקסואלים יהודים. דוד אנג'ל, חבר הקק"ל: „אילו ידענו שמדובר בהומוסקסואלים ולסביות מובן שלא היינו מסכימים לנטוע את החורשה".

נושאים אלה מועלים בקצרה ב„מגעים". מרק אריאל סוקר את היחס להומוסקסואלים בתקשורת וקוטל, אגב, את מי שאסרו פרסום כמה תצלומים ואת הפסיכולוג רפי יעקובי שהוא גם בעל טור יועצי באחד העתונים, הרואה בהומוסקסואליות „מחלה" ומציע ללוקים בה להיגמל בשיטת זבנג וגמרנו „קום, הומו, תפוס לך אשה סובלנית ושכב איתה. לא נהנית? נסה שוב. מובטח לך שעם הזמן תתרגל"...

„לא צריך להיות הומוסקסואל כדי לקרוא מגעים", קוראת-הסיסמה בעמוד האחרון ומזמינה קוראים להיות מנויים. צריך לקוות ש„מגעים" ימשיך להופיע, שאנשים יקראו בו ושמפיצים לא יחששו להפיץ אותו. אבל מותר גם לקוות שהמערכת נושאת באחריות לפרסומיה היא. לא צריך להיות הומוסקסואל כדי לקרוא „מגעים", אבל, לא צריך להיות חשוך עיתונים כרוני כדי לקרוא בו. הבעיה של הגליון הראשון היא בחזרה מצומצמת, מקוטעת, של מה שפורסם כבר בכל העיתונים, ולאו דווקא המיטב שפורסם. קטעים מתוך ראיון עם אילן שיינפלד היפה שראה אור לפני כחצי שנה ב„הארץ", מאמר של זהוית אברמסון על לסביות שמעורר לא רק תחושה מטרידה של חזרה מרופטת על מה שמתפרסם בכל העיתונים, אלא חשד שהכותבת הנכבדה כיוונה את המאמר הרציני שלה לבטאון האנאלפביתים. כל המאמר הוא סיפורה של צעירה שבגיל 33 גילתה את זהותה המינית. הכותבת מתפתה מאוד להיכנס הסנסציוני של הסיפור „...התעברתי לחרידה כי אני רואה בזה משהו אלים... לאחר הצבא הכרתי את מי שהיה בעלי. הוא היה שיא הגבריות והמין איתו היה משהו אדיר, ממש פיצוץ... הכרתי במסגרת העבודה בחורה שהיתה לסבית מוצהרת... היא התחילה ללטף אותי. זה ריגש אותי..." אברמסון מנתחת ומסכמת את הסיפור במינימום משפטים: „בשום פנים אין להניח שההתפתחות הרקע של אשה לסבית אחרת יהיו דומים לאלה של מיכל. כל אחת והסיפור שלה"... אז בשביל מה להביא את הסיפור הארוך הזה? בשביל פורנוגראפיה קצת אחרת, יש לנו כתובות יעילות יותר.

מירי פז

תיאטרון

קלאסי־קל

„הבימה" מציגה: „בית ספר לנשים" מאת מולייר.
עברית אהוד מנור. בימוי לסלו מרטון. תפאורה מיקלוש פהר. תלבושות - רוני תורן. מוסיקה יאנוש גונדה. כוריאוגרפיה דיאנה בריל. תאורה נן פנטורין. משתתפים: ששון גבאי, ליאת גורן, שמואל וילוז'ני, מיכאל כורש, יעל אמיתי, אברהם רונאי, ישראל רובינציק, רולף ברין, שמואל סגל.

ששון גבאי ומיכאל כורש

סליחה, אבל לא מדובר במחזה גדול. אף שנכתב בידי מולייר. אף שנכתב במאה ה־17 והוא אמור להיות רענן כיום, כאז. לא כל קלאסיקה אינה משעממת. מה עוד יכולים לחדש לנו על צביעותה של הבורגנות ועל הקוד המוסרי המטומטם ו/או המתמקמק שלה? אבל בביצוע נכון, זה יכול להיות שעשוע נחמד לליל קיץ.

הדברים הטובים ביותר ב„בית ספר לנשים" הוא תרגומו של אהוד מנור ומשחקו של ששון גבאי. התרגום מצטיין בשעשועי לשון וחריזות קלילות. יש בו מוסיקאליות נהדרת. יתרון ברור לנסיונו של מנור כפזמונאי.

ששון גבאי, אחד השחקנים המוכשרים והמבטיחים ביותר על בימותינו, עושה כאן את תפקידו הטוב ביותר. ארנולף-להברוש שלו הוא מפגן ביצוע מלא דקויות וגוונים שכמותו אין מרבים לראות על הבמה. הוא משחק בקצות אצבעותיו, בזוויות עיניו. הוא בלתי נשכח בקטע בו הוא מנחה את אנייס אסידור-תלמידתו בקריאת ספר הכללים של אשת האיש המושלמת. הייתי מוכנה לראותו אותו בהצגת יחיד המבוססת על דמויותיו של מולייר.

בתפקידים קטנים בלטו שמואליק סגל בתפקיד הנוטריון ויעל אמיתי בתפקיד המשרתת של ארנולף. לאברהם רונאי היו כמה קטעים טובים בתפקיד כריסאלד, ידידו המפוכח של ארנולף (והדובר של המחזאי). שמואל וילוז'ני השקיע הרבה יסודי אהבה לתוהו. הוא הירבה בקפיצות, גיחות, פירואטים ומה לא בגילום לא משכנע, חיצוני ונעדר עומק של המאהב הוראס. החמצה גמורה הכרוכה בטעות היא ליהוקה של ליאת גורן, שחקנית מוכשרת, בתפקיד הנערה התמימה אנייס.

התפאורה של מיקלוש פהר משרתת היטב את ההצגה. פהר עיצב טירה רמויית בית סוהר. זה משרת היטב את תפישתו של הבמאי לגבי סיבו של מוסר הנישואין. מה שנראה מיותר הוא מקהלת הרקדנים האמורה לסמל את סיוטיו של ארנולף. בתמונה הראשונה בהצגה זה מרשים מאוד אסתטית. בהמשכה אין למהול קשר אורגני כלשהו עם המתרחש על הבמה.

מירי פז

באבל בעברית

מלי מירסקי השלימה את תרגום ספוריו של יצחק באבל לעברית. הקובץ יראה אור בחודש הבא במסגרת „הספריה". זהו תרגום חדש. התרגום הראשון, של שלונסקי, קשה להבנה לקורא בן ימינו. אצל שלונסקי, חבר'ל בית זון של מושבעים הם „בני ישיבה" ובית חולים הוא „אשפיזה של חולים". התרגום של מירסקי מתחיל במשפט „בערבי שבתות ניכמר בי הלב מתוגה סמיכה של זכרונות"...

הפילהרמונית ב„מבט שני"

משדר מיוחד, לסיכום שנת החמישים של הפילהרמונית הישראלית, בסיום עונת היובל החגיגית שלה, יוקרן במסגרת „מבט שני" בטלוויזיה הישראלית, ב־15 בספטמבר. הפעם לא תזכה התזמורת אך ורק לשבחים ולמחמאות. פעילותה בקונצרטים ברחבי הארץ תוצג מנקודת מבט ביקורתית. הטענה העיקרית שתועלה בתכנית היא, כי הפילהרמונית נטשה במידה רבה את חובבי המוסיקה בהתיישבות העובדת ואת ה„עמך" והפכה לתזמורת של בעלי אמצעים מהחוגים המבוססים בערים הגדולות. במשדר ישתתפו גם נציגי התזמורת שישיבו על הטענות נגדה. עורך ומפיק התכנית – פרדי גרובר.

כמה ימים לאחר השידור תשוב הפילהרמונית הביתה מסיורה הממושך באירופה שבמסגרתו היא מופיעה בקונצרטים, בניצוח זובין מהטה, בספרד, באוסטריה (זלצבורג) בשווייץ (לוצרן), באנגליה, בבלגיה, בדנמרק, בנורווגיה, בגרמניה ובאיטליה.

ישראל דליות

השבוע של ג'קסון

מחר יוצא לאור תקליטו החדש של מייקל ג'קסון – סיבה לחגיגה תקשורתית כלל עולמית. לרגל צאת התקליט - „באד" -יוקרן בתחנות רבות ברחבי העולם סרט דוקומנטרי בן 30 דקות על דרך עבודתו של הזמר, סיפורים מאחורי הקלעים וסרטון וידאו מיוחד שהוכן לרגל המאורע. הסרט, שיוקרן מחר בערב בשידור מתוף לחוף ברחבי ארה"ב, ישודר למחרת, ביום ב', גם בטלוויזיה הישראלית.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 פרפר נחמה: להסתדר יחד.
09.40 הלב, פרק 51: אמא שוב מחייכת.
10.05 מחסומים, פרקים 17־18.
10.55 צבע בנוהל: פרק ט"ז.
11.45 מגע 3,2,1: מתכות.
12.15 בני דילן: לקט משירה.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.05 היום שבו השתנה היקום, פרק 8.
3.00 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.20 גברת פלפלת: שיעור על הים.
3.30 זהירות, ציפי בדרכים.
3.40 200 שנות למשרד הבריאות.
3.45 שעת כושר.
3.55 רחוב סומסום.
4.25 ילדת הפלא, פרק 14: פרשת הבוריטו.
5.00 ערב חדש. מנחה: דן מרגלית.

כללית

5.30 אליפות העולם השנייה באתלטיקה קלה, „רומא 87" – שידור ישיר.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 רוצה פתרון. (תרגום לעברית).
6.45 *חידושים והמצאות* – *הרהום* הנגרם מהגאוזים הנפלטים ממפעלים וממכוניות יוצר גשם חומצי, שהוא מפגע לטבע ולבני האדם. על הניסיונות לפתור בעיה זו בסרט (חלק א'). (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 אליפות העולם השנייה באתלטיקה קלה, „רומא 87" – שידור ישיר קצר, ריצת הגמר 100 מ' נשים.
8.02 „עד פופ" – יהודית רביץ בשני שירים מתוך המופע שלה „באה מאהבה", שיר בביצוע פרינס, שיר של להקת „הקיור" ועוד. מנחים: ענת רולב ומנחם ברנית.
8.30 „תביעות קטנות".
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 לקראת שידור.
9.50 „שושלת" – פרק 55: סטיבן שב הביתה. אלקסיס, פאלון וקריסטל מקבלות אותו בהתרגשות גדולה. הוא פוגש בפעם הראשונה את אדם אחיו ואת דני, בנו הפעוט. בלייק וקריסל מתחתנים. אלקסיס מגלה לסטיבן, שבלייק „קנה" את נכרו ממסי ג'ו תמורת תשלום.
10.40 „ציטוטים מהמרתף" – „המעצמה השביעית": במשדר הקודם דובר על הגיבור האמריקאי האלים המשלים צדק בכוח הזרוע ולעתים בניגוד לחוק. הפעם מדובר בגיבור מסוג אחר: העיתונאי. העיתונאי בקולנוע האמריקאי עבר גלגולים רבים. בשנים האחרונות הוא מוצג בכפל דמויות: ציניקן מוחלט שמשתמש במכונת הכתיבה שלו או במצלמתו כדי לרכוש כוח והשפעה, ובאידיאליסט שלוחם בסימטור למען החוק והצדק החברתי. על שני פניו של העיתונאי בקולנוע האמריקאי ישוחחו, בלווי קטעים מסרטים, העיתונאים נחום ברנע ומאיר שניצר. מנחה יורן לונדון.
11.20 אליפות העולם השנייה באתלטיקה קלה, „רומא 87" – תקציר יומי.
11.40 חדשות הלילה.

יהודית רביץ, הערב ב„עד פופ"

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ביגונה: – הייזן: סימפוניה מס' 59 בלה מג'ור „האש" (תז. „לסטרו ארמוניקו"/ר. סולומון); מנדלסון: סונטה ברה מג'ור לצ'לו ולפסנתר אופ. 58 (מ. רוסטרופוביץ' – צ'לו/ש. רודיאקוב – פסנתר); רבלה „לה ואלס" (מ. ארגריך/ג. פריירה אוסבכר); עליצות פריטאית (תז. פילהרמוניה/א. פרבין).
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר – משירי אמיר גלבוע.
12.00 אמנים באולפן – צבי צייטלין, כנור / יונתן זק, פסנתר – בתוכנית: סונטה במול מאג'ור, אופ. 96; פרוקופייב: סונטה בפה מינור, אופ. 80.
13.05 בהאזנה ביגונה
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 מוסיקה ליום ראשון – י.ס. באך: קנטטה מס' 30 (א. באומן/א. ריינולדס/פ. שרייר/ד. פישר דיסקאו/המקה הנג. באך ממינכן/ק. ריכטר). אנטון ברוקנר: מיסה מס' 3 בפה מינור (הקלטה היסטורית בקונצרט פומבי 1958 ברומא ו־1961 בלונדון) מ. רונק/מ. הפגן/ולדמר קמנט/פ. גמרי/ס. צ'ליבידקה; מוצארט: „בשמת הבורא" ק. 277 (א. ריינהארד-קרס/המקה. התז. הסימפ. של לייפציג/ה. קגל).
18.00 דפי פסנתר
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד רגע מוסיקלי.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – רביעיית טוקיו, פסטיבל ישראל – בתוכנית: רביעייה מס' 6 בסי במול מג'ור אופ. 18 מס' 6; בטהובן: רביעייה מס' 11 בפה מינור אופ. 95 בטהובן: רביעייה מס' 16 בפה מג'ור אופ. 135.
22.30 קונצרט קצר.
23.00 ממזרי יצירות – מנדלסון: שלישייה אופ. 49 ברה מינור + שישיה.

רשת א'

10.05 שירוקד – מחולות ושירים ישראליים.
15.00 צבעי הקשת – הופעה „שיר-ארץ ישראל".
15.30 האוניברסיטה המשודרת – צרפתית למתקדמים, שעור מס' 85.
16.05 הדי רשמה – מבחן נדבר – כתבי „נוער" מדווחים על המתרחש בעיר הנוער.
17.18 שירי אמנים.
22.05 ספרים עם חברים – הופעה עם עזרא הדג (חוזר).

רשת ב'

18.06 מסקנות חשובות.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אומר בשבוע – פיוטים ופרקי חוכמת ספרדיים.
22.05 אידים – לדעת – קו פתוח בהתפתחות המוכנת. אנשי חינוך, הסברה חולים.
00.15 להאזין בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר – להיטים ותיקים.
07.07 „שיר בבוקר בבוקר" – שירים עבריים.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודעו – שירי שנות השבעים.
14.06 לי ולך – שיר הברכה.
15.05 חדש, חדש המובחר.
18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 ארגז ענק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

14.05 מוסי של קיץ.
16.05 קו פתוח – מאחורי גלי צה"ל שאלים את יצחק נבון – וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות.
18.05 שיר קלה על מלבלה.
19.05 שירים מכאן – שירים עבריים.
19.05 הדי רדיו (צה"ל 2).
20.05 קולות מרגיעים – (צה"ל 2).
20.05 סבבבבבים (צה"ל 2).
21.30 לילה לא שקט.
22.05 על הדבש ועל העוקץ – (צה"ל 2).
23.05 קול הג'ז הזה (צה"ל 2).
23.55 שיחת חצות – עם יעקב בר-שוויר – גנן הקרן בהזמורות הפילהרמונית.
00.05 ציפורי לילה משותפות.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 טלדירה.
10.05 פניני בוקר.
12.05 מקורב ימתיכוני.
14.06 בראש צעיר.
15.00 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לחקלאי.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 בראש צעיר.
09.05 מכבב הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.40 הדרשות.
12.10 זה בכ".
12.50 מה נשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 להאזין או לא להאזין.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מרעשת.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראני ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 בא לי.
10.05 שיחה.
11.05 30 בכל.
13.05 כל טוב.
14.06 כאן גב.
16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משקפיים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באולפן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקוס עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 פנות.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 גבון לעכשיו.
13.05 אחר אחד.
14.05 ריד רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באולפן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 בשולים.
18.54 החדשות להיילים.
19.05 שירים בכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

שימו לב לשידורי F.M.

סרטים

■תל־אביב

אסתר: קינג קונג מס' 2 9.45, 7.30, 5
אוהליה: ילדים הורגים לאלוהים 9.30, 7 עמי ותמי 5
בית ליסין: ראשים מדברים 11.15, 9.15
בן־יהודה: כלא הילטון 9.30, 7.20, 5
גורדון: קנגרו 9.45, 7.45, 5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שם הורד 7.15,9.45, 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 2: גבר מאוהב 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: שירותים אישיים 9.45 7.30 / פוקע מוכבל וילדה קטנה 5, 3, 1, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
דרייב־אין: אלדין ומנורת הקסמים 7.45 קרוקודיל דנדי 9.45 חצות – סקס
הוד: ג'ינג'ה אמריקאי 3 9.30 7.30, 5, .
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): שבלול 5,7.45,9.45
חן 1: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.50, 7.35, 5.35 שלגיה ושבעת הגמדים 4, 12.45, 10.45
חן 2: לבו של אנג'ל 9.50, 7.35, 5.35
סמבי 4, 12.45, 10.45
חן 3: אני והחברה 9.55, 7.40, 5.30 / רוכבי איכפת לי 4, 12.45, 10.45
חן 4: כ"ס למשמר אוהבי 5.40, 3.55 חנות קטנה ומטריפה 9.50, 7.40, רובין הוד 10.45–12.45
חן 5: נשק קטלני 9.55, 7.40, 5.30 / הרפתקאותיו של סופר בלש 4.00 12.45, 10.45
לב 1: גרדפי הזנק 10, 7.50, 2.50
לב 2: טוויסט רוקדים בטוסקנה 10, 7.50 תעלולי סכן 5, 2
לב 3: ימי הרדיו 10, 8, 5, 2
לב 4: בקצב השטן 10, 8, 5, 2
ליבורה: פוסו רומן 9.30, 7.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון ת"א: מותו של סובן 9.30, 7, 4.30 / קולנוע קיץ בגן המוזיאון / לורי אנדרסון בית האמיצים 9.00
מקסים: המוטבל בסיטו 9.30–7.30
פאר: ילשבור אלגבי־גבר בהזמנה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: איש חבר מכוכב אחר 9.45, 7.20, 5
סינמה 2: אלאדין ומנורת הקסמים 9.30, 7.30, 5
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
התיריה הישראלית: אודיסאה בחלל 2001 9.50
מאור: לא שם דין 9.30 7.30, 5
פריז: לבירינט 9.30, 7.30, 4, 2, 11 / 1001 שקים של פיקסוט 23.30
צפון: דאן רה פלורס 9.30, 7, 4.30
שחף: סוד ההצלחה 9.40, 7.15, 5 עמי ותמי 11 בבוקר
תמר - רמת־אביב: בני בלו 9.40, 7.15
תכלת: החנות מעבר לפינה 9.50, 7.40, 5.30
תלאביב: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.15, 4.30
הסינמטק הישראלי: שלושה רווקים ותינוק 7.15 א. גראפיה ב. ועשת הרמים 9.30

■ירושלים

אדיסון: 007 באזור המסוכן 9.30, 7 / עמי ותמי 4.30, 10.30
אוריון: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.15 קינג קונג מס' 2 7.15, 4.30
אוריון 1: ימים של תהילה 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: פוסו רומן 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: אהבה בחלון ראווה 9.15, 7.15, 4.30
אור 4: תתיך אמריקאי 4.30–7.15–9.15 משטה מקום משטה מזל 23.15
אור 5: בקצב השטן 9.15, 7.15 נפרץ מוסקיטו 23.15 המוטבל בסיטו 4.30
אור גיל: ליבו של אנג'ל 9.45, 7.30, שלגיה ושבעת הגמדים 5, 12.30, 10.30 סרון האצבע הסודי 4.30 משוה פראי 8
בית אגודה: בריאן סוכב עליון 6.15 מופע הקולנוע של רוקי 10 חצות – אקדוחי הסקס
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: סגור
כפיר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
מיטשל: לא שם דין 9.30, 7.30
מגדל: ימי הרדיו 9.15, 7
ערך: ג'ינג'ה אמריקאי 3 9.30, 7.30, 4.30
רון: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30 4.30 מכצה האגודים 10.45
תיאטרון ירושלים: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15

■חיפה

אורה: תתיך אמריקאי 9.15, 7.00 / נוחס מכוכב אחר 4.00
אורלי: לבירינט 9.15, 7 / הרפתקאותיו של סופר בלש 11–4.30
אטמית־אמפירה: 007 באזור המסוכן 4.30–7–9.15
ארמון: סגור
חן: החנות מעבר לפינה 9.15, 7
עצמון 1: ג'ינג'ה אמריקאי 3 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: שירותים אישיים 9.15, 7 סופרמן 4 4.30
עצמון 3: ילדים הורגים לאלוהים 9.30, 6.45, 4.15
מאור: ליבו של אנג'ל 9.15, 7, 4.30
קריאור: לא שם דין 9.15, 7.15
רון: סוד ההצלחה 9, 7, 4.30 / עמי ותמי 11.00
רב גת 1: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.15, 7
רב גת 2: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7, / דמבו הפיל המעופף 11

■קריות חיפה

כפיר: סיפור מהחיים 9.30, 7.15
מביון: רונה פלור 9.15, 7
אורות: ימי הרדיו 9.30, 7.15
בית העם: לא שם דין 9.30
היובל: מכורה חמה 7.15–9.15
צ'ק: פוסו רומן 7.15–9.30

■אשדוד

אסתר: סופרמן 4 7.30 / ילדים הורגים לאלוהים 9.30,
אשדוד: לא שם דין 9.30, 7.30

■אשקלון

אסתר: ילדים הורגים לאלוהים 7.30–9.30
כאור: סופרמן 4 9.00, 7.30
רחל: אל תקרא לי לבן 7.30–10.30

■באר־שבע

קר: סופרמן 4 4.30–7–9.30

■הרצליה ■רמת השרון

היכל: אהבה בחלון ראווה 7.15–9.30 / אי.טי. חבר מכוכב אחר 11,5
כוכב: אלאדין ומנורת הקסמים 4.45, 11.00 / הפרוטוקול הדביעי 9.30 קשוחים טסאלה 7
מלון דיאאל: שם הורד 7.00–9.30
■ עסולה: כוכבי תרום: שיחות מלוכלכות 9

■חולון, בת ים

ארמון: לא שם דין 9.30, 7.30
מגדל: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.15
כתבים קריית שרת: סגור / אורגים: נשק קטלני 9.30, 7.15
בבית: ימי הרדיו 7.30–9.30 / עמי ותמי 5, 11
רינה: משה פראי 7.30–9.30
עצמאות: ג'ינג'ה אמריקאי 3 7.30–9.30, 5 עמי ותמי 11.00

■טבריה

אביב: לא שם דין 8.30

■כפר־סבא ■רעננה

עמל: המוטבל בסיטו 9.30, 7.30, 5
קר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
אורות: סגור
בית ברל: מופע הקולנוע של רוקי 10, 8

■לוד ■רמלה

אורליה: סגור
בת זית: פוסו רומן 9.30, 7.15
ארזי: לא שם דין 9.30, 7.15, 5
היכל התרבות: נשק קטלני 9 כהוהבים באהבה 5

■נהריה ■עכו

הוד: 007 באזור מסוכן 7.15–9.30
רון: ילדים הורגים לאלוהים 7.15–9.30

אורדיאהוב: אהבה בצעירה אסקימו לימון 7.30, 9.30 – 7

■נתניה

היכל התרבות: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 5.30
סטודיו: לא שם דין 10, 8, 6
הישפיה היתמן 11 בבקר
אסתר: סופרמן 4, 10, 8, 6 / בית ברל קולנוע תאופייה: יעד מכוכב עליון 10
שרון: המוטבל בסיטו 10, 8, 6, 11 בבקר המוטבל בסיטו

■קרית אונו

כתביים: סגור

■פתח־תקוה

שלום: נשק קטלני 9.30, 7.15
היכל 1: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5
היכל 2: אהבה בחלון ראווה 9.30, 7.30 עמי ותמי 6, 12.30, 10.30
היכל 3: שם הורד 9.30, 7 / א.טי. חבר מכוכב אחר 4.30, 12.30, 10.30

■ראשון־לציון ורחובות

ג.ב. רון 1: ג'ינג'ה אמריקאי 3 9.30, ...
7.30, 5 עמי ותמי 10.30, 12.30
ג.ב. רון 2: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5
א.טי. חבר מכוכב אחר 12.30, 10.30
נפטון: סגור
ראשון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
בית העם: צעירים וקשוחים 9.30, 7.15
הדר: לא שם דין 7.30–9.30
הק: סופרמן 4 8 ספרה של אנגם 10

■רמת־גן וגבעתיים

ארמון: דונה פלור 9.40 קינג קונג 2 7.30, 5
אורשה: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.45 7.30 ליבירינט 5.00
לילה: לא שם דין 9.30, 7.30
הדר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15 עמי ותמי 11, 5
רב בן 1: בלוז לחופש הגדול 9.40, 7.30 הרפתקאותיו של סופר בלש 5.00, 12.30, 10.30
רב בן 2: רקה לחטוף 9.50, 7.30 רוכבי איכפת לי 5.00, 12.30, 10.30
רב בן 3: אני והחברה 9.45, 7.30 רובין הוד 5.00, 12.20, 10.30
רב בן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30 שלגיה ושבעת הגמדים 5.00, 12.30, 10.30
שבתאי: 007 באזור המסוכן 9.30, 7.15

مكتبة الأصل